Disciplinereglement Mennen

NB wordt ook wel aangeduid als wedstrijdreglement Mennen

Versie ~~2025~~ 2026
Ingangsdatum 1 april ~~2025~~ 2026

'MARK UP' VERSIE – in het rood de wijzigingen t.o.v. 2025

Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie
De Beek 125, 3852 PL Ermelo
Postbus 3040, 3850 CA Ermelo

E-mail: info@knhs.nl
Website: www.knhs.nl

© KNHS ~~2025~~ 2026

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNHS.

Inleiding

Paardensport is één van de mooiste en meest diverse sporten van Nederland. De KNHS is er voor iedere paardensporter. Of je regelmatig bij de manege rijdt, geniet van alle prachtige ruiterpaden door het Nederlandse landschap, af en toe met een aanspanning rondrijdt, fanatiek wedstrijden rijdt of bezig bent met de voorbereidingen voor de Olympische Spelen in 2028: de KNHS is er voor jou. Wij doen er alles aan om iedereen een mooie sport te bezorgen. Daarbij werken we altijd aan het welzijn van de paarden, veiligheid en heldere regels.

Om de sport zo goed en eerlijk mogelijk te laten verlopen hebben we met elkaar spelregels opgesteld. De KNHS kent hierbij de volgende Wedstrijdreglementen: het Algemeen Wedstrijdreglement en de disciplinereglementen Dressuur, Springen, Eventing, Mennen, (M)endurance, Voltige. Om te controleren op het gebruik van medicatie en verboden middelen gelden de bepalingen van het Reglement Ongeoorloofde Middelen voor het Paard en het (humaan) Dopingreglement van het Instituut Sportrechtspraak.

De KNHS-Wedstrijdreglementen zijn zoveel mogelijk in lijn gebracht met de regels van de internationale paardensportorganisatie, de Fédération Equestre Internationale (FEI). In enkele gevallen was het niet mogelijk de regelgeving van de FEI te volgen omdat het voorzieningenniveau van KNHS-wedstrijden afwijkt van de voor de FEI-wedstrijden vereiste voorzieningen.

Een disciplinereglement moet altijd in samenhang worden gelezen en toegepast met het Algemeen Wedstrijdreglement. Wanneer de reglementaire bepalingen geen uitkomst bieden, moet worden gehandeld in de geest van de sport, waarbij fairplay en het welzijn van mens en dier altijd voorop moeten staan.

Bij de KNHS vind je de informatie die jou en je paard helpen om op een mooie, veilige en gezonde manier van je sport te genieten. Heb je vragen? Kijk eens op onze website: www.knhs.nl of stuur een e-mail naar info@knhs.nl.

Wedstrijdreglement Mennen
Versie ~~2025~~ 2026

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 2
INHOUDSOPGAVE 3
Artikel 400 - Algemene bepalingen 7

HOOFDSTUK 1 - WEDSTRIJDEN 7
Artikel 401 - Type wedstrijden 7
Artikel 402 - Hors concours starten 7
Artikel 403 - Dressuurwedstrijden klasse B t/m ZZ voor winstpuntenregistratie 7
Artikel 404 - Winstpuntenregeling Dressuurwedstrijden B t/m ZZ 8
Artikel 405 - Promotie klasse B t/m ZZ dressuur 8
Artikel 406 - Promotie klasse L t/m ZZ vaardigheid 8
Artikel 407 - Promotieregeling en winstpuntenregeling SWM 8
Artikel 408 - Klassenindeling en nieuw gevormde combinaties 8
Artikel 409 - Kampioenschappen 9
Artikel 410 - Toegestane hulp van derden 9

HOOFDSTUK 2 - WEDSTRIJDORGANISATIE 9
Artikel 411 - Inschrijving paarden 9
Artikel 412 - Stalling van de paarden en deelnemers 9
Artikel 413 - Startvolgorde 9
Artikel 414 - Opgeven van deelnemers 9
Artikel 415 - Terugtrekken van deelnemers 9

HOOFDSTUK 3 - OFFICIALS 10
Artikel 416 - Juryleden 10
Artikel 417 - Juryleden proef B 10
Artikel 418 - Technisch afgevaardigde (TA)
Artikel 419 - ~~Technisch afgevaardigde~~ TA tevens jurylid 10
Artikel 420 - Parcoursbouwer 10
Artikel 421 - Toezichthouder/jury voorterrein 11
Artikel 422 - Tijdwaarnemers, hoofd hinderniswaarnemers en assistent hinderniswaarnemers 11

HOOFDSTUK 4 - SAMENVATTING STRAFPUNTEN EN KLASSEMENT 12
Artikel 423 - Overzicht maatregelen en uitsluitingen bij dressuurwedstrijden en proef A (SWM) 12
Artikel 424 - Overzicht maatregelen en uitsluitingen proef B (SWM) 12
Artikel 425 - Overzicht maatregelen vaardigheidswedstrijden en proef C (SWM) 14
Artikel 426 - Overzicht strafseconden en uitsluitingen minimarathon 15
Artikel 427 - Klassement dressuurwedstrijd B t/m ZZ 16
Artikel 428 - Klassement vaardigheid klasse L t/m ZZ 17
Artikel 429 - Klassement ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM 17
Artikel 430 - Klassement proef B 18
Artikel 431 - Klassement minimarathonwedstrijd 18
Artikel 432 - Voorschriften prijsuitreiking 18

HOOFDSTUK 5 - DEELNEMERS EN GROOMS 19
Artikel 433 - Voorwaarden om deel te nemen 19
Artikel 434 - Deelnemers en grooms 19
Artikel 435 - Kleding en uitrusting 19
Artikel 436 - Paarden 20
Artikel 437 - Vervanging paard bij een samengestelde wedstrijd 20
Artikel 438 - Harnachement en tuigage 20

Artikel 439 - Wijze van aanspannen 21
Artikel 440 - Rijtuigen 22
Artikel 441 - Rijtuignummers 23
Artikel 442 - Reclame 23

HOOFDSTUK 6 - DRESSUURWEDSTRIJDEN EN PROEF A (SWM) 24
Artikel 443 - Proeven voor dressuur 24
Artikel 444 - Dressuurring 24
Artikel 445 - Verkennen van de ring 24
Artikel 446 - Uitvoering van de dressuurproeven 24
Artikel 447 - Protocol 25
Artikel 448 - Wijze van beoordelen 25
Artikel 449 - Strafpunten 25
Artikel 450 - Beoordeling 26
HOOFDSTUK 7 - PROEF B MARATHON 27
Artikel 451 - Algemeen 27
Artikel 452 - Het parcours 27
Artikel 453 - Hindernissen in ~~traject B~~ het B-trjaect 28
Artikel 454 - Verkenning van het parcours 29
Artikel 455 - Tijden 30
Artikel 456 - Strafpunten in het parcours 30
Artikel 457 - Tijdstrafpunten 31
Artikel 458 - Strafpunten in de hindernis 32

HOOFDSTUK 8 - VAARDIGHEIDSWEDSTRIJDEN EN PROEF C (SWM) 34
Artikel 459 - Algemeen vaardigheid 34
Artikel 460 - Het parcours 34
Artikel 461 - Hindernissen 34
Artikel 462 - De vaardigheidsproef 37
Artikel 463 - Strafpunten 38
Artikel 464 - Fouten 40
Artikel 465 - Strafseconden in tijdproef 40
Artikel 466 - Barrage algemeen 40
Artikel 467 - Hindernissen in de barrage 41
Artikel 468 - Terugtrekken van deelname aan barrage 41
Artikel 469 - Speel uw spel 41
Artikel 470 - Kies uw lijn 41

HOOFDSTUK 9 - MINIMARATHON 43
Artikel 471 - Algemeen minimarathon 43
Artikel 472 - Het parcours 43
Artikel 473 - Hindernissen 43
Artikel 474 - Tijdwaarneming 44
Artikel 475 - Rijden van het parcours 45
Artikel 476 - Fouten in het parcours 45
Artikel 477 - Wijze van beoordelen 47
Artikel 478 - Proef over 2 ronden en finaleparcours 47
Artikel 479 - Speel uw spel 48

Bijlage 1 - Veterinaire keuring 51
Bijlage 2 - De Dressuur 53
Bijlage 3 - Inschalingtabellen Dressuur-Vaardigheid 61
Bijlage 4 - Impulsrubrieken (jeugd- en BB-rubrieken) 63
Bijlage 5 - Jonge paarden/trainingsrubriek 64
Bijlage 6 - Winstpuntenregeling SWM 65
Bijlage 7 - Over en weer starten 67
Bijlage 8 – Enkelvoudige hindernis (Plastic kegel) 68
Bijlage 9 - Gesloten meervoudige hindernissen vaardigheid 70

Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Zig-zag 73
Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Wave 74
Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Slalom 75
Bijlage 11 - Tijdtabellen marathon 76
Bijlage 12 - Tijdtabellen vaardigheidsproef 77
Bijlage 13 - Dressuurring 30 x 60 meter 78
Bijlage 14 - Dressuurring 40 x 80 meter 79
Bijlage 15 - Dressuurring 40 x 100 meter 80
Bijlage 16 - Indoordressuurring 20 x 40 meter 81
Bijlage 17 - Indoordressuurring 20 x 60 meter 82

Artikel 400 - Algemene bepalingen

1. Dit reglement dient in samenhang met het Algemeen Wedstrijdreglement te worden gelezen; bij eventuele strijdigheid prevaleren de bepalingen in dit reglement.
2. Wanneer in dit reglement gesproken wordt over paard wordt ook pony bedoeld, tenzij deze expliciet apart genoemd worden.
3. Wanneer in dit reglement gesproken wordt over hij wordt hij/zij bedoeld.
4. Wanneer in dit reglement gesproken wordt over het gebruik van 'de bel' door de jury kan ook een ander (geluid)signaal gebruikt worden.
5. De deelnemer is vrij in de manier en stijl van rijden.
6. Voor deelname aan KNHS-wedstrijden is lidmaatschap van de KNHS verplicht. Tevens moet elke deelnemer voor ieder spansoort waarmee hij uitkomt een geldige startpas hebben m.u.v. de hobby- en jeugdrubrieken (BB) en minimarathonrubrieken wanneer dit geen rubriek(en) voor uitsluitend startpashouders betreft.
7. Een jurylid kan een deelnemer uitsluiten wanneer hij denkt dat de deelnemer niet meer in staat is om de proef op veilige, diervriendelijke of reglementaire wijze voort te zetten.
8. Een jurylid moet een deelnemer uitsluiten wanneer één van zijn paarden ~~kreupel~~ uitgesproken onregelmatig is.
9. Een deelnemer die om welke reden ook niet verder wenst deel te nemen, kan in elke proef besluiten deze vrijwillig te beëindigen. Een deelnemer die de proef vrijwillig beëindigt, kan opnieuw deelnemen aan een andere proef. Indien deze beëindiging op veterinaire gronden was, kan alleen worden deelgenomen indien het betreffende paard vervangen wordt door het ingeschreven reservepaard.
10. Het voor elke rubriek vereiste aantal paarden moet aangespannen blijven tijdens elke proef. Deelnemers kunnen geen paarden terugtrekken uit de proef en verder deelnemen met een kleiner aantal dan voorzien in hun rubriek. Overtreding van deze bepaling heeft uitsluiting tot gevolg.
11. Tijdens een dressuurwedstrijddag en tijdens een vaardigheidswedstrijddag mag een paard, al dan niet met dezelfde deelnemer maximaal 4 keer worden gestart met de volgende beperkingen; een combinatie mag maximaal 2 keer starten (exclusief finale, kür op muziek of barrage).
12. Het is een wedstrijdorganisatie van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM toegestaan om een deelnemer met maximaal 2 verschillende aanspanningen te laten deelnemen. Wel moet hier met het opmaken van de startlijst rekening mee gehouden worden. Tijdens het KNHS-kampioenschap is dit niet toegestaan.
13. Tijdens een wedstrijddag van een minimarathon mag een paard tweemaal worden uitgebracht (indien van toepassing tweemaal 2 manches) in verschillende spansoorten of door een andere deelnemer. Een paard mag maximaal 1 finale lopen.
14. Iedere nieuwe combinatie wordt op basis van de inschalingtabellen in de juiste klasse ingeschaald (zie bijlage 3). Deelnemers die via de FNRS willen instromen in de KNHS-wedstrijdsport mennen dressuur klasse L+0, mogen dit doen na het behalen van FNRS dressuurproef FMD 13+1 punt. Hierop is verder de inschalingtabel van toepassing.
15. Het omslaan van het rijtuig heeft in alle wedstrijdonderdelen uitsluiting tot gevolg. Het desbetreffende wedstrijdonderdeel mag niet vervolgd worden. Bij minimarathon mag ook geen tweede ronde / finale worden gereden.
16. Indien een deelnemer vanuit zijn positie op de bok de molenrem niet kan bedienen, is het vanuit veiligheidsoverwegingen toegestaan dat de groom deze bedient
17. Een paard wordt geacht te zijn gevallen wanneer het niet direct zelfstandig kan opstaan ~~en~~ of hulp nodig heeft om weer op te staan. Als een paard tijdens de wedstrijd valt, wordt de combinatie en het paard uitgesloten. Dit betekent dat het paard ook niet in een andere combinatie gestart mag worden. Het desbetreffende wedstrijdonderdeel mag niet vervolgd worden. Bij minimarathon mag ook geen tweede ronde / finale worden gereden.

HOOFDSTUK 1 - WEDSTRIJDEN

Artikel 401 - Type wedstrijden

1. We onderscheiden de volgende typen menwedstrijden:
   - Samengestelde wedstrijden mennen (SWM)
   - Dressuurwedstrijden
   - Vaardigheidswedstrijden
   - Minimarathonwedstrijden
2. Een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM bestaat uit 3 proeven:
   proef A - Dressuur
   proef B - Marathon
   proef C - Vaardigheid
3. Een dressuurwedstrijd bestaat uitsluitend uit het rijden van een dressuurproef.
4. Een vaardigheidswedstrijd bestaat uitsluitend uit het rijden van een vaardigheidsproef.
5. Een minimarathon is een wedstrijd die bestaat uit een parcours met vaardigheidshindernissen en maximaal 3 marathonhindernissen.
6. SAMENGESTELDE WEDSTRIJD (SWM)
   a. Binnen de ~~samengestelde wedstrijden mennen~~ SWM zijn er 3 klassen: klasse L (Licht), klasse M (Midden) en klasse Z (Zwaar).
   b. Een wedstrijdorganisatie kan een wedstrijd opstellen voor één of meerdere klassen eventueel aangevuld met BB (zie bijlage 4).
   c. Aan wedstrijden voor klasse Z mogen maximaal 8 buitenlandse deelnemers meedoen uit maximaal 4 verschillende landen, mits dit in het goedgekeurde vraagprogramma staat vermeld. De buitenlandse deelnemers nemen deel op basis van de KNHS-reglementen.
   d. Alle andere typen wedstrijden dan hiervoor genoemd kunnen alleen worden uitgeschreven na goedkeuring van de KNHS.
   e. Kampioenschappen kunnen ook verreden worden tijdens een reguliere wedstrijd.
   f. Wedstrijden mogen ook als eendaagse wedstrijd verreden worden.
7. SOORTEN AANSPANNINGEN
   De volgende soorten aanspanningen moeten bij een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM en een minimarathon in een afzonderlijk klassement worden opgenomen: Enkelspan paard, enkelspan pony, tweespan paard, tweespan pony, tandem paard, tandem pony, vierspan paard en vierspan pony.
8. SAMENVOEGEN VAN AANSPANNINGEN/HANDICAPREGELING
   Bij tandemrubrieken mogen de pony's bij minder dan 4 starts, in een rubriek, samengevoegd worden met de vierspan pony's en de paarden bij de vierspan paarden.
   Het is toegestaan om bij minder dan 8 starts in een rubriek deze in handicap te laten verrijden met de naast gelegen lagere of hogere klasse. Bij dressuur- en vaardigheidswedstrijden mogen de klassen net zolang samengevoegd worden tot er minimaal 4 geklasseerde deelnemers zijn. Het is niet toegestaan de verschillende soorten aanspanningen in handicap te laten verrijden. Bij dressuurwedstrijden mogen rubrieken paarden en pony's van dezelfde aanspanningssoort in handicap verreden worden.
   Bij vaardigheidswedstrijden waar klassen met elkaar in handicap verreden worden rijdt iedere combinatie het parcours behorende bij zijn eigen klasse. De barrage is voor deze rubrieken gelijk en bepalend voor het opmaken van het klassement. De combinaties die zich niet geplaatst hebben voor de barrage worden geplaatst/in het klassement opgenomen op basis van hun gereden strafpunten en tijd in het basisparcours.
9. VOORWAARDEN VOOR HET AANVRAGEN VAN EEN WEDSTRIJD
   De voorwaarden voor het aanvragen van een wedstrijd zijn opgenomen in het Algemeen Wedstrijdreglement.

Artikel 402 - Hors concours starten

1. Indien een wedstrijdorganisatie met instemming van de jury een geregistreerde combinatie gelegenheid wenst te geven om hors concours (buiten mededinging) te starten, mag dat worden toegestaan, met inachtneming van de navolgende bepalingen:
   a. Hors concours (buiten mededinging) starten is toegestaan in de klasse waarin men reglementair startgerechtigd is, in een lagere klasse of een klasse hoger, dit laatste na toestemming van de jury op grond van de gereden proef in de eigen klasse. Indien de combinatie zowel voor klassering als hors concours wil starten, dan dient de proef voor klassering als eerste te worden verreden.
   b. De reglementaire en overige bepalingen van de klasse waarin wordt gestart, zijn ook van toepassing op een hors concours-start.
   c. De desbetreffende combinatie mag niet in de uitslag van de rubriek opgenomen worden c.q. niet in aanmerking komen voor een prijs, of voor toekenning van winstpunten.
   d. Aan een hors concours-start kan geen enkel recht worden ontleend met betrekking tot de klasse-indeling van de desbetreffende combinatie.
   e. Combinaties die één of meermalen hors concours (buiten mededinging) willen starten, dienen dit op bij de inschrijving te vermelden.

   Het is de wedstrijdorganisatie toegestaan voor het hors concours deelnemen hetzelfde inschrijfgeld te vragen als voor een reguliere start.

Artikel 403 - Dressuurwedstrijden klasse B t/m ZZ voor winstpuntenregistratie

1. Voor zover het door de KNHS goedgekeurde vraagprogramma voor een bepaalde rubriek niet anders aangeeft, komen de behaalde winstpunten voor de dressuurproef en/of vaardigheidsproef voor registratie in aanmerking.

2. De tweede proef van een combinatie moet altijd een andere proef zijn dan de eerste proef, maar wel behorend tot dezelfde klasse.
3. De tweede proef van een combinatie tijdens dezelfde wedstrijd moet door een ander jurylid worden beoordeeld dan de eerste proef.
4. Op het bepaalde in lid 3 wordt een uitzondering gemaakt voor:
   a. Wedstrijden waaraan door minder dan 10 combinaties wordt deelgenomen.
   b. Wedstrijden waarbij er slechts ruimte is voor het uitleggen van één dressuurring; de federatievertegenwoordiger stelt vast in hoeverre er ruimte is voor het op verantwoorde wijze uitleggen van één of meerdere ringen en moet dit in zijn rapport vermelden.

Artikel 404 - Winstpuntenregeling Dressuurwedstrijden B t/m ZZ

1. Voor alle klassen geldt de volgende winstpuntenregeling.
   Winstpunten:

gemiddeld eindpercentage 70% en hoger	3 winstpunten
gemiddeld eindpercentage 65% tot 70%	2 winstpunten
gemiddeld eindpercentage 60% tot 65%	1 winstpunt

Artikel 405 - Promotie klasse B t/m ZZ dressuur

1. Na het behalen van 10 winstpunten in een klasse mag men promoveren naar de naastgelegen hogere klasse. Na het behalen van 30 winstpunten is promotie verplicht.
2. In de klasse ZZ worden maximaal 40 winstpunten geregistreerd.
3. Behaalde winstpunten worden geregistreerd door de KNHS, waarbij tevens (achteraf) de controle op startgerechtigheid plaatsvindt. Deelnemers dienen zelf ook het puntentotaal van elk door hen in wedstrijdverband uitgebracht paard bij te houden, aangezien zij er zelf voor verantwoordelijk zijn, dat zij in de juiste klasse starten.

Een combinatie kan op eigen verzoek worden teruggeplaatst, nadat de combinatie twee keer achter elkaar een onvoldoende resultaat heeft behaald. Terugplaatsing moet schriftelijk bij de KNHS aangevraagd worden en gaat pas in na goedkeuring van de KNHS.

Artikel 406 - Promotie klasse L t/m ZZ vaardigheid

1. De vaardigheidsproef kan gereden worden in de klasse Licht, Midden, Zwaar en Zeer Zwaar.
2. De regeling van de winstpunten in de is als volgt:

- foutloos parcours	2 winstpunten
- 0,5 tot en met 4 strafpunten	1 winstpunt

   Promotie:
   Na het behalen van 10 winstpunten in een klasse mag men promoveren naar de naastgelegen hogere klasse. Na het behalen van 20 winstpunten is promotie verplicht.
   In de klasse ZZ worden maximaal 40 winstpunten geregistreerd.

Artikel 407 - Promotieregeling en winstpuntenregeling SWM

WINSTPUNTENREGELING
Voor de winstpuntenregeling wordt verwezen naar bijlage 6.
PROMOTIEREGELING
Voor de promotieregeling wordt verwezen naar bijlage 6.

Artikel 408 - Klassenindeling en nieuw gevormde combinaties

Een nieuwe combinatie kan door middel van de inschalingstabellen welke gepubliceerd staan in bijlage 3 bepalen in welke klasse moet worden uitgekomen op wedstrijden. Bij het vormen van een nieuwe combinatie (paard/~~pony~~-menner) zal deze combinatie geplaatst worden in de hoogst gemeenschappelijke klasse of een klasse lager indien het reglement en de inschalingstabel dit toe laat (dit geldt voor alle niveaus). De hoogste klasse van een menner is die waarin ooit een winstpunt is behaald. De hoogste klasse van een paard is die waarin door het paard ooit een winstpunt is behaald. Een menner die opgenomen is (geweest) in de klasse Z (2 x) of ZZ (2 x) of SWM klasse Z, mag met een ongeklasseerd of B-geklasseerd paard niet uitkomen in de klasse B (dressuur) of in de L (vaardigheid). In alle gevallen is de eenmaal gemaakte keuze bindend, met dien verstande dat combinaties die op grond van de reglementen in een hogere klasse uit mogen komen, versneld kunnen promoveren naar een hogere klasse, zonder hiervoor de vrijwillige promotiegrens te hebben bereikt. Hiervoor hoeft geen dispensatieverzoek te worden ingediend. Indien bij de uitslagverwerking blijkt dat tussentijds versneld gepromoveerd werd, terwijl de vrijwillige promotiegrens nog niet bereikt is, wordt dit in de wedstrijdregistratie aangepast. Een in het buitenland geklasseerd paard en/of geklasseerde menner is startgerechtigd in de hoogst gemeenschappelijke klasse, nadat de KNHS een schriftelijke verklaring van een erkende buitenlandse federatie heeft ontvangen ten aanzien van de hoogste klasse van het paard en/of de menner.
Inschaling vanuit de gradeproeven Aangepast Sporten is mogelijk na een dispensatieverzoek aan de KNHS. De procedure voor het aanvragen van dispensatie staat vermeld op de website.

1. Startgerechtigdheidsbepalingen voor FNRS-startpashouders dressuur
   a. Het FMD13-diploma van de FNRS geeft de FNRS-startpashouder het recht te starten in de dressuur klasse L. De promotie naar de klasse M vindt plaats conform de promotieregeling van de KNHS.
   b. Deelname aan kampioenschappen is voor FNRS-startpashouders niet toegestaan.
2. Alle klassen
   Voor inschaling wordt verwezen naar de inschalingtabel in bijlage 3, alles met inachtneming van de minimumleeftijd van het paard voor de desbetreffende klasse.
3. Verjaringsregeling

Indien een menner, een paard of een combinatie meer dan 3 jaar (36 maanden) niet meer is uitgekomen in de hoogste klasse waarin een winstpunt behaald is, bestaat de mogelijkheid om schriftelijk dispensatie aan te vragen om lager ingeschaald te worden dan in de inschalingstabel staat vermeld.

Artikel 409 - Kampioenschappen
De bepalingen van een kampioenschap zijn in het desbetreffende kampioenschapsreglement opgenomen.

Artikel 410 - Toegestane hulp van derden
Volgende voorbeelden worden beschouwd als toegestane hulp:
1. Hulp op de verplichte rustplaats en in de neutrale zones.
2. Hulp om een ongeval te voorkomen.
3. De paarden in moeilijkheden, helpen ten gevolge van een ongeval in een hindernis, op voorwaarde dat de grooms zijn afgestegen.
4. Een groom mag de leidsels en zweep hanteren wanneer het rijtuig stilstaat.
5. Communicatiemiddelen in de marathon.
6. De omstandigheden van elk geval moeten door de jury worden vastgesteld na de mening van de waarnemer in het terrein en de hinderniswaarnemers te hebben gehoord.
7. Voorlezen van de groom tijdens de dressuur, eventueel met gebruik van communicatiemiddelen.
8. Spreken van de groom tijdens de vaardigheid. Communicatiemiddelen zijn niet toegestaan tijdens de vaardigheid op straffe van uitsluiting.

HOOFDSTUK 2 - WEDSTRIJDORGANISATIE

Artikel 411 - Inschrijving paarden
AANTAL INGESCHREVEN PAARDEN VOOR SAMENGESTELDE WEDSTIJDEN

Rubriek paard/pony	Maximum bij inschrijving op naam	Maximum definitieve deelname aan wedstrijd
Vierspan	6	5
Tweespan	4	3
Tandem	4	3
Enkelspan	2	1

Artikel 412 - Stalling van de paarden en deelnemers
1 Bij een meerdaagse wedstrijd dient de organisatie zorg te dragen voor goede stallen voor de paarden van de deelnemers in de nabijheid van het wedstrijdterrein.
2 Bij stalling aan of op de wagen dient de gedragscode ‘Welzijn van het paard’ en het protocol ‘Stalling aan de wagen’ in acht te worden genomen. De paarden dienen te allen tijde een dak boven hun hoofd te hebben, droog te staan en afgeschermd tegen negatieve weersinvloeden en tocht. De paarden dienen te worden gestald op stalmatten. Overtreding heeft een officiële waarschuwing tot gevolg en de deelnemer zal de omissie direct moeten oplossen of voor andere stalling van zijn paarden zorgdragen. Wanneer e.a. niet wordt opgelost, volgt uitsluiting en in geval van wreedheid diskwalificatie.

Artikel 413 - Startvolgorde
1. ~~SAMENGESTELDE WEDSTRIJD~~ SWM
   a. De startvolgorde voor proef A (dressuur) kan door loting vastgesteld worden.
   b. Bij meerdaagse wedstrijden kan de startvolgorde van de volgende wedstrijddag de omgekeerde klassementsvolgorde van de vorige dag zijn.
   c. Bij meerdere starts dient de ~~rijder~~ deelnemer voor aanvang van de wedstrijd aan te geven met welke aanspanning hij steeds als eerste c.q. laatste start.
2. DRESSUUR-VAARDIGHEIDWEDSTRIJD
   De organisatie maakt een startlijst en op basis van die volgorde moet er gestart worden.

Artikel 414 - Opgeven van deelnemers
VRIJWILLIG BEËINIDGEN (RE)
Een deelnemer die, om welke reden ook, niet verder wenst deel te nemen, kan besluiten op te geven in elke proef. Een jurylid kan een deelnemer ook vragen op te geven in een proef, wanneer hij denkt dat de deelnemer niet meer in staat is om de proef voort te zetten. Een deelnemer die opgeeft in een proef, kan opnieuw deelnemen aan een andere proef. Indien de opgave op veterinaire gronden is, zal het betreffende paard vervangen dienen te worden door het ingeschreven reservepaard. Een deelnemer die tijdens proef B (marathon) vrijwillig ~~de proef beëindigd~~ dit onderdeel beëindigt ongeacht de reden, moet te allen tijde zijn paard(en) aanbieden bij de wedstrijddierenarts voor een keuring alvorens hij vertrekt. Wanneer dit niet gebeurt wordt de deelnemer gediskwalificeerd.

Artikel 415 - Terugtrekken van deelnemers
TERUGTREKKEN (W)
Een deelnemer wordt verondersteld zich te hebben teruggetrokken wanneer hij niet aan de start verschijnt in één van de proeven. Eenmaal teruggetrokken kan hij niet verder deelnemen aan de wedstrijd.

HOOFDSTUK 3 - OFFICIALS

Artikel 416 - Juryleden

1. AANWIJZEN VAN DE JURY
   De wedstrijdorganisatie vraagt de juryleden met de benodigde jurybevoegdheid en geeft deze door aan de KNHS. Voor KNHS- en Nederlandse kampioenschappen zal de wedstrijdorganisatie in overleg met de TA de lijst met juryleden voorleggen aan de KNHS ter goedkeuring.
2. BENODIGDE JURYLEDEN
   a. Voor proef A en C moeten minimaal 2 juryleden per ring aanwezig zijn. Voor klasse Z wedstrijden en KNHS-kampioenschappen moeten dit er minimaal 3 per ring zijn. De voorzitter van de jury moet minimaal 3 jaar in het bezit zijn van zijn jurylicentie.
   b. Voor proef B moeten minimaal 4 juryleden aanwezig zijn.
   c. Voor dressuurwedstrijden is 1 jurylid per ring verplicht. Voor de klasse Z en ZZ wordt aanbevolen de proef door minimaal 2 juryleden en maximaal 3 juryleden te laten beoordelen. Voor kampioenschappen moeten dit er minimaal 2 zijn.
   d. Voor vaardigheidswedstrijden met minder dan 40 starts kan de wedstrijdorganisatie volstaan met 1 jurylid. Wanneer er 40 of meer ~~dan 40~~ starts zijn, is het verplicht minimaal 2 juryleden aan te stellen. Voor KNHS-kampioenschappen moeten er minimaal 3 juryleden aangesteld worden.
   e. Voor een minimarathon zijn 3 juryleden nodig. De parcoursbouwer mag als veldjury fungeren. Wanneer de afmeting van de wedstrijdring 1500 m2 of minder is en de hindernissen vanuit de jurytoren te zien zijn kan de organisatie bij minder dan 40 starts volstaan met 2 juryleden.
3. TAKEN VAN DE JURY
   a. Taken en verantwoordelijkheden van de jury staan omschreven in het Algemeen Wedstrijdreglement van de KNHS. De functie van jury is niet verenigbaar met het zelf deelnemen aan dezelfde wedstrijd. De functie van hoofd van de jury (SWM) is tevens niet verenigbaar met het fungeren als groom.
   b. De voorzitter van de jury maakt de jury-indeling.
   c. De dressuurjuryleden mogen niet meer dan 35 deelnemers per dag beoordelen. De organisatie kan in overleg met de jury hier in uitzonderlijke gevallen van afwijken.

Artikel 417 - Juryleden proef B

1. JURY OPSTELLING TIJDENS PROEF B (Marathon)
   a. De juryleden verdelen zich over het parcours volgens de aanwijzingen van de voorzitter van de jury.
   b. Er moet een jurylid aanwezig zijn ~~op de verplichte rust voorafgaand~~ aan de start van het B-traject. Hij moet, na advies te hebben ingewonnen van de wedstrijddierenarts, beslissen of de paarden van een deelnemer in voldoende conditie zijn om de proef voort te zetten. Een jurylid moet aanwezig zijn bij de finish van ~~traject B~~ het B-traject / na het uitstaptraject bij de veterinaire controle waar hij tevens toeziet op de controle van de rijtuigen en de tuigen, alsook indien van toepassing, de weging en meting van de rijtuigen.

Artikel 418 - Technisch afgevaardigde (TA)

1. AANWIJZEN
   De KNHS wijst voor iedere ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM een technisch afgevaardigde (TA) van de officiallijst aan. Indien dit niet mogelijk is, wordt door de KNHS een jurylid als ~~technisch afgevaardigde~~ TA aangewezen.
2. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN
   a. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA keurt alle administratieve voorzieningen voor de deelnemers vanaf het moment dat hij benoemd is tot het einde van de wedstrijd.
   b. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA moet zich ervan overtuigen dat de huisvesting van de paarden en oefenterreinen in alle opzichten voldoen en geschikt zijn.
   c. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA inspecteert de ringen, het parcours inclusief de inrichting van de locatie voor de veterinaire inspecties en het uitstaptraject om zich ervan te overtuigen dat de voorzieningen, vereisten en organisatie in overeenstemming zijn met de desbetreffende voorschriften.
   d. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA ziet erop toe dat het parcours en de hindernissen eerlijk, zonder gevaar zijn en in overeenstemming met het uitgeschreven niveau (klasse L, M en/of Z).
   e. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA kan de organisatie en de parcoursbouwer veranderingen laten aanbrengen in parcours of hindernissen, welke hij noodzakelijk acht.
   f. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA controleert of de officiële tijdwaarnemers, waarnemers in het veld, rekenkamer en hinderniswaarnemers volledig bekend zijn met hun taak, waarbij inbegrepen het gebruik en aflezen van de tijdwaarneming en stopwatches.
   g. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA houdt voortdurend toezicht op het technische verloop van de wedstrijd en de aanvoer van de gegevens naar de rekenkamer.
   h. De functie van TA is niet verenigbaar met het zelf deelnemen en/of fungeren als groom aan dezelfde wedstrijd

Artikel 419 - ~~Technisch afgevaardigde~~ (TA) tevens jurylid

Een ~~technisch afgevaardigde~~ TA met de bevoegdheid jurylid mag in overleg met de voorzitter van de jury naast zijn taak als ~~technisch afgevaardigde~~ TA ook optreden als jurylid op dezelfde wedstrijd. In voorkomende gevallen kan een technisch afgevaardigde dan niet meer in de jury van beroep zitting nemen.

Artikel 420 – Parcoursbouwer

1. AANWIJZEN
De parcoursbouwer voor wedstrijden en kampioenschappen wordt aangewezen door de wedstrijdorganisatie uit de KNHS-officiallijst.
2. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN
   a. Het uitzetten en maatvoeren van de dressuurring, het uitzetten en maatvoeren van het (mini)marathonparcours inclusief het uitzetten van de locatie voor de veterinaire inspecties, alle trajecten en de bouw van de hindernissen in proef B, het ontwerpen, uitzetten en maatvoeren van het vaardigheidsparcours.
   b. Uitsluitend de parcoursbouwer en zijn medewerkers mogen met instemming van de ~~technisch afgevaardigde~~ TA veranderingen aanbrengen aan welk onderdeel ook van de dressuurring, de marathon of het vaardigheidsparcours.
   c. Als de ~~technisch afgevaardigde~~ TA of de parcoursbouwer bij afwezigheid van de ~~technisch afgevaardigde~~ TA, oordeelt dat desbetreffend parcours gereed is voor inspectie door de voorzitter van de jury, zal hij dit aan de voorzitter van de jury melden.
   d. De voorzitter van de jury mag pas het startsein voor een proef geven, nadat de ~~technisch afgevaardigde~~ TA heeft meegedeeld dat het parcours gereed is.
   e. De functie van parcoursbouwer is niet verenigbaar met het zelf deelnemen aan dezelfde wedstrijd

Artikel 421 - Toezichthouder/jury voorterrein
1. AANWIJZEN
De uitvoering van deze taken valt onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van de jury.
2. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN
   a. De inspectie van de rijtuigen na proef A en C en voor en na proef B.
   b. De bittencontrole van alle paarden nadat de deelnemer proef A en C heeft voltooid alsook facultatief voor de start en verplicht na de finish van proef B. Gebruik van onaanvaardbare bitten moet gemeld worden aan de voorzitter van de jury. Overtreding heeft uitsluiting tot gevolg en in geval van wreedheid diskwalificatie.
   c. Melding aan de voorzitter van de jury van elke overtreding van de reglementaire bepalingen.
   d. In geval van constatering van wreedheid onmiddellijk melding maken aan de voorzitter van de jury.

Artikel 422 - Tijdwaarnemers, hoofd hinderniswaarnemers en assistent hinderniswaarnemers
1. TIJDWAARNEMERS
   a. Iedere tijdwaarnemer dient te beschikken over een klok (zo mogelijk zendergestuurd) waarop tevens de officiële wedstrijdtijd vermeld staat en wordt over het gebruik ervan ingelicht door de ~~technisch afgevaardigde~~ TA of het hoofd van de tijdwaarnemers. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA is verantwoordelijk voor de gelijkstelling van de officiële wedstrijdtijd en alle klokken die aan de officials zijn overhandigd.
   b. Tijdwaarnemers worden geplaatst aan de start en finish van ieder traject. Zij moeten in het bezit zijn van de volledige startlijst (m.u.v. het uitstaptraject).
   c. De tijdwaarnemers bij de start van het A-traject moeten erop toezien dat alle deelnemers hun grondtijdenformulier hebben gekregen. Zij registreren de start- of finishtijden voor hun traject en noteren die op het grondtijdenformulier van de deelnemers, alsmede op een verzamelstaat.
   d. De tijdwaarnemers bij iedere start van een traject waarschuwen de deelnemers ongeveer 2 minuten voor hun officiële starttijd. Hij telt de laatste 10 of 5 seconden af.
   e. De neus van de paarden moet achter de startlijn zijn en de finishtijd wordt genomen zodra ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de ~~aankomstlijn~~ finishlijn passeert.
   f. De paarden moeten vanuit stilstand vertrekken.
2. HOOFD HINDERNISWAARNEMERS
Er moet 1 hoofd hinderniswaarnemer zijn in iedere hindernis. Hij moet worden bijgestaan door tenminste 2 assistent hinderniswaarnemers. De hoofd hinderniswaarnemer moet een fluit hebben en beide assistenten moeten beschikken over een stopwatch en over het gebruik ervan te zijn geïnstrueerd door de ~~technisch afgevaardigde~~ TA. Zij moeten de tijd van iedere deelnemer opnemen en vastleggen, welke benodigd is voor het rijden van de hindernis. Zij dienen in het bezit te zijn van een actuele startlijst van alle deelnemers. De hoofd hinderniswaarnemer is eindverantwoordelijk voor de registratie van de verrichtingen van de deelnemer in de hindernis. Hij moet na afloop van proef B in de nabijheid blijven van het wedstrijdsecretariaat totdat hij door de voorzitter van de jury van zijn taak ontheven wordt.
3. ASSISTENT HINDERNISWAARNEMERS
   a. De assistent hinderniswaarnemers moeten voldoende kopieën van de hindernisformulieren en verzamelstaten hebben waarop de schets van de hindernis getekend staat. Zij moeten de route van de deelnemers door de hindernis op het hindernisformulier noteren.
   b. De assistent hinderniswaarnemers moeten alle incidenten die tot maatregelen kunnen leiden op het hindernisformulier vermelden, in het bijzonder in geval van wreedheid zoals bovenmatig zweepgebruik, buitensporig aanzetten van uitgeputte paarden door de deelnemer, of paarden die belemmerd worden in hun bewegingsvrijheid van lijf en benen.
   c. De assistent hinderniswaarnemers dienen tevens te vermelden:
      - Wanneer in de hindernis afgestegen groom(s) of deelnemer eerst buiten de hindernis opstijgen.
      - Of de aanspanning direct na het verlaten van de hindernis daarvoor heeft halt gehouden.

HOOFDSTUK 4 - SAMENVATTING STRAFPUNTEN EN KLASSEMENT

Artikel 423 - Overzicht maatregelen en uitsluitingen bij dressuurwedstrijden en proef A (SWM)

Artikel	Overtreding	Sanctie
	Niet toegestane hulp van derden (Algemeen Wedstrijdreglement) uitzonderingen zie Art. 410	uitsluiting
400.8	~~Wanneer het paard kreupel is~~ Uitgesproken onregelmatigheid paard	uitsluiting
400.15	Omslaan rijtuig	uitsluiting
400.17	Het niet zelfstandig kunnen opstaan van een paard	uitsluiting
~~410.7~~	~~Het ontvangen van instructie tijdens de dressuurproef~~	~~uitsluiting~~
421.2b	Gebruik onaanvaardbare bitten	uitsluiting, wreedheid: diskwalificatie
433.3d	Overtreding leeftijdseisen deelnemer/groom(s)	uitsluiting
434.4	Wanneer groom leidsels hanteert of zweep gebruikt, zonder dat hij is afgestegen of rijtuig stilstaat	20 strafpunten
434.6	Aanbrengen van veranderingen in ring, marathon of vaardigheid	diskwalficatie
435.1b	Geen jas aan – deelnemer tijdens dressuur of vaardigheid	5 strafpunten
435.1b	Geen jas aan – groom (op het rijtuig) – tijdens dressuur of vaardigheid	5 strafpunten
435.1d	Incorrect zomertenue of zonder toestemming voorzitter van de jury	5 strafpunten
~~435.1b~~ ~~435.1c~~ 435.1f	~~Wanneer de deelnemer of groom binnenkomt zonder veiligheidshoofddeksel (goedgekeurd voor de paardensport)~~ Deelnemer, groom(s) of passagiers zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) tijdens het losrijden en/of proef Deelnemer, groom(s) of passagiers jonger dan 18 jaar zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) en/of bodyprotector (EN 13158)	uitsluiting
435.1g	Binnenkomen zonder zweep, de zweep laten vallen of de zweep neerleggen	5 strafpunten maximaal
435.1h	Deelnemers ~~aan een jeugdrubriek~~ met opblaasvest zonder bodyprotector (EN13158) ~~of veiligheidshelm EN1384)~~	uitsluiting
436	Volledige span niet paard / pony of niet aan de juiste minimale schofthoogte / leeftijd voldoen	uitsluiting
438.13	Dragen ~~van strijklappen of peesbeschermers~~ alle soorten beenbeschermers en/of springschoenen tijdens de proef.	10 strafpunten maximaal
438.13	Het gebruik van bandages	uitsluiting
440.2h	Rijtuigen die niet voldoen aan de voorgeschreven eisen	uitsluiting
440.5a	Passagiers op het rijtuig tijdens de wedstrijdonderdelen (niet zijnde grooms)	uitsluiting
445.5	Betreden dressuurring m.u.v. rijden proef en Art. 445.1-4	uitsluiting
446.1c	Praten van de grooms anders dan het voorlezen van de proef of het ontvangen van instructie tijdens de dressuurproef	10 strafpunten
446.2	Te vroeg of te laat binnenkomen	uitsluiting mogelijk
449.1a	Vergissing in het programma dressuurproef:	
	1e keer	5 strafpunten
	2e keer	10 strafpunten
	3e keer	uitsluiting
	Wanneer enig deel van de aanspanning buiten de ring komt, moet de deelnemer gestraft worden voor onnauwkeurigheid van het figuur	
	Wanneer de gehele aanspanning de dressuurring verlaat tijdens de proef	uitsluiting
449.3c	Wanneer één of beide grooms afstijgen:	
	1e keer	5 strafpunten
	2e keer	10 strafpunten
	3e keer	uitsluiting
449.3c	Wanneer de deelnemer afstijgt	20 strafpunten 1e en 2e keer, 3e keer uitsluiting

Artikel 424 - Overzicht maatregelen en uitsluitingen proef B (SWM)

Artikel	Overtreding	Sanctie
	Niet toegestane hulp van derden (Algemeen Wedstrijdreglement) uitzonderingen zie Art. 410	uitsluiting

400.8	~~Wanneer het paard kreupel is~~ Uitgesproken onregelmatigheid paard	uitsluiting
400.15	Omslaan rijtuig	uitsluiting
400.17	Het niet zelfstandig kunnen opstaan van een paard	uitsluiting
414	Niet aanbieden van de paarden voor een veterinaire keuring na vrijwillig beëindigen	diskwalificatie
421.2b	Gebruik onaanvaardbare bitten	uitsluiting, wreedheid: diskwalificatie
433.3d	Overtreding leeftijdseisen deelnemer/groom(s)	uitsluiting
434.1	Vervangen paard	uitsluiting
434.3	Vervangen groom tussen start en finish	uitsluiting
434.4 + 456.1b	Wanneer de groom de zweep, leidsels en/of rem hanteert zonder dat het rijtuig stilstaat	20 strafpunten
434.5	Vastbinden deelnemer/groom op rijtuig	uitsluiting
434.6	Aanbrengen van veranderingen in ring, marathon of vaardigheid	diskwalficatie
~~435.1b~~ ~~435.1c~~ 435.1f	~~Wanneer de deelnemer of groom binnenkomt zonder veiligheidshoofddeksel (goedgekeurd voor de paardensport)~~ Deelnemer, groom(s) of passagiers zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) tijdens het losrijden en/of proef Deelnemer, groom(s) of passagiers jonger dan 18 jaar zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) en/of bodyprotector (EN 13158)	uitsluiting
435.1h	Deelnemers ~~aan een jeugdrubriek~~ met opblaasvest zonder bodyprotector (EN13158) ~~of veiligheidshelm EN1384)~~	uitsluiting
435.2b	Korte broek	10 strafpunten
436	Volledige span niet paard / pony of niet aan de juiste minimale schofthoogte / leeftijd voldoen	uitsluiting
438.13	Het gebruik van bandages	uitsluiting
440.2h	Rijtuigen die niet voldoen aan de voorgeschreven eisen	uitsluiting
440.5a.	Passagiers op het rijtuig tijdens de wedstrijdonderdelen (niet zijnde grooms)	uitsluiting
440.5b.	Ontbrekende groom tijdens marathon (verplichte doorgangen, start/finish	10 strafpunten per keer/ontbrekend persoon
~~458.8d~~	~~Paarden die niet meer in staat verder deel te nemen aan een volgend traject~~	~~uitsluiting~~
453.5c	Afrijden van een afrijdbaar element	2 strafpunten per keer
453.5e	Eigenhandig verhinderen dat een afrijdbaar element wordt afgereden	10 strafpunten per keer
454.3f	Met motorvoertuig of rijwiel in een hindernis	uitsluiting
455.5a	Voor elke seconde boven de toegestane tijd in ~~de trajecten A en B~~ het A- en B-traject	0,25 strafpunt
455.5b	Voor elke seconde onder de minimumtijd in ~~de trajecten A en B~~ het A- en B-traject	0,25 strafpunt
455.5c	Overschrijding van de maximumtijd in een traject	uitsluiting
455.6c	Voor elke seconde in de hindernis	0,25 strafpunt
456.2	Het niet kunnen overhandigen van het grondtijdenformulier bij de finish	10 strafpunten
456.3	Niet nemen van een verplichte doorgang, een verplichte doorgang nemen in de verkeerde richting of verkeerde volgorde, zonder dit te herstellen	uitsluiting
456.3	Het nemen van hindernis in verkeerde volgorde	uitsluiting
456.4 452.10	Iedere afwijking van het parcours tussen de laatste hindernis of 500 meter bord en finish B-traject	10 strafpunten per keer
456.5	Galopperen tussen de laatste hindernis of 500 meter bord en finish B-traject	1 strafpunt per 5 seconden
456.6a	Afstijgen en/of opstappen van één of beide groom(s) in het traject, zonder dat het rijtuig stilstaat	5 strafpunten
456.6a	Afstijgen en opstappen van de deelnemer in het traject, zonder dat het rijtuig stilstaat	20 strafpunten
456.6b	Wanneer één of beide groom(s) in een hindernis beide voeten op de grond plaatst, of op een hindernis	5 strafpunten per keer
456.6b	Wanneer de deelnemer met beide voeten op de grond staat in een hindernis, of op een hindernis	20 strafpunten per keer
456.6b	Wanneer een groom over het paard en/of lamoen/langboom klimt	20 strafpunten per keer
456.7c	Stilstand in het parcours zonder geldige reden	10 strafpunten
456.8b	Beschadigd rijtuig (ontbrekend wiel, gebroken boom enz.) bij einde B-traject	uitsluiting

456.8d	Losgeraakte of kapotte streng en/of disselboom	10 strafpunten maximaal
~~456.3~~	~~Een verplichte doorgang nemen in de verkeerde richting of verkeerde volgorde, zonder herstel~~	~~uitsluiting~~
458.2b	Niet tussen de markeringen van de finish van een hindernis rijden	uitsluiting
458.2b	Herstelde fout in het parcours van een hindernis	20 strafpunten
458.2b	Niet tussen de markeringen van de start van een hindernis rijden	uitsluiting
458.2b	Tussen de markeringen van de finish rijden alvorens alle doorgangen te hebben genomen	uitsluiting
458.3f	Niet direct stilstaan na de hindernis om groom op te laten stijgen	10 strafpunten
458.4	Het uitspannen en door de hindernis geleiden van een paard	uitsluiting
458.5b	Paard met been over zweng enz., indien niet ogenblikkelijk hersteld	30 strafpunten
458.6c	Overschrijding van de maximumtijd in een hindernis (5 min)	uitsluiting
Bijlage 1, Art. 5.4 6.6	Onvoldoende herstel bij herkeuring	uitsluiting

Artikel 425 - Overzicht maatregelen vaardigheidswedstrijden en proef C (SWM)

Artikel	Overtreding	Sanctie
	Niet toegestane hulp van derden (zie Algemeen Wedstrijdreglement) uitzonderingen zie Art. 410	uitsluiting
400.8	~~Wanneer het paard kreupel is~~ Uitgesproken onregelmatigheid paard	uitsluiting
400.15	Omslaan rijtuig	uitsluiting
400.17	Het niet zelfstandig kunnen opstaan van een paard	uitsluiting
410.8	Communicatiemiddelen tijdens de vaardigheid	uitsluiting
421.2b	Gebruik onaanvaardbare bitten	uitsluiting, wreedheid: diskwalificatie
433.3d	Overtreding leeftijdseisen deelnemer/groom(s)	uitsluiting
434.4	Wanneer een groom in het parcours de leidsels, rem of zweep hanteert, voordat de deelnemer de finishlijn heeft gepasseerd	20 strafpunten
434.6	Aanbrengen van veranderingen in ring, marathon of vaardigheid	diskwalficatie
435.1b	Geen jas aan – deelnemer tijdens dressuur of vaardigheid	5 strafpunten
435.1b	Geen jas aan – groom (op het rijtuig) – tijdens dressuur of vaardigheid	5 strafpunten
435.1d	Incorrect zomertenue of zonder toestemming voorzitter van de jury	5 strafpunten
~~435.1b~~ ~~435.1c~~ 435.1f	~~Wanneer de deelnemer of groom binnenkomt zonder veiligheidshoofddeksel (goedgekeurd voor de paardensport)~~ Deelnemer, groom(s) of passagiers zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) tijdens het losrijden en/of proef Deelnemer, groom(s) of passagiers jonger dan 18 jaar zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) en/of bodyprotector (EN 13158)	uitsluiting
435.1g	Starten en/of finishen zonder zweep in de hand of het ~~Het~~ rijden van één of meer hindernissen zonder zweep in de hand	5 strafpunten maximaal
~~435.1g~~	~~Starten en/of finishen zonder zweep in de hand~~	~~5 strafpunten~~
435.1h	Deelnemers ~~aan een jeugdrubriek~~ met opblaasvest zonder bodyprotector (EN13158) ~~of veiligheidshelm EN1384)~~	uitsluiting
436	Volledige span niet paard / pony of niet aan de juiste minimale schofthoogte / leeftijd voldoen	uitsluiting
438.13	Het gebruik van bandages	uitsluiting
440.2h	Rijtuigen die niet voldoen aan de voorgeschreven eisen	uitsluiting
440.5a.	Passagiers op het rijtuig tijdens de wedstrijdonderdelen (niet zijnde grooms)	uitsluiting
460.1k	Voortijdig de ring verlaten	uitsluiting
461.1b	Afrijden van 1 of 2 ballen in dezelfde enkelvoudige hindernis	3 strafpunten
461.1d	Deelnemer klasse L rijdt geel gemarkeerde hindernis	5 strafpunten
461.1d	Deelnemer klasse L rijdt enig deel van de hindernis van de gele hindernis af of omver, bij het passeren	3 strafpunten
461.1d	Deelnemer klasse M, Z of ZZ overwint poort welke niet tot zijn klasse behoort	uitsluiting
461.2c	Af- of omverrijden van een onderdeel van een meervoudige hindernis	3 strafpunten
462.1d	Overschrijding van de maximumtijd	uitsluiting
462.1g	Voor elke begonnen seconde tijdsoverschrijding van de toegestane tijd	0,5 strafpunten
462.3a	Wanneer de deelnemer geen halthoudt na herhaald bellen	uitsluiting
463.1b	Starten voor ~~de bel~~ belsignaal	10 strafpunten en opnieuw starten

463.1b	Een hindernis nemen na het startsignaal zonder de startlijn te passeren	uitsluiting
463.1f	~~Wanneer een groom niet **zit** (bijvoorbeeld staat).~~ Tussen start en finish moeten de grooms op hun plaats blijven zitten en mogen niet verschuiven of opstaan	~~5 strafpunten per keer~~ 1e keer 5 strafpunten 2e keer 10 strafpunten 3e keer uitsluiting.
463.1g	Niet passeren van ~~start of~~ finishlijn	uitsluiting
463.2a	Verkeerd parcours (volgorde of richting)	uitsluiting
463.2b	Af- of omverrijden van enig deel van een reeds genomen hindernis	3 strafpunten
463.2c	Indien een deel van een nog te nemen hindernis wordt omgereden, wordt gebeld om de hindernis te herstellen	3 strafpunten + 10 sec.
463.5b	Afstijgen van de deelnemer	20 strafpunten per keer
463.5c	Afstijgen één of beide groom(s) 1e maal	5 strafpunten
463.5c	Afstijgen één of beide groom(s) 2e maal	10 strafpunten
463.5c	Afstijgen één of beide groom(s) 3e maal	uitsluiting
463.5d	Wanneer de groom(s) niet op het rijtuig is (zijn) tijdens het nemen van een hindernis	uitsluiting
463.7	1e ongehoorzaamheid	5 strafpunten
463.7	2e ongehoorzaamheid	10 strafpunten
463.7	3e ongehoorzaamheid	uitsluiting

Artikel 426 - Overzicht strafseconden en uitsluitingen minimarathon
De fouten worden uitgedrukt in strafseconden:

Artikel	Overtreding	Sanctie
400.8	Uitgesproken onregelmatigheid paard	uitsluiting
400.15	Omslaan rijtuig	uitsluiting
400.17	Het niet zelfstandig kunnen opstaan van een paard	uitsluiting
433.3g	Overtreding leeftijdseisen deelnemer/groom(s)	uitsluiting
434.4	Groom hanteert zweep, leidsels of rem	20 strafseconden
434.5	~~Deelnemer vastgebonden aan rijtuig~~ Vastbinden deelnemer/groom op rijtuig	uitsluiting
434.6	Aanbrengen van veranderingen in ring, marathon of vaardigheid	diskwalficatie
~~435.1b~~ ~~435.1c~~ 435.1f	~~Wanneer de deelnemer of groom binnenkomt zonder veiligheidshoofddeksel (goedgekeurd voor de paardensport)~~ Deelnemer, groom(s) of passagiers zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) tijdens het losrijden en/of proef Deelnemer, groom(s) of passagiers jonger dan 18 jaar zonder correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) en/of bodyprotector (EN 13158)	uitsluiting
435.1h	Deelnemers ~~aan een jeugdrubriek~~ met opblaasvest zonder bodyprotector (EN13158) ~~of veiligheidshelm EN1384)~~	uitsluiting
435.2b	Korte broek	10 strafseconden
436	Volledige span niet paard / pony of niet aan de juiste minimale schofthoogte / leeftijd voldoen	uitsluiting
438.13	Het gebruik van bandages	uitsluiting
440.2h	Rijtuigen die niet voldoen aan de voorgeschreven eisen	uitsluiting
440.5a	Passagiers op het rijtuig tijdens de wedstrijdonderdelen (niet zijnde grooms)	uitsluiting
472.4	Overschrijden van de maximumtijd (5 min.)	uitsluiting
475.9	Starten voor belsignaal en nemen van eerste hindernis	10 strafsec. en opnieuw starten
475.10	Een hindernis nemen na het startsignaal zonder de startlijn te passeren	uitsluiting
475.10	Niet door start- en/of finishlijn en ring verlaten	uitsluiting
476.1	Afrijden 1 of 2 ballen van enkelvoudige hindernis	4 strafsec.
476.1	Afrijden van een afrijdbaar element in een marathonhindernis	4 strafsec.
476.1	Afrijden van een 2e bal van enkelvoudige hindernis op enig ander moment dan het reglementair rijden van de hindernis	4 strafsec.
476.1b	Afrijden van enig deel van nog te rijden hindernis (opbouw van de hindernis + bal)	14 strafsec.
476.1d	Afrijden bal aan buitenkant van reeds genomen enkelvoudige hindernis	4 strafsec.
476.2	Het rijden van een (doorgang van een) hindernis die de deelnemer nog niet mag rijden	20 strafsec.
476.2a	Verkeerd parcours (volgorde/richting)	20 strafsec.
476.2b	Herstelde fout in marathonhindernis	20 strafsec.

476.2b	Niet herstelde fout in marathonhindernis	uitsluiting
476.3	Het rijden van een foutparcours zonder dit direct te herstellen	uitsluiting
476.4	Omverrijden of verplaatsen van een deel van een marathonhindernis waardoor herstel van de hindernis noodzakelijk is voor het kunnen vervolgen van het parcours.	10 strafsec.
476.6b	Afstijgen één of beide groom(s) 1e en 2e maal	5 strafsec. per keer
476.6b	Afstijgen één of beide groom(s) 3e maal	uitsluiting
476.6c	Afstijgen deelnemer 1e en 2e maal	20 strafsec. per keer
476.6c	Afstijgen deelnemer 3e maal	uitsluiting
476.7c	1e ongehoorzaamheid	tijd loopt door
476.7c	2e ongehoorzaamheid	tijd loopt door
476.7c	3e ongehoorzaamheid	uitsluiting
476.7d	Controle over aanspanning verliezen	uitsluiting
476.9	Hanteren zweep door ander persoon dan deelnemer	20 strafseconden
477.7	Omverrijden van een deel van de hindernis zodanig dat voltooiing van de hindernis niet mogelijk is	4 strafsec.
477.7	Opbouw van deze hindernis	10 strafsec.
	Totaal	**14 strafsec.**
477.9	Afrijden van element van geneutraliseerde doorgang in marathonhindernis	4 strafsec.
477.12	Passeren van de start- en finishlijn en/of het nemen van 2 hindernissen zonder het vereiste aantal personen op rijtuig	uitsluiting
477.13	Onterecht halthouden bij vermeende fout in parcours	10 strafsec.
477.14	Deelnemer of groom voorkomt eigenhandig afrijden van afrijdbaar element	~~5~~ 10 strafsec. per keer
477.15	Uitspannen van 1 of meer paarden	uitsluiting

Artikel 427 - Klassement dressuurwedstrijd B t/m ZZ

1. De cijfers die vermeld zijn op elk protocol worden opgeteld. Vervolgens worden eventuele aftrekpunten en strafpunten, opgelopen door fouten in de proef en/of voor vergissingen in het programma, daarvan afgetrokken en wordt het puntentotaal of percentage vastgesteld.
2. De combinatie met het hoogste aantal punten of percentage is winnaar van de rubriek.
3. VERVANGENDE CIJFERS
   a. Indien wordt vastgesteld dat er één of meerdere cijfers op een bepaald protocol ontbreken en het desbetreffende jurylid ter plaatse niet meer beschikbaar is om aan te geven wat het (de) ontbrekende cijfer(s) had(den) moeten zijn, wordt het gemiddelde vastgesteld van alle overige op het desbetreffende protocol vermelde cijfers. Dit gemiddelde wordt ingevuld op elke plaats waar een cijfer ontbreekt. Bij het vaststellen van het gemiddelde wordt de decimaal 0,5 en hoger naar boven afgerond.
   b. De vastgestelde vervangende cijfers, moeten ter informatie van de deelnemer, van een merkteken worden voorzien. Indien mogelijk wordt een kopie gemaakt van het desbetreffende protocol voordat de vervangende cijfers worden ingevuld.
4. Wanneer de in lid 3 beschreven situatie zich voordoet, wordt dit aan de federatievertegenwoordiger gemeld, die dit onder vermelding van de naam en het persoonsnummer van het desbetreffende jurylid in zijn rapport opneemt. Indien mogelijk voegt de federatievertegenwoordiger de kopie van het protocol zoals bedoeld in lid 2 als bijlage bij zijn rapport.
5. Indien er sprake is van meer juryleden die dezelfde rubriek hebben beoordeeld, wordt voor het vaststellen van de totaalscore van het klassement van de rubriek, het totaal aantal punten van de verschillende protocollen van dezelfde combinatie bij elkaar opgeteld en daarvan vervolgens het gemiddelde vastgesteld.
6. Uitsluitend deelnemers, die in dezelfde rubriek dezelfde proef hebben gereden en daarbij door dezelfde jury zijn beoordeeld (lid 9), mogen in hetzelfde klassement worden opgenomen.
7. De voorzitter van de jury is verantwoordelijk voor de juiste vaststelling van het klassement van de desbetreffende rubriek.
8. In elke rubriek wordt de combinatie met het hoogste percentage of puntentotaal als eerste geplaatst, de combinatie met het op één na hoogste puntentotaal als tweede en zo verder.
9. Voor zover het vraagprogramma dat aangeeft kan de wedstrijdorganisatie, indien zich een ex aequo klassering voordoet, desgewenst de onderlinge plaatsing van de desbetreffende combinaties als volgt bepalen:

Klasse	**Eerst op grond van:**
alle	Het rechtgerichte, ontspannen en in aanleuning gaande paard; de harmonie van de uitvoering. Bij meerspan het optreden als geheel.
	Indien nog steeds ex aequo dan vervolgens op grond van onderdeel:
alle	Rijvaardigheid en effect van de hulpen.

10. Indien een jurylid door onvoorziene omstandigheden niet in staat is de beoordeling van alle deelnemers van een bepaalde rubriek te voltooien, moet er voor wat betreft de vaststelling van het klassement als volgt worden gehandeld:
    a Indien de rubriek uitsluitend door het desbetreffende jurylid werd beoordeeld, wordt er een afzonderlijk klassement opgesteld, waarin alleen die deelnemers worden opgenomen, die door dit jurylid nog volledig beoordeeld zijn. De overige deelnemers van de desbetreffende rubriek die nog niet (geheel) beoordeeld zijn, worden door een ander jurylid beoordeeld en hun resultaten worden eveneens in een afzonderlijk klassement opgenomen.
    b Wanneer de rubriek door meer juryleden tegelijkertijd werd beoordeeld, worden de punten die zijn toegekend door het jurylid, dat niet in staat is gebleken de beoordeling van de volledige rubriek te voltooien, buiten beschouwing gelaten voor de vaststelling van het klassement. Dit geldt ook voor de puntentotalen van de combinaties, die nog wel door het desbetreffende jurylid beoordeeld zijn.

Zoveel mogelijk zullen tussentijds de behaalde resultaten bij secretariaat of rekencentrum worden gepubliceerd.

Artikel 428 - Klassement vaardigheid klasse L t/m ZZ

1. De individuele rangschikking wordt bepaald conform de voorwaarden in het vraagprogramma voor de wedstrijd, het reglement en/of de gewijzigde voorwaarden, zoals deze op de parcourstekening zijn aangegeven.
2. Indien rubrieken in handicap verreden worden geldt dat de aanspanningen in het klassement opgenomen worden op basis van het minst aantal strafpunten. Bij gelijk aantal strafpunten worden ze geplaatst op basis van de gereden tijd in het basisparcours ten opzichte van te toegestane tijd van de desbetreffende klasse. De gereden tijd wordt uitgedrukt in een percentage t.o.v. de toegestane tijd. Wanneer deelnemers barrage gereden hebben is die tijd in combinatie met het aantal strafpunten bepalend voor de plaatsing.
3. Als er 2 verschillende parcoursen worden gereden dan is het eerste parcours in geval van ex aequo voor plaatsing bepalend.

Artikel 429 - Klassement ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM

1. PROEVEN
    a. Na afloop van iedere proef zullen de deelnemers volgens de behaalde strafpunten in die proef in een klassement worden opgenomen.
    b. De deelnemer met de minste strafpunten is de winnaar van de desbetreffende proef.
    c. Bij proef A wordt het totaal aantal punten per jurylid bij elkaar opgeteld en gedeeld door het aantal juryleden om een gemiddelde score te verkrijgen. Wanneer het totaal aantal te behalen punten van de proef hoger is dan 160, dan zal het resultaat vermenigvuldigd worden met een coëfficiënt om de invloed van de dressuurproef op de totale wedstrijd aan te passen. De coëfficiënt voor elke proef staat vermeld op het dressuurprotocol.
    d. De uitslag wordt berekend in 2 decimalen.
    e. Deelnemers die zijn uitgesloten, gediskwalificeerd, hebben opgegeven of zich hebben teruggetrokken in één van de proeven, worden niet in de eindklassement opgenomen. In de uitslag staat dan ‘uitgesloten’ (EL), gediskwalificeerd’ (D), ‘vrijwillig beëindiging’ (RE) of ‘teruggetrokken’ (W) vermeld.
2. VERVANGENDE CIJFERS PROEF A
    a. Indien wordt vastgesteld dat er één of meerdere cijfers op een bepaald protocol ontbreken en het desbetreffende jurylid ter plaatse niet meer beschikbaar is om aan te geven wat het (de) ontbrekende cijfer(s) had(den) moeten zijn, wordt het gemiddelde vastgesteld van alle overige op het desbetreffende protocol vermelde cijfers. Dit gemiddelde wordt ingevuld op elke plaats waar een cijfer ontbreekt. Bij het vaststellen van het gemiddelde wordt de decimaal 0,5 en hoger naar boven afgerond.
    b. De vastgestelde vervangende cijfers, moeten ter informatie van de deelnemer, van een merkteken worden voorzien. Indien mogelijk wordt een kopie gemaakt van het desbetreffende protocol voordat de vervangende cijfers worden ingevuld.
3. Wanneer de in lid 2 beschreven situatie zich voordoet, wordt dit aan de federatievertegenwoordiger gemeld, die dit onder vermelding van de naam en het persoonsnummer van het desbetreffende jurylid in zijn rapport opneemt. Indien mogelijk voegt de federatievertegenwoordiger de kopie van het protocol zoals bedoeld in lid 2 als bijlage bij zijn rapport.
4. UITVALLEN JURY TIJDENS PROEF A
    Indien een jurylid door onvoorziene omstandigheden, niet in staat is de beoordeling van alle deelnemers van een bepaalde rubriek te voltooien, moet er voor wat betreft de vaststelling van het klassement als volgt worden gehandeld:
    De punten die zijn toegekend door het jurylid, dat niet in staat is gebleken de beoordeling van de volledige rubriek te voltooien, buiten beschouwing gelaten voor de vaststelling van het klassement. Dit geldt ook voor de puntentotalen van de combinaties, die nog wel door het desbetreffende jurylid beoordeeld zijn.
5. EX AEQUO
    Indien er sprake is van gelijke resultaten na voltooiing van de 3 proeven, dan zal het resultaat in proef B doorslaggevend zijn. Wanneer er dan nog sprake is van een gelijk resultaat, dan zal het resultaat in proef A de doorslag geven.
6. OFFICIËLE UITSLAG
    De uitslagen zijn officieel wanneer deze door de voorzitter van de jury ondertekend zijn.

Artikel 430 - Klassement proef B

1. OMREKENEN TIJDEN IN STRAFPUNTEN
   a. Alle tijden tezamen, die de deelnemer in de hindernissen heeft gemaakt, elk op 1/100 seconde genoteerd en elke tijdsoverschrijding boven de toegestane tijd in de trajecten worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 0,25 per seconde. Elke tijdsoverschrijding onder de minimumtijd in de trajecten A en B, uitgedrukt in seconden, worden bij elkaar opgeteld en vermenigvuldigd met 0,25. De tijden worden niet afgerond. De strafpunten worden berekend op 2 decimalen. De strafpunten voor overschrijding onder de minimumtijd en over de toegestane tijd, alsmede voor de gemaakte tijden in de hindernissen, worden samengevoegd met alle overige opgelopen strafpunten, waardoor het eindresultaat voor elke deelnemer in proef B wordt bepaald.
   b. Voor deelnemers die zich terugtrekken of worden uitgesloten, geldt hetgeen in artikel 429.1e is vermeld.
   c. De deelnemer met de minste strafpunten is de winnaar van proef B.

In geval van ex aequo, zal de deelnemer met de minste strafpunten in traject B hoger worden geplaatst.

Artikel 431 - Klassement minimarathonwedstrijd

1. Bij ex aequo is het resultaat van de eerste ronde plaats bepalend.
2. Een deelnemer die in één van beide ronden van een proef wordt uitgesloten, wordt niet in het klassement opgenomen en komt dus niet in aanmerking voor een prijs.

Artikel 432 - Voorschriften prijsuitreiking

1. Prijswinnaars moeten bij de prijsuitreiking aanwezig zijn in dressuurtenue m.u.v. minimarathonwedstrijden waar prijswinnaars in minimarathontenue toegestaan is. Indien de prijsuitreiking aangespannen plaatsvindt, zijn beenbeschermers (nietzijnde bandages) toegestaan.
2. Alle geplaatste deelnemers moeten bij de prijsuitreiking aanwezig zijn tenzij in het vraagprogramma anders wordt vermeld.
3. Indien een prijswinnaar zonder geldige reden niet bij de prijsuitreiking aanwezig is, vervallen de prijzen aan de wedstrijdorganisatie.

HOOFDSTUK 5 - DEELNEMERS EN GROOMS

Artikel 433 - Voorwaarden om deel te nemen

1. LEEFTIJD VAN DE DEELNEMERS
   Deelnemers mogen deelnemen aan ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's, minimarathons en dressuur-vaardigheidswedstrijden volgens onderstaande tabel vanaf het begin van het kalenderjaar waar in zij genoemde leeftijd bereiken.

Rubriek	Aantal grooms	Minimumleeftijd deelnemer
Enkelspan pony	1	10 jaar
Tweespan pony	1	14 jaar
Tandem pony	1	16 jaar
Vierspan pony	2	16 jaar
Enkelspan paard	1	12 jaar
Tweespan paard	1 of 2	16 jaar
Tandem paard	1 of 2	18 jaar
Vierspan paard	2	18 jaar

2. Tijdens dressuur-vaardigheidswedstrijden hoeft er bij de tandem- en enkelspanrubrieken geen groom op het rijtuig aanwezig te zijn.
3. LEEFTIJD VAN GROOMS
   a. De groom(s), van deelnemers die jonger zijn dan 18 jaar, moet(en) 16 jaar of ouder zijn. De groom/begeleider moet in de nabijheid van deze jonge deelnemer zijn.
   b. Wanneer de deelnemer 18 jaar of ouder is dan moet zijn groom tijdens de proeven A en C van ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's en dressuur-vaardigheidswedstrijden in de klasse B t/m ZZ minimaal 12 jaar oud zijn.
   c. Tijdens proef B en de minimarathon moeten grooms minimaal 14 jaar oud zijn.
   d. Overtreding van deze leeftijdseisen heeft uitsluiting tot gevolg.

Artikel 434 - Deelnemers en grooms

1. Uitgezonderd de toegestane vervanging moet de deelnemer gedurende de gehele wedstrijd rijden met dezelfde paarden op straffe van uitsluiting.
2. Grooms mogen meerdere deelnemers begeleiden. Tevens mag een deelnemer bij een andere deelnemer als groom fungeren.
3. Tussen de start en finish van proef B mag een groom onder geen enkele omstandigheid worden vervangen, op straffe van uitsluiting.
4. Tijdens de proeven mag uitsluitend de deelnemer de leidsels, rem en zweep hanteren op straffe van 20 strafpunten.
5. Omwille van de veiligheid mag niemand aan het rijtuig, op welke wijze ook, vastgebonden zijn tijdens de proeven. Een deelnemer mag wel worden vastgehouden door een band, koord of riem, welke aan een zijde door een groom wordt vastgehouden en eenmaal om een deel van het rijtuig is gewikkeld, op straffe van uitsluiting.
6. Wanneer een deelnemer of lid van zijn team eigenhandig veranderingen aanbrengt aan welk onderdeel ook van de ring, het marathonparcours, minimarathonparcours of de vaardigheidsproef, zal dit diskwalificatie van de deelnemer betekenen.

Artikel 435 - Kleding en uitrusting

1. TIJDENS PROEF A EN C/DRESSUUR-VAARDIGHEIDSWEDSTRIJDEN
   a. De kleding van de deelnemers en de grooms moet met de stijl van het rijtuig en het tuig overeenkomen.
   b. Jas of nationaal tenue zijn voor de deelnemers verplicht, op straffe van 5 strafpunten.
   c. Grooms moeten een jas of nationaal tenue dragen. Indien op het rijtuig, op straffe van 5 strafpunten. De voorlezer langs de zijkant van de ring is vrij in de kledingkeuze.
   d. Tijdens het outdoorseizoen mag er in zomertenue gereden worden, alleen na g. ~~G~~oedkeuring ~~hiervoor wordt~~ door de voorzitter van de jury gegeven. Dit betekent dat de jas tijdens de proef uitgelaten mag worden. Wel moet er een shirt/blouse/overhemd met lange of korte mouw gedragen worden en tevens een lange broek of rok/jurk. Op straffe van 5 strafpunten.
   e. Tijdens regenachtige weersomstandigheden mag regenkleding gedragen worden.
   f. ~~Tijdens het rijden van proef A en C van een samengestelde wedstrijd en een dressuurwedstrijd B t/m ZZ en een vaardigheidswedstrijd L t/m ZZ is het dragen van een veiligheidshoofddeksel (goedgekeurd voor de paardensport) verplicht voor deelnemer en grooms, op straffe van uitsluiting.~~
   Deelnemers, grooms en passagiers dienen bij alle wedstrijdonderdelen (dressuurwedstrijden, vaardigheid, SWM en minimarathon) en tijdens het losrijden een correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) te dragen, op straffe van uitsluiting.
   Deelnemers, grooms en passagiers jonger dan 18 jaar dienen bij alle wedstrijdonderdelen en tijdens het losrijden een correct bevestigde veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) en een bodyprotector (EN 13158) te dragen, op straffe van uitsluiting.

g. De deelnemer is verplicht tijdens de gehele proef A en C een zweep in de hand te houden. Binnenkomen zonder zweep, de zweep laten vallen of de zweep neerleggen resulteert in maximaal ~~op straffe van~~ 5 strafpunten.

h. ~~Deelnemers aan een jeugdrubriek dienen tijdens het losrijden en alle wedstrijdonderdelen een rug- of bodyprotector (EN13158) en een veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) te dragen.~~ Een opblaasbaar vest is uitsluitend toegestaan als extra protector, dus wanneer deze over een reguliere ~~rug- of~~ bodyprotector heen gedragen wordt, op straffe van uitsluiting.

2. KLEDING EN UITRUSTING TIJDENS PROEF B EN MINIMARATHON

a. De kleding is vrij, mits veilig.

b. Een korte broek is niet toegestaan, op straffe van 10 strafpunten (seconden bij minimarathon).

c. Deelnemers en grooms moeten een veiligheidshelm (goedgekeurd voor paardensport) met deugdelijke bevestiging dragen tijdens alle trajecten van proef B. Ditzelfde geldt tijdens minimarathon-wedstrijden. Overtreding heeft uitsluiting tot gevolg.

d. Deelnemers en grooms moeten een bodyprotector (EN 13158) dragen, tijdens alle trajecten van proef B en tijdens de minimarathon~~wedstrijden~~. Overtreding heeft uitsluiting tot gevolg. Een opblaasbaar vest is uitsluitend toegestaan als extra protector, dus wanneer deze over een reguliere ~~rug- of~~ bodyprotector heen gedragen wordt.

e. De deelnemers zijn niet verplicht een zweep op het rijtuig te voeren.

Artikel 436 - Paarden

1. LEEFTIJD

a. Voor deelname aan wedstrijden gelden de volgende minimale leeftijden voor paarden:

Dressuur-Vaardigheid

	klasse	minimum leeftijd
Alle spansoorten	t/m M	4 jaar
Alle spansoorten	Z en ZZ	5 jaar

SWM

	klasse	minimum leeftijd
Alle spansoorten	L en M	5 jaar
Twee- en vierspan	Z	5 jaar
Enkelspan en tandem	Z	6 jaar

Minimarathon

	klasse	minimum leeftijd
Alle spansoorten	-	5 jaar

~~b. Voor minimarathonwedstrijden moeten paarden minimaal 5 jaar oud zijn.~~

2. STOKMAAT

a. Alle paarden met een stokmaat t/m 148 cm gemeten zonder hoefijzers en 149 cm gemeten met hoefijzers zijn pony's. Vanaf 148,1 cm en respectievelijk 149,1 cm zijn het voor de discipline mennen paarden en mogen dan ook uitsluitend in rubrieken voor paarden worden uitgebracht.

b. In geval van meerspannen en langspannen moet het volledige span paard of pony zijn, op straffe van uitsluiting.

c. In de rubriek enkelspan pony klasse L en M, tijdens een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM en minimarathon, moet de schofthoogte van de pony minimaal 110 cm zijn.

d. Voor de klasse Z geldt dat de schofthoogte voor een enkelspan pony en een tandem pony minimaal 120 cm moet zijn en bij een tweespan en vierspan minimaal 108 cm moeten zijn.

e. Voorwaarden meethistorie in paardenpaspoort zie Algemeen Wedstrijdreglement artikel 30.

f. Niet voldoen aan bovenstaande eisen betekent niet mogen deelnemen en heeft tijdens de proeven uitsluiting tot gevolg.

3. HOEFBESLAG

Paarden mogen elk gebruikelijk type hoefbeslag dragen met uitzondering van dubbel beslag en loden vullingen. Passende rubberen hoefschoenen zijn eveneens toegestaan.

4. VERWISSELING HOEFBESLAG

Het opnieuw aanbrengen van een verloren, vervormd of beschadigd ijzer, gedurende proef B is toegestaan. Het verwisselen van een ijzer om elke andere reden in niet toegestaan.

Artikel 437 - Vervanging paard bij een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM

1. De vervanging van een paard tijdens een proef is niet toegestaan.
2. De deelnemers in de rubriek vierspan mogen in elke proef van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM uitkomen met 4 van de 5 van de voor de desbetreffende wedstrijd ingeschreven paarden.
3. De tweespan- en tandemdeelnemers mogen in elke proef van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM uitkomen met 2 van de 3 voor de desbetreffende wedstrijd ingeschreven paarden.
4. De enkelspan deelnemers mogen hun paard niet vervangen.
5. Een paard mag maar eenmaal per onderdeel in een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM worden ingezet.

Artikel 438 - Harnachement en tuigage

1. In alle proeven moet het tuig veilig, in goede staat, passend bij de aanspanning en schoon zijn. In proef B is een minder formeel tuig toegestaan, mits veilig, in goede staat, passend en schoon.

2. Paarden moeten correct aangespannen zijn voor het rijtuig.
3. KOPPELRIEMEN EN DISSELRIEMEN / KETTINGEN
   Koppelriemen tussen de garelen of de borsttuigen van de voorpaarden van een vierspan zijn toegestaan. De voorpaarden mogen op geen enkele andere wijze met elkaar verbonden zijn (met uitzondering van de leidsels). De achterpaarden van een vierspan en de paarden in een tweespan mogen uitsluitend middels disselriemen/kettingen aan de disselboom verbonden zijn. Een dwarsboom (T verbinding) op de disselboom is uitsluitend toegestaan, als desondanks de bewegingsvrijheid van de paarden niet wordt belemmerd.
4. HULPTEUGELS
   Hulpteugels, waaronder tevens wordt verstaan elk soort opzetteugels, zijn niet toegestaan. Overtreding heeft uitsluiting tot gevolg en in geval van wreedheid diskwalificatie.
5. STAART
   Het is verboden staarten van paarden aan rijtuigen of aan enig onderdeel van het tuig vast te maken. Het gebruik van een verlengde culeron is wel toegestaan. Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
6. HEFBOMEN
   Alle ringen, sleutels en/of andere voorzieningen aan het tuig welke duidelijk een extra hefboomeffect op de leidsels of bit uitoefenen zijn verboden. Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
7. OPTOMING
   Bitloze optomingen zijn niet toegestaan. Bitloze optomingen in combinatie met bit zijn eveneens niet toegestaan. Overtreding heeft uitsluiting tot gevolg en in geval van wreedheid diskwalificatie.
   De bitten hoeven bij meerspannen niet gelijk te zijn.
8. TONG
   Het is verboden de tong op enigerlei wijze vast te binden. Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
9. BEPERKT ZICHT
   Het bodemzicht van de achterpaarden mag niet belemmerd worden door enige voorziening tussen voor- en achterpaarden. Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
10. VREEMDE MATERIALEN OF VOORZIENINGEN
    Het gebruik van producten of voorwerpen, aangebracht aan de strengen of disselboom, die een irritatie voor de paarden zou kunnen veroorzaken, is verboden. Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
11. NEUSRIEM
    Iedere neusriem, toevoeging daaraan of aanvullende voorzieningen, die de vrije instroom van lucht in de neusgaten belemmert, of waarvan aannemelijk is dat deze voorzieningen belemmeren, zijn verboden. Een neusriem waarbij er minder ruimte is tussen neusriem en neusbot dan 1,5 cm (gemeten aan de bovenzijde midden op de neus wordt als wreedheid aangemerkt Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
12. OOGKLEPPEN
    Oogkleppen, met of zonder aanvullende voorzieningen, mogen de paarden het zicht naar voren niet belemmeren en niet dusdanig zijn bevestigd dat dit enige hoofdzenuwen afknelt en de ogen niet irriteren. Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
13. BEENBESCHERMERS
    Alle soorten beenbeschermers en/of springschoenen e.d. zijn in proef A/tijdens dressuurwedstrijden niet toegestaan. Overtreding hiervan heeft 10 strafpunten tot gevolg. Bij het verlaten van de ring moeten de beenbeschermers worden afgedaan en de paarden worden gecontroleerd op wondjes/gebreken op de benen door één van de officials. Het gebruik van bandages is tijdens KNHS-wedstrijden niet toegestaan ook niet bij het losrijden en/of prijsuitreiking op straffe van uitsluiting.
14. OORNETJE
    Het gebruik van een oornetje (vliegennetje) welke kleur dan ook is toegestaan, mits dit het orenspel en het zicht van het paard niet belemmert en het de ogen van het paard niet irriteert. Overtreding heeft diskwalificatie tot gevolg.
15. ~~15~~ MASKER
    Tijdens KNHS-wedstrijden mogen paarden geen maskers of andere gezichtsbedekking dragen (m.u.v. de SWM klasse M en Z waar de FEI-harnachementgids van toepassing is, zie lid ~~15~~ 16 van dit artikel) op straffe van uitsluiting. Dit verbod geldt dus voor dressuur- en vaardigheidswedstrijden, minimarathon en SWM klasse L.
16. ~~16~~ FEI-TACKAPP/FEI HARNACHEMENTGIDS
    ~~Tijdens KNHS-samengestelde wedstrijd SWM rubrieken Z geldt v~~Voor het toegestane harnachement geldt de FEI-harnachementgids (FEI-Tackapp) met uitzondering van het gebruik van bandages, zie lid 13 van dit artikel.

Artikel 439 - Wijze van aanspannen

1. Richtlijnen voor het in- en aanspannen van het paard:
   a. Minimale afstand tussen paard en rijtuig uitgerust met beschermbeugels = 50 cm, bij gebruik van paddenstoelen = 40 cm gemeten wanneer het paard in de stengen staat.
   b. Dressuurrijtuig: paard - de afstand tussen de strengen dient minimaal 60 cm te zijn (pony's 50 cm). De strengen mogen elkaar niet kruisen en de zwengen mogen niet over de middellijn van het rijtuig steken.
   c. Marathonrijtuig: paard - de afstand tussen de strengen dient minimaal 55 cm (pony's 50 cm) te zijn. De strengen mogen elkaar niet kruisen. De lengte disselriem of -ketting dient minimaal 30 cm te zijn gemeten vanaf het midden van de disselkop.
   d. De lengte van de T-verbinding vooraan de disselboom is minimaal 60 cm. Indien gemeten wordt vanaf het midden van de disselkop dient dit 30 cm te zijn inclusief eventuele snelsluiting. T-verbindingen mogen zich nooit achter enig deel van de schouder bevinden.

e. Bij een vierspan paard moet het hoofdzweng minimaal één meter zijn en de zwengen van de voorpaarden minimaal 50 cm.
f. Bij enkelspannen bedraagt de afstand tussen paard en rijtuig minimaal 50 cm gemeten wanneer het paard in de strengen staat.
g. Voor alle enkelspanrubrieken geldt dat het paard moet zijn opgetuigd met een broek. Dit is onverminderd van toepassing bij geremde rijtuigen. Voor overige aanspanningen geldt dat deze verplicht met broek gereden dienen te worden wanneer het rijtuig ongeremd is.

2. In geval van een eerste overtreding van deze richtlijnen zal de jury een waarschuwing geven, welke ook aan de federatievertegenwoordiger wordt gemeld. De deelnemer moet direct de wijze aanspannen aanpassen, zodat deze correct is. Bij een tweede overtreding of het niet kunnen aanpassen volgt uitsluiting.

Artikel 440 - Rijtuigen

1. WIELEN / SPOORBREEDTE / GEWICHT
   a. Proef A en C en vaardigheidswedstrijden

RUBRIEK	**WIELEN**	**MINIMUM SPOORBREEDTE** Alle klassen	**Kegelspoorbreedte in de Vaardigheid voor Marathonwagens***	**Kegelspoorbreedte in de Vaardigheid voor Presentatierijtuigen**
Enkelspan pony	2 of 4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	140 cm + cm behorende bij de klasse
Tweespan pony	4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	140 cm + cm behorende bij de klasse
Tandem pony	2 of 4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	140 cm + cm behorende bij de klasse
Vierspan pony	4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	140 cm + cm behorende bij de klasse
Enkelspan paard	2 of 4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	140 cm + cm behorende bij de klasse
Tweespan paard	4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	150 cm + cm behorende bij de klasse
Tandem paard	2 of 4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	140 cm + cm behorende bij de klasse
Vierspan paard	4	125 cm	128 cm + cm behorende bij de klasse	160 cm + cm behorende bij de klasse

* Deelnemers met een rijtuig met een afwijkende spoorbreedte dus 131 cm of meer dienen zich ten minste 1 uur voor aanvang van de wedstrijd bij het secretariaat te melden zodat de voorzitter van de jury of de TA, na meting, toestemming kan verlenen de kegelspoorbreedte hierop aan te passen.

b. Voor proef B van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM en minimarathon gelden de volgende afmetingen en gewichten:

RUBRIEK	**WIELEN**	**MINIMUM SPOORBREEDTE Alle klassen**	**GEWICHT Klasse Z**	**GEWICHT Klasse L en M**
Enkelspan pony	4 + remmen	125 cm	90 kg	Vrij
Tweespan pony	4 + remmen	125 cm	175 kg (FEI norm 225 kg)	Vrij
Tandem pony	4 + remmen	125 cm	90 kg	Vrij
Vierspan pony	4 + remmen	125 cm	300 kg	Vrij
Enkelspan paard	4 + remmen	125 cm	150 kg	Vrij
Tweespan paard	4 + remmen	125 cm	350 kg	Vrij
Tandem paard	4 + remmen	125 cm	150 kg	Vrij
Vierspan paard	4 + remmen	125 cm	600 kg	Vrij

2. MAATVOERING
   a. De standaard spoorbreedte wordt gemeten op de grond aan de buitenzijde van de achterwielen.
   b. Geen enkel onderdeel van het rijtuig mag breder zijn dan de spoorbreedte, met uitzondering van de wieldoppen.
   c. Wielhoepels zijn verboden in alle proeven.
   d. Alle rijtuigen kunnen gemeten worden voor en/of na proef C van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM en de vaardigheidswedstrijd klasse L t/m ZZ.
   e. De voorzitter van de jury beslist of rijtuigen slechts steekproefsgewijs dan wel allemaal worden gewogen en/of gemeten voor en/of na ~~traject B~~ het B-traject. Deelnemers, van wie het rijtuig smaller is dan de voorgeschreven spoorbreedte of lichter is dan het voorgeschreven gewicht, worden uitgesloten.
   f. De spoorbreedte van rijtuigen is vrij tijdens dressuurwedstrijden.
   g. Alle A-pony aanspanningen mogen tijdens een vaardigheidswedstrijd gereden worden met een rijtuig met een minimum spoorbreedte van 110 cm, mits de deelnemer desgevraagd de jury middels de meethistorie in het paardenpaspoort kan aantonen dat de pony(’s) daadwerkelijk valt in de ponycategorie A. Een sulky moet een minimale spoorbreedte van 90 cm hebben.
   h. Deelnemers, van wie het rijtuig niet voldoen aan de voorgeschreven eisen worden uitgesloten.

3. UITRUSTING EN RIJTUIGEN

Tijdens vaardigheidswedstrijden moeten deelnemers met een tweewielige wagen, niet zijnde een klassiek tweewielig rijtuig, in een aparte rubriek en klassement worden opgenomen. Deze rubriek voor tweewielige wagens mag, bij onvoldoende deelname, uitsluitend in handicap verreden worden met een andere rubriek voor tweewielige wagens.

4. WIELEN/BANDEN

Rijtuigen met luchtbanden zijn toegestaan in alle klassen en alle rubrieken tijdens alle wedstrijden ~~in de discipline mennen~~.

5. AANTAL PERSONEN OP HET RIJTUIG

a. Passagiers zijn tijdens de wedstrijdonderdelen niet toegestaan op straffe van uitsluiting.

b. Het rijtuig dient het juiste aantal personen te bevatten, zoals voorgeschreven voor de desbetreffende rubriek, wanneer het start- en finishlijnen van de trajecten passeert, verplichte doorgangen passeert en wanneer het de start- en finishlijnen van een hindernis passeert. Op straffe van 10 strafpunten per keer en per ontbrekende persoon.

c. Het gewicht van het rijtuig met bemanning moet in verhouding zijn met het trekkende span. Dit ter beoordeling aan de jury ~~welk~~ die hiervoor een officiële waarschuwing kan geven.

Artikel 441 - Rijtuignummers

Elke deelnemer moet tijdens een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM zijn rijtuig voorzien van een door de KNHS verstrekt rijtuignummer en moet dit gedurende de gehele wedstrijd voeren. Dit nummer voldoende groot zijn, goed leesbaar en duidelijk zichtbaar op elk rijtuig worden aangebracht, zodanig dat de officials tijdens de wedstrijd het rijtuignummer goed kunnen aflezen. Tijdens de marathon moeten deze nummers aan beide zijden van het rijtuig zichtbaar worden aangebracht. Overtreding heeft een officiële waarschuwing tot gevolg.

Artikel 442 - Reclame

De reclame-uitingen en/of sponsorvermeldingen ~~tijdens wedstrijden~~ zijn vrij.

HOOFDSTUK 6 - DRESSUURWEDSTRIJDEN EN PROEF A (SWM)

Artikel 443 - Proeven voor dressuur

1. DRESSUURPROEVEN
   a. De KNHS stelt vast welke proeven er tijdens ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's gereden worden en publiceert deze op de website.
   b. De KNHS-dressuurproeven voor de klasse B t/m ZZ zijn opgenomen in het KNHS-dressuurproevenboekje. Eventuele wijzigingen staan op de website van de KNHS.

Artikel 444 - Dressuurring

1. DRESSUURRING ~~SAMENGESTELD MENNEN~~ SWM
   a. Alle dressuurproeven van de klasse L en M moeten verreden worden in een ring met de afmetingen 40 x 80 meter, zie bijlage 14.
   b. Afhankelijk van de uitgeschreven dressuurproef voor de klasse Z wordt deze in een ring met de afmeting 40 x 100 meter of 40 x 80 meter verreden, zie bijlage 14 en 15. De ponyproeven worden altijd in een ring met de afmeting 40 x 80 meter verreden.
   c. Het is wenselijk een afscheiding voor het publiek aan te brengen rond de ring op minimaal 5 meter afstand.
2. DRESSUURRING DRESSUURWEDSTRIJDEN
   a. Alle dressuurproeven klasse B t/m ZZ moeten outdoor in een ring met de afmeting van 30 x 60 meter verreden worden, zie bijlage 13.
   b. De meerspanrubrieken B t/m ZZ mogen in een ring van 40 x 80 meter verreden worden, zie bijlage 14.
   c. Indoor mag de klasse B en L in ring met de afmeting van 20 x 40 meter verreden worden. Alle andere klassen moeten indoor in een ring met de afmeting van 20 x 60 meter of 30 x 60 meter verreden worden, zie bijlage 16 en 17.

Artikel 445 - Verkennen van de ring

1. Het verkennen van de ring is uitsluitend toegestaan op de door de organisatie daartoe aangegeven momenten voorafgaand aan de wedstrijd. Hierbij is ook aangegeven of deze uitsluitend te voet is of ook aangespannen verkend mag worden.
2. In alle klassen mag de combinatie de proef van binnen de ring starten. De combinatie hoeft na het signaal om te beginnen de ring niet te verlaten. Dit laatste is echter wel toegestaan.
3. Het verkennen van de ring is aan de eerste combinatie van een rubriek en eveneens aan de eerste combinatie na elke in het programma opgenomen pauze toegestaan vanaf maximaal 2 minuten voor aanvang van de desbetreffende rubriek. De daaropvolgende deelnemers mogen in het tijdbestek liggend tussen het moment dat de voorgaande combinatie de ring heeft verlaten en het moment waarop het protocol van die combinatie door de jury wordt afgesloten en deze het startteken geeft.
4. Indien er in een volledig afgezette ring wordt gereden, is de deelnemer zelf verantwoordelijk dat de ring, na het binnenrijden bij A, gesloten wordt door een helper.
5. Onder geen voorwaarde mag een deelnemer - op straffe van uitsluiting - de ring betreden behalve voor het rijden van zijn proef in de wedstrijd, met uitzondering van het hierboven in dit artikel bepaalde.
6. De federatievertegenwoordiger en bij diens afwezigheid de (voorzitter) van de jury mag, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven, gemotiveerd een uitzondering op deze regel maken; hij dient een dergelijke uitzondering onder opgave van redenen te vermelden in het rapport.

Artikel 446 - Uitvoering van de dressuurproeven

1. VOORLEZEN PROEF
   a. In de SWM klasse L, M en Z mag de groom de proef voorlezen vanaf het rijtuig.
   b. In de klasse B t/m ZZ mag de groom de proef voorlezen vanaf het rijtuig of mag deze vanaf zijkant langs de ring voorgelezen worden. De voorlezer langs de ring is geen groom en hoeft ook niet als zodanig gekleed te zijn.
   c. De grooms mogen behoudens het voorlezen van de dressuurproef tijdens de dressuurproef niet spreken, tenzij zij zijn afgestegen of indien de deelnemer de bel niet hoort, op straffe van 10 strafpunten voor de deelnemer.
   d. Indien de voorlezer een foutieve opdracht geeft waardoor een vergissing in het programma wordt gemaakt, is de deelnemer hiervoor verantwoordelijk. De deelnemer wordt geacht de proef te kennen. De (voorzitter van de) jury gaat in dat geval te werk als zijnde er een fout in het programma is gemaakt.
   e. Bij het voorlezen mag gebruik gemaakt worden van een microfoontje en oortje. Ook hier geldt dat uitsluitend de proef mag worden voorgelezen en geen instructie gegeven mag worden op straffe van 10 strafpunten.
2. BINNENKOMEN
   Ter beoordeling van de voorzitter van de jury kan een deelnemer uitgesloten worden wanneer hij niet binnen 90 seconden na het startsignaal de proef begint. Hetzelfde geldt voor een deelnemer, die de proef begint voor het startsignaal is gegeven.
3. GROETEN
   De wijze van groeten is vrij voor alle klassen.
   Indien er meerdere juryleden aan de ring zitten dient alleen de voorzitter van de jury (bij C) gegroet te worden.

4. FOUT IN DE PROEF
   a. Indien een deelnemer een fout in de proef maakt wordt dit bestraft als een vergissing in het programma.
   b. In beginsel mag een deelnemer geen onderdeel van de proef opnieuw doen, behalve wanneer er door de voorzitter van de jury is beslist - door middel van het geven van een belsignaal - dat er een vergissing in het programma is gemaakt.
   c. Wanneer een deelnemer echter begonnen is aan de uitvoering van een bepaald onderdeel van de proef en hij probeert vervolgens op eigen initiatief hetzelfde onderdeel te herhalen, moet de jury uitsluitend de eerste keer dat dit onderdeel werd uitgevoerd in ogenschouw nemen voor de waardering en dit handelen van de deelnemer tegelijkertijd bestraffen als een vergissing in het programma.
5. VERGISSING IN HET PROGRAMMA
   a. Alle oefeningen die in de proef worden gevraagd, moeten in de aangegeven volgorde worden uitgevoerd. Gebeurt dat niet, dan is er sprake van een vergissing. Wanneer een deelnemer zich vergist, moet de voorzitter van de jury de deelnemer door middel van een (bel)signaal waarschuwen.
   b. De voorzitter van de jury wijst - indien nodig - de deelnemer het punt aan, waarop met de proef moet worden doorgegaan, onder vermelding van het volgende onderdeel, dat moet worden uitgevoerd. De deelnemer, die zich niet houdt aan de aanwijzingen van de voorzitter van de jury, kan - ter beoordeling van de voorzitter van de jury - worden uitgesloten.
   c. Indien de deelnemer zich vergist in het voorgeschreven programma, maar het geven van een belsignaal daarentegen de vloeiende voortgang van de proef onnodig zou belemmeren, wordt het aan het oordeel van de voorzitter van de jury overgelaten of deze de deelnemer al dan niet op deze vergissing attent maakt door het geven van een belsignaal. De strafpunten voor een vergissing in het programma staan vermeld in artikel 449.2a.

Artikel 447 - Protocol
De cijfers en eventuele bemerkingen op de verrichtingen van een deelnemende combinatie worden op het protocol vermeld. Deze wordt aan het einde van de wedstrijd aan de deelnemer meegegeven. Er is ook ruimte op het protocol voor de bemerkingen van het jurylid, waarin deze zo veel mogelijk de motivering van de cijfers behoort weer te geven.

Artikel 448 - Wijze van beoordelen
1. POSITIE VAN DE JURYLEDEN BIJ ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's
   a. Wanneer er 3 juryleden zijn nemen zij plaats bij C (voorzitter), bij V en bij P. Bij 2 juryleden nemen zij plaats bij C (voorzitter),en V of bij C en B.
   b. Wanneer ~~een dressuurproef door~~ er 5 juryleden ~~wordt beoordeeld, mag als variant, naast de voorzitter van de jury~~ zijn nemen zijn plaats bij C (voorzitter), R, S, V en P.
   c. Afstand juryleden minimaal 3 meter van de ring.
2. POSITIE VAN DE JURYLEDEN BIJ DRESSUURWEDSTRIJDEN
   Wanneer er 3 juryleden zijn nemen zij plaats bij C (voorzitter), B en E. Bij 2 juryleden nemen zij plaats bij C (voorzitter), B of E. Indien de ruimte dit niet toelaat nemen alle juryleden plaats aan de korte zijde bij C. De juryleden moeten minimaal 3 meter van de ring af zitten.
3. TOEKENNEN VAN DE PUNTEN
   De juryleden kennen hun punten individueel toe en onderling overleg is niet meer geoorloofd zodra de deelnemer aan de proef is begonnen. Elke verandering van een figuur moet worden ingezet zodra de neus van het voorste paard het aangegeven punt heeft bereikt, tenzij in de proef anders is voorgeschreven.
4. SPANNEN
   Tweespannen, tandems en vierspannen worden beoordeeld als één geheel en niet als individuele paarden.
5. GANGEN
   De definitie van de gangen is van toepassing op alle typen en rassen paarden (zie bijlage 2).
6. BEGIN EN EINDE VAN DE PROEF
   De proef start zodra de deelnemer de ring bij A binnenrijdt, tenzij het anders is bepaald, en eindigt na de groet aan het einde van de proef als het span voorwaarts gaat. Alle voorvallen voorafgaand aan het begin of na het einde van de proef hebben geen invloed op de cijfers. De deelnemer moet de ring verlaten zoals voorgeschreven.

Artikel 449 - Strafpunten
1. STRAFPUNTEN
   a. Iedere vergissing in het programma, iedere weglating, iedere inbreuk op de volgorde van hetgeen moet worden getoond, wordt ongeacht of dit al dan niet door een (bel)signaal van de (voorzitter van de) jury is aangegeven als volgt bestraft:
      - 1e keer : 5 strafpunten
      - 2e keer : 10 strafpunten
      - 3e keer : uitsluiting

      Indien er meerdere juryleden aan de ring zitten tijdens een dressuurproef klasse B t/m ZZ is het oordeel van de voorzitter van de jury bepalend voor de toekenning van de strafpunten. Deze worden dan ook bij ieder protocol afgetrokken.
      Strafpunten tijdens proef A van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM worden alleen toegekend door de voorzitter van de jury bij C. Alle toegekende strafpunten in de dressuurproef, zullen na het omrekenen van de dressuurscore in strafpunten, aan het strafpuntentotaal worden toegevoegd.

b. De strafpunten moeten, onder vermelding van de reden waarvoor zij zijn toegekend, duidelijk in de tweede kolom, naast het oorspronkelijk voor het desbetreffende onderdeel van de proef toegekende cijfer op het protocol van de deelnemer worden vermeld.

2. VRIJWILLIG BEËINDIGEN

Een deelnemer, die de proef vrijwillig wenst te beëindigen, moet dit door middel van een duidelijk gebaar aan de voorzitter van de jury kenbaar maken en de ring onmiddellijk in stap verlaten.

3. ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN

a. Indien door onvoorziene omstandigheden van welke aard en oorzaak dan ook, een deelnemer zijn proef niet kan vervolgen, zal de voorzitter van de jury de deelnemer door middel van een belsignaal aangeven dat de proef moet worden onderbroken. Het negeren van het belsignaal heeft uitsluiting tot gevolg.

b. Nadat de deelnemer de proef in opdracht van de voorzitter van de jury onderbroken heeft, wordt de proef weer voortgezet zodra de omstandigheden in (de directe nabijheid van) de ring dat, ter beoordeling van de (voorzitter van de) jury, rechtvaardigen. De proef wordt voortgezet op de wijze zoals in Art. 446.5b is beschreven.

c. Wanneer de deelnemer tijdens de proef een losgeraakte disselboom, lamoen, (voor-)zweng of losgeraakte leidsels, strengen, disselkettingen of -riemen heeft, of wanneer een paard over de disselboom, de strengen, (voor-)zweng of het lamoen stapt, moet de voorzitter van de jury bellen. Een groom moet afstijgen om dit te herstellen en de deelnemer wordt bestraft voor het afstijgen van een groom. Eerste maal afstijgen grooms 5 strafpunten, tweede keer is 10 strafpunten en de derde keer is uitsluiting. Wanneer de deelnemer afstijgt, is dit 20 strafpunten voor de eerste en tweede keer. De derde keer betekent uitsluiting.

Artikel 450 - Beoordeling

1. De prestaties van de deelnemers in de proeven worden door een daartoe bevoegd jurylid beoordeeld door middel van het toekennen van cijfers, variërend van 0 t/m 10, waarbij het cijfer 0 het slechtste en het cijfer 10 het beste cijfer is. Het toekennen van halve punten is bij alle onderdelen op het protocol toegestaan.

De tabel/verklaring van de cijfers luidt als volgt:

10 = uitmuntend	4 = onvoldoende
9 = zeer goed	3 = tamelijk slecht
8 = goed	2 = slecht
7 = ruim voldoende	1 = heel slecht
6 = voldoende	0 = niet getoond
5 = matig	

HOOFDSTUK 7 - PROEF B MARATHON

Artikel 451 - Algemeen

De doelstelling van proef B (de marathon) is om de conditie en het uithoudingsvermogen van de paarden en de bekwaamheid en rijvaardigheid van de deelnemer te testen.

Artikel 452 - Het parcours

1. De maximale afstanden en snelheden mogen niet overschreden worden.
2. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA en de voorzitter van de jury mogen bij zware weers- en/of terreinomstandigheden de tijden/snelheden aanpassen.
3. Proef B (marathon) moet bestaan uit twee trajecten: een ~~. Een~~ A- en B-traject. In overleg met de TA mag de organisatie als alternatief voor het A-traject een gecontroleerd warming-up terrein uitzetten. Dit afgezette terrein moet minimaal 5000 m^2 groot zijn. Een deelnemer mag daar op zijn tijd maximaal 30 minuten gebruik van maken. De deelnemer krijgt een starttijd en een toegestane tijd. Bij dit terrein wordt toezicht gehouden door een jurylid of toezichthouder. Verder zijn hier dezelfde reglementaire bepalingen als die gelden tijdens het rijden van het A-traject. Bij een SWM in combinatie met een FEI-wedstrijd bestaat de mogelijkheid om het A-traject / warming-up te laten vervallen evenals het uitstaptraject.
4. In overleg met de TA mag een organisatie als daar voldoende ruimte voor is, voorafgaand aan traject B, een oefen (type) marathonhindernis aanbieden. Deelnemers mogen hier dan onder toezicht van een jurylid/toezichthouder maximaal 2 minuten gebruik van maken.
5. De totale afstand van ~~traject B~~ het B-traject moet ongeveer 1 km per hindernis zijn. De totale lengte van ~~traject B~~ het B-traject wordt gemeten inclusief de lengte van de hindernissen. De afstand tussen 2 op elkaar volgende hindernissen in ~~traject B~~ het B-traject mag bij voorkeur niet minder zijn dan 700 meter.
6. De afstanden tussen de finish van het ene traject en de start van het volgende traject worden niet meegerekend in de totale lengte van het parcours.
7. LENGTE EN SNELHEID IN TRAJECT

TRAJECT	Max. afstand	Min. afstand	Gang	Max. snelheid km/u						
				PAARD				PONY		
				L	M	Z		L	M	Z
A (meerdaagse SWM) A (eendaagse SWM)	8000 m. 5000 m.	4000 m. 3000 m.	vrij vrij	10-12	11-13	12-14		9-11	10-12	11-13
B	9000 m.	6000 m.	vrij	12	13	14		11	12	13

8. VERPLICHTE RUST
   a. Er dient een verplichte rust/neutrale zone te zijn van tenminste 10 minuten voorafgaand aan start traject B. Indien er een gecontroleerd warming-up terrein is, als alternatief voor het A-traject, moet de verplichte rust teruggebracht worden tot 5 minuten.
   b. De rustlocatie dient voldoende schaduw te bieden en groot genoeg te zijn om 3 deelnemers gelijktijdig te kunnen onderbrengen met ruimte voor extra motorvoertuigen.
   c. Op de rustlocatie dient voldoende water aanwezig te zijn voor de paarden.
   d. De wedstrijddierenarts moet aanwezig zijn om toe te zien op het verloop van het onderzoek. De conditie van de paarden wordt bepaald door middel van een klinische waarneming. Onderdeel hiervan kan zijn de meting van de hartslag, de ademhaling en de temperatuur. De mate van herstel zal worden gecontroleerd alvorens het paard mag starten in ~~traject B~~ het B-traject. Deze gegevens moeten worden geregistreerd. Deelnemers van ~~kreupele~~ uitgesproken onregelmatige, verwonde of duidelijk uitgeputte paarden dienen te worden uitgesloten of gediskwalificeerd door een lid van de jury.
   e. Op het wedstrijdterrein dient een hoefsmid aanwezig te zijn die voor de rustlocatie direct oproepbaar moet zijn.
   f. In geval van uitzonderlijk warm en vochtig weer kan de toegestane tijd voor de verplichte rust (na het A-traject) worden verlengd door de jury na advies van de wedstrijddierenarts.
   g. Direct aansluitend op de finish van ~~traject B~~ het B-traject dient een traject van 1 km te zijn uitgezet (bij voorkeur op de verharde weg) als verplicht uitstaptraject (zie bijlage 1).
9. TRAJECT- EN RICHTINGAANDUIDINGEN
   a. Alle richtingspijlen moeten voor de deelnemers goed zichtbaar en zoveel als mogelijk rechts van de weg worden geplaatst.
   b. Het begin en einde van ieder traject moet worden aangegeven met een stel rode en witte markeringen en een bord, waarop start en respectievelijk finish wordt aangegeven.
   c. De afstand tussen de finish van een traject en de start van het volgend traject moet minimaal 50 meter bedragen.
   d. Het gehele parcours moet duidelijk worden aangegeven door middel van richtingspijlen.
   e. In ~~de trajecten A en B~~ ~~traject B~~ het A- en het B-traject moet elke kilometer worden aangeduid. In ~~traject B~~ het B-traject is aanduiding van de kilometers inclusief de lengte van de hindernissen.
   f. Wanneer een kilometer precies valt binnen een hindernis, wordt de aanduiding geplaatst bij de finish van de hindernis.

10. VERPLICHTE DOORGANGEN
    a. Rode en witte markeringen ten behoeve van verplichte doorgangen moeten in het parcours worden geplaatst om ervan verzekerd te zijn dat de deelnemers de voorgeschreven route volgen. Deelnemers moeten de rode markering rechts en witte markering links houden (zie 456.3).
    b. Deze markeringen, opeenvolgend genummerd in ieder traject, moeten voor de deelnemers vanaf ruime afstand duidelijk zichtbaar zijn.
    c. Er moeten voldoende markeringen in het parcours geplaatst worden om er zeker van te zijn dat alle deelnemers op de route blijven en er geen verwarring kan ontstaan waardoor de deelnemer van het parcours afwijkt.
    d. De plaats en het nummer van de markeringen moeten op de parcourstekening worden ingetekend zodat de juiste volgorde, waarin de verplichte doorgangen dienen te worden gereden, voor en na iedere hindernis, duidelijk is aangegeven.
    e. Waarnemers in het terrein moeten het volgende noteren: De genummerde markeringen die de deelnemer passeert, de juiste richting en volgorde, alsmede elke gangfout. Wanneer een verplichte doorgang wordt gemist of in de verkeerde volgorde (of richting), moet dit zo spoedig mogelijk aan de jury worden gerapporteerd.
11. GANGEN
    ~~a. In moeilijk terrein, waar het ondoenlijk is om de voorgeschreven gang aan te houden, kan technisch afgevaardigde een andere gang toestaan. Dergelijke plaatsen moeten aangegeven staan op de parcourstekening en aangeduid zijn met borden in het traject.~~
    b. De finish van ~~traject B~~ het B-traject mag niet meer dan 500 meter en niet minder dan 300 meter gelegen zijn vanaf de finish van de laatste hindernis. Indien omstandigheden dit vereisen, kan de technische afgevaardigde een grotere afstand toestaan, maar geen kleinere afstand dan 300 meter. Indien de afstand groter is dan 500 meter dient een aanduiding te zijn geplaatst op 500 meter vanaf de finish om de deelnemers aan te geven dat ze vanaf dit punt slechts mogen draven of stappen.
    c. De gang in ~~traject B~~ het B-traject is vrij met uitzondering van het laatste deel van het traject zoals bedoeld in lid b voor de finish, welke in stap of draf moet worden afgelegd, op straffe van 1 strafpunt voor iedere 5 seconden waarin een gangfout wordt gemaakt. Stilstaan of slingeren is eveneens niet toegestaan, op straffe van 10 strafpunten per keer. Als enige uitzondering is het de deelnemer toegestaan halt te houden voor herstel van tuig of rijtuig t/m 30 meter na het verlaten van de laatste hindernis, zonder strafpunten op te lopen voor het halthouden. De markering van 30 meter dient aangegeven te worden door een bordje met hierop: '30 meter'.
12. NATUURLIJKE HINDERNISSEN
    Natuurlijke hindernissen zoals poorten, scherpe wendingen, water en steile hellingen zijn toegestaan in alle trajecten behalve in het overgangstraject.
~~13. OVERGANGSTRAJECT~~
    ~~Het overgangstraject dient zodanig te worden uitgezet dat er sprake is van zoveel mogelijk gelijkwaardigheid voor alle deelnemers. Hellingen moeten vermeden worden in het overgangstraject. Het overgangstraject is de verbinding tussen het A-traject en het B-traject.~~

Artikel 453 - Hindernissen in ~~traject B~~ het B-traject

1. AANTAL HINDERNISSEN
    a. Het maximum aantal hindernissen, natuurlijk of gebouwd in ~~traject B~~ het B-traject van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM:
        - Voor klasse L is dit maximaal 6 hindernissen met maximaal poorten A t/m E.
        - Voor de klasse M is dit maximaal 6 hindernissen met maximaal poorten A t/m F.
        - Voor de klasse Z is dit maximaal 8 hindernissen met maximaal poorten A t/m F.
        - Het minimum aantal hindernissen voor een eendaagse ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM is 4, het maximum is 6.
    b. Voor KNHS-kampioenschappen worden er in het B-traject maximaal 6 hindernissen opgenomen. Voor Nederlandse Kampioenschappen worden er in ~~traject B~~ het B-traject 7 of 8 hindernissen opgenomen.
2. HINDERNISTEKENINGEN
    Nauwkeurige tekeningen van de hindernissen, met aanduiding van de verplichte doorgangen moeten beschikbaar zijn voor deelnemers, teambegeleiders en officials, voor de eerste verkenning van het parcours.
3. ONTWERP EN BOUW VAN DE HINDERNISSEN
    a. Het nummer van elke hindernis moet duidelijk zichtbaar bij de markeringen van de start zijn geplaatst.
    b. De start en finish van iedere hindernis moet worden aangeduid met een rode en witte markering (rood rechts, wit links), geplaatst op minimaal 20 meter van de dichtstbijzijnde doorgang, tenzij de ~~technisch afgevaardigde~~ TA een uitzondering hierop toestaat. De hindernistijd wordt opgenomen zodra ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de rode en witte startmarkeringen passeert tot ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de rode en witte finish-markeringen passeert.
    c. De route door een hindernis moet minimaal 150 meter zijn, maar mag nooit de 250 meter overschrijden, gemeten langs de kortst, reglementair te rijden route (niet smaller dan 2,5 meter op elk punt) tussen de markeringen van de start en de finish, tenzij de ~~technisch afgevaardigde~~ TA een uitzondering toestaat. Tenminste één route naar elke verplichte doorgang moet niet smaller zijn dan 2,5 meter.
    d. Hindernissen moeten genummerd zijn in de volgorde, zoals de deelnemers deze dienen te rijden.

e. De hindernissen mogen samengesteld zijn uit natuurlijke elementen zoals bomen, hagen, water, bouwwerken en muren, maar mogen geen elementen bevatten die schade of verwondingen aan de paarden kunnen veroorzaken.
f. Gebouwde elementen in een hindernis zoals palen en balken, strobalen en tonnen moeten stevig zijn samengesteld en dusdanig worden samengesteld dat ze gedurende de wedstrijd nagenoeg niet verschoven kunnen worden of kunnen breken. Deze kunstmatige elementen moeten in een natuurlijke stijl, rekening houdende met het landschap zijn ontworpen.
g. Indien de parcoursbouwer in een hindernis iets gebruikt dat de paarden kan afschrikken, zal hij een alternatieve route moeten bieden die de deelnemer de mogelijkheid biedt de hindernis te voltooien zonder dat de paarden afgeschrikt worden.
h. Gebouwde waterhindernissen mogen niet dieper zijn dan 30 cm. Voor natuurlijke waterhindernissen kan de ~~technisch afgevaardigde~~ TA een maximum van 50 cm toestaan. De bodem van alle waterhindernissen moet stevig zijn. Indien van toepassing moeten palen en afzettingen in open waterhindernissen worden geplaatst om te voorkomen dat paarden in diep water komen.
i. Publieksafzetting moet tenminste 20 meter uit de dichtstbijzijnde doorgangen liggen, tenzij de ~~technisch afgevaardigde~~ TA ontheffing verleent wegens bijzondere omstandigheden.

4. HINDERNIS DOORGANGEN
a. Hindernissen kunnen bestaan uit maximaal 6 verplichte doorgangen, aangeduid met rode en witte markeringen en de letters A, B, C, D, E, F, welke van alle kanten zichtbaar zijn.
b. Als alternatief mag de parcoursbouwer een of meerdere doorgangen in een hindernis op 2 verschillende plaatsen in de hindernis markeren. De deelnemer moet dan zelf kiezen welke doorgang hij rijdt.
c. De hoogte van elke verplichte doorgang moet minimaal 1,30 meter zijn. In de verplichte doorgang mag geen enkel element lager zijn dan 1,30 meter.

5. AFRIJDBARE ELEMENTEN
a. De parcoursbouwer mag elk type afrijdbaar element kiezen, voor zover deze niet hindert, een verwonding veroorzaakt aan de paarden of schade toebrengt aan de rijtuigen, wanneer het element wordt afgereden. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van dezelfde ballen die ook tijdens de vaardigheidsproef worden gebruikt.
b. Het maximum aantal afrijdbare elementen mag niet m eer zijn dan 24 tenzij er mobiele hindernissen worden gebruikt dan kan het aantal hoger zijn omdat op ieder mobiel hindernisonderdeel een afrijdbare element moet worden geplaatst. Het aantal en het type moet worden goedgekeurd door de ~~technisch afgevaardigde~~ TA en de voorzitter van de jury.
c. Voor ieder afgereden element worden 2 strafpunten toegekend.
d. Een afrijdbaar element is nooit geneutraliseerd en kan op elk moment worden afgereden en dus bestraft, totdat het eenmaal is afgereden.
e. Wanneer een deelnemer of een groom eigenhandig tracht te voorkomen dat een afrijdbaar element wordt afgereden, wordt dit bestraft met 10 strafpunten**.**

Artikel 454 - Verkenning van het parcours

1. VERKENNING DOOR DE ~~TECHNISCH AFGEVAARDIGDE~~ TA
a. Tenminste 5 dagen voor de wedstrijd moet het gehele parcours met inbegrip van de hindernissen beschikbaar zijn ter goedkeuring door de ~~technisch afgevaardigde~~ TA.
b. Wanneer het niet praktisch is om kunstmatige hindernissen reeds te hebben staan op het tijdstip van inspectie door de ~~technisch afgevaardigde~~ TA moeten er tekeningen op schaal beschikbaar zijn van die hindernissen inclusief een kaart, waarop de plaats van de hindernissen is aangeduid.

2. INSTRUCTIE VOOR DEELNEMERS EN OFFICIALS
a. Voorafgaande aan ~~het openstellen van het parcours voor de officiële verkenning door de deelnemers~~ de start van de marathon, moet de ~~technisch afgevaardigde~~ TA tenminste één bijeenkomst organiseren met de parcoursbouwer om deelnemers en de leden van de jury te informeren.
b. Waarnemers in het terrein, (hoofd)hinderniswaarnemers en tijdwaarnemers moeten door de ~~technisch afgevaardigde~~ TA of zijn daartoe aangewezen vervanger worden geïnstrueerd voor de start van proef B.
c. Op de tekeningen moeten de verschillende trajecten, de genummerde verplichte doorgangen, de plaats van de verplichte rusten en de situering van de hindernissen aangegeven zijn. Tevens moet op tekening zijn aangegeven welke trajecten van het parcours voor motorvoertuigen zijn gesloten.
d. De hindernistekeningen moeten tijdens die instructiebijeenkomst voorhanden zijn ten behoeve van de deelnemers en officials.
e. Een overzicht met de volgorde waarin verplichte doorgangen en hindernissen gereden moeten worden, dient beschikbaar te zijn.

3. VERKENNING VAN HET PARCOURS DOOR DE DEELNEMERS
a. Tenminste 24 uur voordat de eerste deelnemer moet starten in proef B dient het hele parcours opengesteld te worden voor verkenning door de deelnemers.
b. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA kan voorbehoud maken wat betreft de toegang tot bepaalde gedeelten van het parcours.
c. Het parcours is gesloten vanaf het moment dat de eerste deelnemer start in het A-traject. De hindernissen in traject B kunnen opengesteld blijven voor verkenning totdat de eerste deelnemer in ~~traject B~~ het B-traject is gestart.
d. Bij eendaagse wedstrijden mogen de hindernissen nog worden verkend, nadat de eerste deelnemer in ~~traject B~~ het B-traject is gestart. De verkennende deelnemers dienen de aanwijzingen van de (hoofd)hinderniswaarnemer op te volgen en in geen geval aanwezig te zijn in de hindernis, wanneer

een deelnemer deze hindernis binnen rijdt, totdat deze de hindernis heeft verlaten. Deelnemers die motorvoertuigen gebruiken moeten zich, op straffe van uitsluiting, houden aan de voorschriften van de wedstrijdorganisatie.

e. Deelnemers met motorvoertuigen dienen zich te houden aan wegen en paden en dienen alle beperkingen wat betreft toegang tot bepaalde gedeelten van het parcours te respecteren. Overtreding heeft uitsluiting tot gevolg.

f. De hindernissen mogen alleen te voet worden verkend. In geen enkel deel van een hindernis mag een motorvoertuig of fiets worden meegenomen. Overtredingen worden bestraft met uitsluiting.

Artikel 455 - Tijden

1. TIJDTABEL
   a. Door de wedstrijdorganisatie moet een tijdschema worden opgesteld voor de jury en de ~~technisch afgevaardigde~~ TA, waarop de starttijd voor A-traject is aangegeven evenals de tijden voor elk traject, inclusief de verplichte rust, en dit schema moet kunnen worden aangepast in geval van ongelukken of ander oponthoud.
   b. Een tijdschema met vermelding van de starttijd voor het A-traject moet aan de deelnemers en tijdwaarnemers worden verstrekt.
2. TIJDEN IN DE TRAJECTEN
   a. De toegestane tijd voor ieder traject wordt berekend volgens de gemiddelde snelheid, gekozen voor dat traject in overeenstemming met artikel 452.6.
   b. De minimumtijd voor het A-traject is 2 minuten lager dan de toegestane tijd.
   c. De minimumtijd voor ~~traject B~~ het B-traject is 3 minuten lager dan de toegestane tijd.
   d. De maximumtijd voor ~~de~~ het A-traject ~~en het overgangstraject~~ is gelijk aan de toegestane tijd plus 20%. De maximumtijd voor ~~traject B~~ het B-traject is gelijk aan tweemaal de toegestane tijd.
3. TIJDWAARNEMING
   a. Indien mogelijk wordt een elektronische tijdopname gebruikt voor de deelnemers in de hindernissen. Voor klasse Z wedstrijden is dit verplicht.
   b. Of elektronische tijdwaarneming wordt gebruikt of niet, de tijdwaarnemers bij start en finish van elk traject moeten de start- en finishtijden van elke deelnemer op een verzamelstaat noteren en dit ook op het grondtijdenformulier van de deelnemer vermelden.
4. START EN FINISH
   a. Deelnemers moeten tenminste 10 minuten voor de vastgestelde starttijd van het A-traject gereed zijn voor de start.
   b. Wanneer een deelnemer niet binnen een minuut na de officiële toegewezen starttijd voor het A-traject en/of ~~traject B~~ het B-traject gereed is om te starten, zal de jury de omstandigheden onderzoeken en zal direct of later een beslissing nemen of de deelnemer wordt uitgesloten. Wanneer een deelnemer later start, zal de tijdwaarnemer de werkelijke tijd noteren en de jury ogenblikkelijk informeren. De deelnemer wordt gestraft met 0,25 strafpunt per begonnen seconde van de verstreken tijd tussen de officiële starttijd en de tijd dat de deelnemer start klaar is. De tijd tussen dat de deelnemer startklaar is en zijn nieuwe starttijd wordt niet bestraft. De deelnemers moeten elk traject vanuit stilstand starten. De officiële tijdwaarnemers zullen aftellen tot de starttijd. Wanneer een deelnemer start voordat de tijdwaarneming toestemming heeft gegeven, zal hij worden teruggeroepen, zal het grondtijdenformulier worden aangepast en wordt opnieuw een startsein gegeven. De jury moet zo spoedig mogelijk hierover worden ingelicht.
   c. De tijdopname in de trajecten stopt wanneer ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de finishlijn passeert. De deelnemer kan daarna geen strafpunten meer in een traject oplopen ~~tot dat de gehele aanspanning over de finishlijn is.~~
5. TIJDSTRAFPUNTEN IN DE TRAJECTEN
   a. In het A- en het B-traject~~, het B en het overgangstraject~~ wordt de tijdsoverschrijding bestraft met 0,25 strafpunten per begonnen seconde boven de toegestane tijd.
   b. Deelnemers, die aankomen in het A- en het B-traject ~~en B~~ beneden de minimumtijd, worden bestraft met 0,25 strafpunt per begonnen seconde onder de minimumtijd.
   c. Overschrijding van de maximumtijd in ~~trajecten A en B~~ het A- en het B-traject betekent uitsluiting.
   d. Voor de berekening van het totaal aantal strafpunten in proef B zie artikelen 424 en 430.
6. TIJDSTRAFPUNTEN IN DE HINDERNISSEN
   a. Voor elke hindernis afzonderlijk wordt de tijd niet afgerond of in strafpunten omgerekend.
   b. Overschrijding van de maximumtijd in een hindernis betekent uitsluiting en mag de deelnemer zijn weg niet vervolgen.
   c. Zowel de met de hand opgenomen, als de elektronische tijden worden genoteerd op 1/100 seconden. De som van alle hindernistijden wordt vermenigvuldigd met 0,25 strafpunt, om de totale tijdstrafpunten in de hindernissen vast te stellen.

Artikel 456 - Strafpunten in ~~het parcours~~ de trajecten

1. ZWEEP
   a. De zweep mag uitsluitend gehanteerd worden door de deelnemer.
   b. Wanneer een deelnemer zijn zweep breekt of verliest, mag een groom hem de reservezweep aanreiken zonder te worden bestraft.
2. GRONDTIJDENFORMULIER VERLOREN
   Het bij de finish van ~~proef B~~ het B-traject of het uitstaptraject niet kunnen overhandigen van het grondtijdenformulier wordt bestraft met 10 strafpunten.
3. VERGISSING IN HET ~~PARCOURS~~ TRAJECT

Wanneer een deelnemer de verplichte doorgangen niet in de voorgeschreven volgorde rijdt wordt dit beschouwd als een vergissing in het ~~parcours~~ traject. De deelnemer moet deze vergissing in het ~~parcours~~ traject herstellen alvorens hij de daaropvolgende hindernis binnenrijdt. Er is in dit geval geen sprake van een straf anders dan het verlies van tijd. Wanneer de deelnemer dit niet herstelt of onjuist herstelt dan volgt uitsluiting. Wanneer een deelnemer de hindernissen in ~~traject B~~ het B-traject niet in de voorgeschreven volgorde rijdt, volgt uitsluiting.

4. AFWIJKEN VAN HET ~~PARCOURS~~ TRAJECT
   Deelnemers dienen de route van de laatste 500 meter naar de finish of de afstand tussen de laatste hindernis en de finish van ~~traject B~~ het B-traject wanneer deze minder dan 500 meter is, te volgen. Deelnemers die halthouden, een volte maken, slingerend rijden of op een andere wijze de route verlaten, worden bestraft met 10 strafpunten per keer.
5. GANGFOUTEN
   Wanneer één of meer paarden galopperen tussen de laatste hindernis en finish ~~traject B~~ van het B-traject en dit niet binnen 5 seconden hersteld is, zal de deelnemer 1 strafpunt krijgen per keer. Als de foutieve gang voortduurt zal de deelnemer 1 strafpunt krijgen voor iedere volgende 5 seconden. Dit geldt vanaf de laatste hindernis, wanneer deze tussen de 300 meter en 500 meter van de finish ligt. Wanneer de laatste hindernis meer dan 500 meter van de finish ligt geldt bovenstaande vanaf het 500 meter bord (zie artikel 452.10 b+c voor gangfouten tijdens laatste 500 meter in ~~traject B~~ het B-traject).
6. AFSTIJGEN
   a. In alle trajecten, buiten de hindernissen, mogen de grooms en deelnemers niet afstijgen, tenzij het rijtuig stil staat. Indien één of beide grooms afstijgen / opstappen zonder dat het rijtuig stilstaat wordt dit bestraft met 5 strafpunten en indien de deelnemer afstijgt 20 strafpunten.
   b. Binnen een hindernis in ~~traject B~~ het B-traject, wordt de deelnemer bestraft met 5 strafpunten iedere keer wanneer één of beide grooms afstijgen en 20 strafpunten wanneer ~~hij zelf~~ de deelnemer voor welke reden ook afstijgt. Wanneer een groom op of over de paarden of over de langboom klimt dan wordt dit bestraft met 20 strafpunten per keer.
   c. De deelnemer en alle grooms moeten op het rijtuig aanwezig zijn wanneer ~~dit~~ de aanspanning de start- en finishmarkeringen in de trajecten, alsmede de verplichte doorgangen in elk traject, passeert. Overtreding hiervan betekent 10 strafpunten per keer.
   d. Wanneer de toestand van het terrein het rechtvaardigt, kan de ~~technisch afgevaardigde~~ TA en de voorzitter van de jury de deelnemers van de ponyrubrieken en de rubriek enkelspan paard toestaan dat hun grooms achter het rijtuig lopen, echter niet in de hindernissen.
7. HALTHOUDEN
   a. Stilstaan om rijtuig of tuig te repareren, of om iedere andere reden buiten toedoen van de deelnemer waar ook in het parcours, uitgezonderd tijdens het rijden van een hindernis, wordt niet bestraft, met uitzondering van hetgeen in lid c is omschreven.
   b. De deelnemer wordt gestraft met 1 strafpunt voor elke begonnen periode van 10 seconden, indien hij halthoudt in het parcours om elke andere reden.
   c. Om welke reden ook halthouden tussen de laatste hindernis of het bord met 500 meter aanduiding, afhankelijk van hetgeen het dichtst bij de finish van ~~traject B~~ het B-traject ligt, zal worden bestraft als een afwijking van het parcours (10 strafpunten overeenkomstig lid a). Als enige uitzondering is het de deelnemer toegestaan halt te houden voor herstel van tuig of rijtuig t/m 30 meter na het verlaten van de laatste hindernis, zonder strafpunten op te lopen voor het halthouden.
   d. Een groom mag de leidsels hanteren, zonder bestraft te worden, wanneer het rijtuig stilstaat.
8. SCHADE AAN RIJTUIG, TUIG, PAARDEN
   Het rijtuig moet op de volgende wijze de finishlijn van ~~traject B~~ het B-traject passeren:
   a. PAARDEN
      Getrokken door het aantal paarden dat is vereist in de desbetreffende rubriek op straffe van uitsluiting.
   b. WIELEN EN BANDEN
      Het rijtuig moet op alle vier wielen staan. Een rijtuig met kapotte of ontbrekende banden, aan de finish, is toegestaan, maar het ontbreken van een wiel wordt bestraft met uitsluiting.
   c. LAMOEN EN DISSELBOOM
      Een gebroken of losgeraakte boom of lamoen betekent uitsluiting.
   d. STRENG, LEIDSEL EN DISSELRIEM
      Losgeraakte of kapotte streng of leidsel en/of disselriem wordt bestraft met 10 strafpunten per incident.

Artikel 457 - Tijdstrafpunten

1. TIJDVERLIES
   Er wordt geen tijdvergoeding gegeven bij een ongeval waarbij alleen het rijtuig van de deelnemer, paarden of personen op het rijtuig betrokken zijn of voor breuk of herstel van tuig, verlies van een ijzer of een soortgelijke tegenvaller.
2. Wanneer een deelnemer een voorganger wil inhalen, dient deze bij de eerste gelegenheid ruimte te bieden om ingehaald te worden. Beide deelnemers moeten de jury bij finish ~~traject B~~ het B-traject of na het uitstaptraject informeren over deze omstandigheden. De jury zal dan een besluit nemen of tijdvergoeding dient te worden gegeven.
3. In geval van een ongeluk, waarbij derden zijn betrokken en waarvoor de verantwoordelijkheid wordt betwijfeld, dan wel geheel niet als een fout van de deelnemer mag worden beschouwd, of in geval van oponthoud geheel buiten toedoen van de deelnemer, moet de waarnemer in het terrein, wanneer deze in de buurt is,

de tijd van het oponthoud opnemen. Zij moeten de omstandigheden en de tijd van het oponthoud melden aan de jury.

Artikel 458 - Strafpunten in de hindernis

1. START EN FINISH
   De tijd in de hindernis wordt gemeten vanaf het moment dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de startlijn passeert tot het moment dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de finishlijn passeert. De deelnemer kan na het stoppen van de tijd geen strafpunten meer oplopen ~~tot het moment dat de gehele aanspanning de finishlijn van de hindernis gepasseerd is~~.
2. GANG IN DE HINDERNIS EN VERGISSING IN HET PARCOURS
   a. In de hindernis is de gang vrij.
   b. Vergissing in het parcours in de hindernis:
      - Deelnemers die de eerste poort van een hindernis rijden zonder vooraf de start te passeren of die vergeten de finish te passeren bij het verlaten van de hindernis en die vergissing niet herstellen binnen de maximumtijd van een hindernis, worden uitgesloten.
      - De verplichte doorgangen van een hindernis zijn alleen vrij nadat de deelnemer er doorheen is geweest in de juiste richting en in de goede volgorde. Hij mag er dan opnieuw doorheen van elke zijde en op ieder moment. Bijvoorbeeld: deelnemers moeten eerst A van de goede zijde nemen voordat zij door B gaan. A is nu vrij en hij mag hier nu weer doorheen gaan in elke richting, zo vaak hij wil.
      - De deelnemer, die door een verplichte doorgang met letteraanduiding rijdt, in de verkeerde volgorde of verkeerde richting alvorens de doorgang 'vrij' is en deze fout niet corrigeert voordat hij de hindernis verlaat, wordt uitgesloten.
      - Om een vergissing te herstellen, moet de deelnemer teruggaan en de gemiste doorgang nemen, alvorens naar de eerstvolgende doorgang in de goede volgorde te rijden.
        Bijvoorbeeld: een deelnemer neemt doorgang A, B en D. Hij vergeet C. Om die fout te herstellen moet hij eerst doorgang C nemen en daarna doorgang D. Alle doorgangen zijn geneutraliseerd totdat hij deze doorgang bereikt. Een herstelde fout wordt bestraft met 20 strafpunten.
      - Door de finish rijden zonder vooraf alle doorgangen correct te hebben genomen, wordt bestraft met uitsluiting.
      - Een doorgang is genomen wanneer de gehele aanspanning in de juiste voorwaartse rijrichting tussen de markeringen rijdt.
3. AFSTIJGEN
   a. Telkens wanneer één of beide grooms beide voeten op de grond zetten in een hindernis, wordt de deelnemer bestraft met 5 strafpunten.
   b. Wanneer één of beide grooms zijn afgestegen hoeven zij niet in de hindernis weer op het rijtuig te stappen zij mogen ook na de finish van de hindernis weer opstijgen.
   c. Telkens wanneer de deelnemer beide voeten op de grond zet in een hindernis wordt hij bestraft met 20 strafpunten.
   d. Deelnemers en grooms mogen 1 voet plaatsen op enig deel van de hindernis of op de grond, uitgezonderd op een afrijdbaar element, zonder strafpunten op te lopen.
   e. Wanneer een deelnemer of groom beide voeten op een deel van een hindernis plaatst, wordt het als afstijgen beschouwd en overeenkomstig lid a en c bestraft.
   f. Indien één of beide grooms in een hindernis zijn afgestegen en eerst buiten de hindernis opstijgen dient het rijtuig direct na het verlaten van de hindernis stil te staan en dienen de grooms op te stijgen. Hiervoor worden geen strafpunten gegeven, dan alleen voor het afstijgen in een hindernis (lid a). Wanneer het rijtuig helemaal niet of niet direct na het verlaten van de hindernis stilstaat krijgt de deelnemer daarvoor 10 strafpunten.
   g. De deelnemer is verplicht in geval van een incident zijn groom(s) van het rijtuig te sturen om dit te verhelpen. Het is op straffe van 20 strafpunten niet toegestaan, dat grooms over de paarden en/of lamoen/langboom te klimmen.
   h. Wanneer paarden in moeilijkheden geraken ten gevolge van een ongeval in een hindernis, zijn de grooms verplicht allereerst af te stijgen en hulp te bieden, alvorens toegestane hulp van derden mag worden verleend.
4. Een afgestegen groom mag een paard aan het bit, bakstuk of aan de leidsel door een hindernis begeleiden. De deelnemer wordt dan bestraft met 25 strafpunten totaal (5 strafpunten voor het afstijgen en 20 strafpunten voor het geleiden van het paard).
5. UITSPANNEN
   Het opzettelijk losmaken van één of meer paarden en deze door een deel van de hindernis leiden betekent uitsluiting.
6. UITSLUITING IN EEN HINDERNIS
   a. De beslissing om een deelnemer uit te sluiten in proef B, berust geheel bij de jury.
   b. Wanneer in een hindernis een paard over de disselboom, de strengen, het lamoen of (voor-)zweng geraakt of anderszins wordt belemmerd in de bewegingsvrijheid van lijf en benen, ~~dient~~ is het de verantwoordelijkheid van de deelnemer om ogenblikkelijk te stoppen en de groom(s) te laten afstijgen om het euvel te herstellen. De deelnemer wordt bestraft voor het afstijgen van de groom(s). De benodigde tijd voor herstel wordt niet vergoed. Elk jurylid is bevoegd en verplicht in bovenstaande situatie op te treden en ogenblikkelijk herstel te verlangen. Wanneer geen jurylid nabij de hindernis aanwezig is, dient de hoofd hinderniswaarnemer de deelnemer te waarschuwen. Wanneer de deelnemer geen direct gehoor geeft aan de waarschuwing tot ogenblikkelijk herstel overgaat zal dit

gerapporteerd worden aan de voorzitter van de jury en wordt de deelnemer alsnog bestraft met 30 strafpunten (over strengen) of uitsluiting (over disselboom, lamoen of (voor-)zweng).

7. TIJDWAARNEMING
   a. Indien maar enigszins mogelijk moet elektronische tijdwaarneming worden gebruikt. In elk geval, moet de hindernis~~jury~~waarnemer de tijd van de deelnemer in de hindernis zo nauwkeurig mogelijk opnemen vanaf het moment dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de start passeert tot het moment dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de finish passeert.
   b. De maximumtijd voor de deelnemer in een hindernis is vijf minuten. Indien het de deelnemer niet gelukt de hindernis te nemen en de hindernis te verlaten door de finishmarkeringen binnen de maximumtijd, zal de hinderniswaarnemer twee keer op zijn fluit blazen ten teken dat de maximumtijd is bereikt. De deelnemer moet dan zo spoedig mogelijk de hindernis verlaten.
   c. Het overschrijden van de maximumtijd betekent uitsluiting en de deelnemer mag de wedstrijd niet verder voortzetten.
8. OPONTHOUD
   a. Wanneer deelnemers bij een hindernis aankomen, terwijl de voorgaande deelnemer nog in de hindernis is, of de hindernis dient te worden hersteld, moeten zij op een punt in het parcours, ongeveer 50 meter voor de markeringen van de start worden opgehouden op een daartoe aangewezen plaats.
   b. De (hoofd)hinderniswaarnemer moet de deelnemer halt laten houden en tegelijkertijd de stopwatch starten. Wanneer de hindernis vrij is, zal de (hoofd)hinderniswaarnemer de deelnemer mededelen wanneer er opnieuw gestart zal worden en hem de totale wachttijd mededelen. Dit wordt op hele minuten gedaan. Deze wachttijd wordt gecorrigeerd op de totaal gereden trajecttijd. De deelnemer is verplicht de wachttijd te accepteren.

HOOFDSTUK 8 - VAARDIGHEIDSWEDSTRIJDEN EN PROEF C (SWM)

Artikel 459 - Algemeen vaardigheid

1. Een vaardigheidsproef is een wedstrijd(-onderdeel) die tot doel heeft de behendigheid, gehoorzaamheid, het respect van het paard voor de hindernis en de rijvaardigheid van de deelnemer te toetsen.
2. Bij ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's en bij vaardigheidswedstrijden die voor de winstpuntenregeling in aanmerking komen, wordt de puntenproef gereden.
3. ~~De grooms mogen tijdens de vaardigheidsproef uitsluitend op het rijtuig zitten op straffe van maximaal 5 strafpunten.~~ Tussen start en finish moeten de grooms op hun plaats blijven zitten en mogen niet verschuiven of opstaan, op straffe van 5 strafpunten voor de 1e keer, 10 strafpunten voor de 2e keer en uitsluiting voor de 3e keer.
4. ~~Wanneer de deelnemer fouten maakt, zoals het afrijden van een balletje, weigeren en het overschrijden van de toegestane tijd wordt hij hiervoor bestraft.~~ Winnaar van de wedstrijd(-onderdeel) is de deelnemer, die het minste aantal fouten maakt (afrijden bal, ongehoorzaamheid paard, overschrijden van de toegestane tijd enz.) en bij een foutloos parcours of een gelijk aantal strafpunten het parcours in de snelste tijd aflegt. Indien er een barrage verreden wordt is het resultaat van de barrage bepalend.
5. Een wedstrijdorganisatie van een vaardigheidswedstrijd mag varianten uitschrijven, mits die vooraf goedgekeurd zijn door de KNHS.
6. Een combinatie die aan een bijzondere vaardigheidswedstrijd wil deelnemen moet eerst hebben deelgenomen aan een, tijdens de desbetreffende wedstrijd uitgeschreven klassieke vaardigheidsproef.
7. Indien een deelnemer vanuit zijn positie op de bok de molenrem niet kan bedienen, is het vanuit veiligheidsoverwegingen toegestaan dat de groom deze bedient.

Artikel 460 - Het parcours

1. AFMETING RING EN OPBOUW VAN HET PARCOURS
   a. De parcoursbouwer is verantwoordelijk voor het uitzetten en opmeten van het parcours, het markeren ervan en het bouwen van de hindernissen. Bij ~~samengestelde wedstrijd mennen~~ een SWM doet hij doet dit onder toezicht van de ~~technisch afgevaardigde~~ TA.
   b. Voor de SWM klasse L, M en Z dient de ring een minimummaat te hebben van 5000 m^2.
   c. Voor de klasse L t/m ZZ moet de afmeting van de ring van een buitenterrein minimaal 3200 m^2 zijn, met een minimale breedte van 40 meter. De minimale afmeting voor een indoorring is 1200 m^2 met een minimale breedte van 20 meter.
   d. Wanneer de tijdens een indoorvaardigheidswedstrijd de ring ~~niet groter is dan~~ 1200 m^2 is dan moet de wedstrijd in twee manches verreden worden. Dit wil zeggen dat het parcours tweemaal aaneengesloten gereden moet worden.
   e. Bij een wedstrijd over 2 manches moet het parcours voor beide manches identiek zijn en bestaan uit minimaal 7 hindernissen en 10 doorgangen.
   f. Wanneer de oppervlakte van een indoorwedstrijdring groter dan 1200 m^2 ~~of groter~~ is, bestaat het parcours uit minimaal 14 hindernissen en maximaal 20 ~~doorgangen~~ hindernissen, afhankelijk van de afmeting van de ring. Naar mate de oppervlakte van de ring groter is, kunnen meer doorgangen worden neergezet, maar nooit meer dan 20 hindernissen.
   g. De start- en finishlijn mogen niet meer dan 40 meter en niet minder dan 20 meter van de eerste, respectievelijk de laatste hindernis zijn gelegen. Bij indoorwedstrijden geldt dat de start- en finishlijn niet minder dan 10 meter van de eerste, respectievelijk de laatste hindernis mag zijn gelegen.
   h. Het aantal hindernissen mag niet meer dan 20 zijn. De lengte van het parcours kan variëren tussen 500 meter en 800 meter. Deze hindernissen dienen in numerieke volgorde gereden te worden.
   i. De parcoursen moeten dusdanig zijn ontworpen dat de deelnemers gedurende het grootste deel van het parcours de kans hebben een redelijk snel tempo te onderhouden. Bepaalde hindernissen en gecombineerde hindernissen zullen onvermijdelijk het tempo vertragen maar dit moet beperkt blijven tot een klein deel van het gehele parcours, zeker in de klasse L die juist heel voorwaarts gebouwd moeten worden (zie bijlage 9 en 10 voor de afmetingen van de meervoudige hindernissen).
   j. Er moet voldoende losrijruimte zijn. De afmeting voor een buitenlosrijterrein moet bij vaardigheidswedstrijden minimaal 20 x 40 meter zijn. Er moeten minimaal 6 kegels staan die identiek zijn aan de kegels in het parcours.
   k. De wedstrijdring moet altijd worden afgesloten tijdens de proef. Een deelnemer die niet door de finish rijdt vanaf de correcte kant en de ring heeft verlaten of voortijdig de ring verlaat, wordt uitgesloten
   l. Om een parcours, in geval van gecombineerd gebruik door verschillende klassen, in overeenstemming te brengen met de moeilijkheidsgraad van de desbetreffende klasse zullen de hindernissen (~~poorten~~ doorgangen) welke de klasse L mag overslaan met gele hoezen gemarkeerd worden. Dit moet tevens af te lezen zijn op de parcourstekening.

Artikel 461 - Hindernissen

1. KEGELS
   a. Kegels die een hindernis vormen moeten minimaal ~~30~~ 50 cm hoog zijn en van ~~onvernielbaar~~ sterk/veerbaar kunststof vervaardigd zijn. Een bal wordt in de uitholling boven op de kegel geplaatst, zodanig dat de bal slechts valt wanneer de kegel wordt aangeraakt (zie bijlage 8). Alle ballen moeten van eenzelfde materiaal vervaardigd zijn en identiek zijn. Eventueel kunnen er blokjes onder de kegels worden geplaatst (zie bijlage 8).
   b. Enkelvoudige hindernissen/~~poorten~~ bestaan uit slechts 2 kegels of 4 kegels (Oxer). Afwerpen van 1 of meerdere ballen van een enkelvoudige hindernis wordt bestraft met maximaal 3 strafpunten.

c. De positie van een van beide kegels moet op de grond gemarkeerd worden zodat dezelfde plaats van de hindernis gedurende de gehele proef gehandhaafd blijft.

d. In een parcours dat voor meerdere klassen gebouwd is kan het voorkomen dat de klasse L niet alle ~~poorten~~ doorgangen of hindernissen hoeft te rijden. De ~~poorten~~/doorgangen/hindernissen die de klasse L niet hoeft te rijden moeten middels een gele hoes gemarkeerd worden. Wel moet het parcours voor de klasse L dusdanig ontwikkeld worden dat ~~zij~~ de deelnemer het parcours in numerieke volgorde ~~kunnen~~ kan afleggen, zonder ontbrekende nummers. Indien een klasse L deelnemer de gele ~~poort~~ doorgang overwint krijgt hij 5 strafpunten eventuele afgeworpen ballen op die ~~poort~~ doorgang worden niet aangerekend. Als ~~hij~~ de deelnemer tijdens het rijden van het parcours een bal van een gele kegel afrijdt door deze kegel aan de buitenzijde aan of over te rijden dan krijgt hij 3 strafpunten voor het afwerpen van de bal. In geval dat een M, Z, ZZ deelnemer een poort overwint welke bij gecombineerde parcoursen (voor meerdere klassen) niet tot zijn/~~haar~~ parcours behoort wordt de deelnemer uitgesloten

e. Een hindernis mag niet dubbel genummerd worden (bijv. 15/L en tevens 16/MZ). Wel kunnen bijv. 15/L en 15/MZ verschillende ~~poorten~~ doorgangen zijn.

* Deelnemers met een rijtuig met een afwijkende spoorbreedte (dus minder dan 125 cm en 131cm of meer) dienen zich ten minste 1 uur voor aanvang van de wedstrijd bij het secretariaat te melden zodat de voorzitter van de jury of de TA, na meting, toestemming kan verlenen de kegelspoorbreedte hierop aan te passen

f.

Spansoort	**Klasse**	**Extra cm**	**Kegelbreedte marathon-wagens***	**Kegelbreedte Presentatie-rijtuigen**
Enkelspan	L	+25 cm	153 cm	165cm
Tweespan, vierspan & tandem	L	+30 cm	158 cm	180 cm 2span pa 190 cm 4span pa 170 cm overigen
Enkelspan	M	+25 cm	153 cm	165 cm
Tweespan pony	M	+25 cm	153 cm	165 cm
Tweespan paard	M	+25 cm	153 cm	175 cm
Vierspan & tandem pony	M	+25 cm	158 cm	170 cm
Vierspan & tandem paard	M	+30 cm	158 cm	190 cm
Enkelspan	Z	+20 cm	148 cm	160 cm
Tweespan pony	Z	+20 cm	148 cm	160 cm
Tweespan paard	Z	+20 cm	148 cm	170 cm
Vierspan & tandem pony	Z	+20 cm	148 cm	160 cm
Vierspan & tandem paard	Z	+25 cm	153 cm	185 cm

g. In de klasse L is het toegestaan dat ~~de doorgang van~~ 3 enkelvoudige hindernissen met 5 cm versmald worden. In de hogere klassen mogen bij meerspanrubrieken ~~de poorten van~~ maximaal 5 enkelvoudige hindernissen met 5 cm versmald worden. Bij de hogere enkelspan rubrieken mogen maximaal 10 enkelvoudige hindernissen met 5 cm versmald worden. Deze hindernissen moeten door middel van een blauwe hoes duidelijk gemarkeerd worden.

h. Alternatieve opties: in de klasse L mag er maximaal 1 en in de hogere klassen maximaal 2 enkelvoudige hindernissen dubbel genummerd worden in het parcours, zodat er een alternatief parcours ontstaat. De deelnemer moet dan kiezen welke hindernis hij neemt.

i. Hindernissen die tot achterwaarts gaan dwingen, zijn niet toegestaan.

j. Een oxer bestaat uit 4 kegels, 2 links en 2 rechts, in een rechte lijn. De afstand tussen de set kegels is tussen de 150 cm en 300 cm naar inzicht van de parcoursbouwer. De eerste set kegels zullen genummerd zijn de tweede set alleen rood en wit gemarkeerd. Een oxer mag te allen tijde doorsneden worden.

k. In de klasse L mogen maximaal 3 oxers gebouwd worden, voor de klasse M, Z, ZZ maximaal 5.

2. MEERVOUDIGE HINDERNISSEN

a. Meervoudige hindernissen zijn waterdoorgangen, brug, slalom, zig-zag, L, dubbele L, box, dubbele box, U, dubbele U en wave. Deze moeten een maatvoering hebben zoals is aangegeven in de bijlage 9 voor gesloten meervoudige hindernissen en bijlage 10 voor open meervoudige hindernissen. Variaties in de bouw van samengestelde hindernissen zijn toegestaan, indien vooraf toestemming van de KNHS is verkregen en de afwijkende hindernissen in het vraagprogramma zijn vermeld.

b. Een meervoudige hindernis kan gebouwd worden van kegels of horizontale stangen of balken, op minimaal 40 cm en maximaal 60 cm hoogte geplaatst.

c. Elke groep kegels, of elementen moet duidelijk herkenbaar zijn en tot één van de delen van een meervoudige hindernis behoren. Het afwerpen van enig element van een deel van de hindernis is 3 strafpunten.

d. Alleen de meervoudige hindernissen slalom, zig-zag, dubbele box, dubbele U of een wave, mag uit meer dan 3 paar kegels of afrijdbare elementen bestaan.

e. Alleen in de meervoudige hindernissen slalom, zig-zag, dubbele box, dubbele U en wave mag de in de as van de route gemeten lengte langer zijn dan 30 meter.

f. In de klasse L mag 1 volledige meervoudige hindernis in het parcours worden opgenomen of 2x A, B, C (indien er een doorgang D ~~poort~~ staat voor de hogere klassen moet deze voor de L voorzien worden van een gele hoes. In de klasse M mogen maximaal 2 meervoudige hindernissen in het parcours worden opgenomen. In de klasse Z en ZZ mogen maximaal 3 meervoudige hindernissen

in een parcours opgenomen worden. In een meervoudige hindernis met doorgangen A en B is het maximum aantal strafpunten 6, in een meervoudige hindernis met doorgangen A, B en C 9 strafpunten en in slalom, zig-zag, wave, dubbele box of dubbele U (A, B, C en D) maximaal 12 strafpunten wanneer de hindernis zonder ongehoorzaamheid wordt genomen.

g. Meervoudige hindernissen mogen niet gebruikt worden in een barrage tijdens een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM. Dit ~~mag~~ moet wel tijdens een vaardigheidswedstrijd als deze ook in het basisparcours was gereden.

h. Voor de afmetingen van de hindernissen per rubriek afzonderlijk wordt verwezen naar lid 3d van dit artikel.

i. De slalom, wave en zig-zag zijn open meervoudige hindernissen, bestaande uit kegels. Water, brug, L, dubbele L, box, dubbele box, U en dubbele U zijn gesloten meervoudige hindernissen, bestaande uit kegels en/of afrijdbare elementen.

j. Open meervoudige hindernissen mogen te allen tijde tijdens het parcours doorsneden worden.

3. SLALOM, ZIG-ZAG, DUBBELE BOX, DUBBELE U en WAVE

a. Een slalom bestaat uit niet meer dan 4 kegels in een rechte lijn met afwisselend links en rechts de letter A, B, C en D (zie bijlage 10).

b. Een zig-zag en wave bestaan uit maximaal 4 paar kegels, afwisselend links en recht opgesteld ten opzichte van een rechte lijn (zie bijlage 10). De kegels dienen uitgelijnd te worden op de voorzijde, het midden (de bal) of de achterzijde.

c. De dubbele box, dubbele U en de wave worden aangeduid in bijlage 9.

d. De afstand tussen de kegels:

Afstand tussen de kegels bij een slalom in meters:

vierspan paard en tandem paard	10-12
vierspan pony en tandem pony	8-10
tweespan en enkelspan paard	6- 8
tweespan en enkelspan pony	6- 8

e. Afstand tussen de kegels bij een zig-zag in meters:

vierspan paard en tandem paard	11-13
vierspan pony en tandem pony	9-11
tweespan en enkelspan paard	10-12
tweespan en enkelspan pony	9-11

f. Afstand tussen de kegels bij de wave in meters:

vierspan paard en tandem paard	11-12
vierspan pony en tandem pony	8-10
tweespan en enkelspan paard	8-10
tweespan en enkelspan pony	8-10

h. Minimum afmetingen voor gesloten meervoudige hindernissen:

Maten in meters:	**INGANG**		**UITGANG**	
	L	**U+ andere**	**L**	**U + andere**
Enkelspan pony	3	2	3	3
Tweespan, tandem en vierspan pony	3	3	3	4
Tweespan en enkelspan paard	3	3	3	4
Vierspan en tandem paard	4	4	4	5

Voor de ~~lengte~~ tekeningen van deze hindernissen zie de bijlage 9.

4. MARATHONACHTIGE HINDERNISSEN

Een marathonachtige hindernis mag uitsluitend worden gebruikt in een vaardigheidsparcours dat als een tijdproef verreden wordt.

Een marathonachtige hindernis is een hindernis die het karakter heeft van een hindernis zoals die in de marathon van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM wordt toegepast. Deze hindernis bevat maximaal 5 geletterde doorgangen. In een parcours zijn maximaal 2 marathonachtige hindernissen toegestaan. De hindernissen moeten bestaan uit losse elementen en moeten zodanig ontworpen zijn dat ze omver gereden kunnen worden.

5. WATERDOORGANGEN EN BRUGGEN

a. Waterhindernissen moeten een harde bodem hebben en tenminste 3 meter breed zijn met schuin aflopende kanten en 20 tot 40 cm diep. Een paar kegels moet bij de ingang (aangeduid met A) en bij de uitgang (aangeduid met B) worden geplaatst en elk paar kegels ten minste 2 meter uit elkaar.

b. Houten bruggen of bruggen van soortgelijke bruikbare constructie, goedgekeurd door ~~technisch afgevaardigde~~ TA, met trechtervormige vleugels bij de in- en uitgang, niet meer dan 20 cm boven het maaiveld en een brugdek met een minimaal breedte van 2,75 meter, maximaal 10 meter lang zijn toegestaan. Een afbakening of leuningen van 1,30 meter hoog aan de zijkanten zijn verplicht. De ~~technisch afgevaardigde~~ TA kan een uitzondering maken, wanneer de brug van een degelijke en permanente constructie is met sterke hekken aan de zijkant. Twee paar kegels met de letters A en B zullen geplaatst moeten worden bij de ingang en uitgang van de brug elk tenminste 2 meter uit elkaar. Het brugdek mag niet glad zijn of worden.

c. Waterdoorgangen en/of bruggen zijn op vaardigheidswedstrijden niet toegestaan en moeten voor ~~samengestelde wedstrijden~~ een SWM in het vraagprogramma worden opgenomen.

6. MARKERINGEN

a. Elke hindernis is aangeduid met een paar markeringen: een rode markering aan de rechterzijde en een witte markering aan de linkerzijde, gezien vanuit de rijrichting van de deelnemer. Deze zijn niet

meer dan 15 cm buiten de elementen geplaatst, die de enkelvoudige en meervoudige hindernissen vormen.

b. Obstakels/aankleding van de ring, mogen in het parcours worden geplaatst, echter wanneer deze worden aangeraakt, verplaatst of omvergereden worden daarvoor geen strafpunten gerekend.

c. Alle hindernissen in het parcours moeten genummerd zijn in de volgorde, waarin ze door de deelnemer gereden moeten worden. Het nummer van de hindernis moet op een bord worden aangegeven dat bij de ingang van iedere enkelvoudige of meervoudige hindernis is geplaatst.

d. Tijdens vaardigheidswedstrijden L t/m ZZ mogen er ook rode en witte hoezen met nummers over de kegels geschoven worden. In dit geval moeten de aanspanningen ook tussen de kegels doorrijden omdat de markeringen gelijk zijn aan de kegels. Gebeurt dit niet dan is hetgeen beschreven in artikel 463 lid 2e van toepassing.

e. Ieder deel van een 'gesloten' meervoudige hindernis (L, U, box) moet duidelijk aangeduid worden. De hele aanspanning moet tussen deze markeringen rijden in de correcte alfabetische volgorde.

f. De rode en witte markeringen alsmede de genummerde en geletterde borden kunnen worden gecombineerd, zodat de nummers en letters op dezelfde plaat zijn aangebracht als de rode en witte markeringen; anderzijds mogen deze ook op afzonderlijke borden of platen worden aangegeven.

g. De hindernisnummers zullen zo moeten worden geplaatst dat de deelnemer deze kan zien, zodra hij de voorgaande hindernis verlaat.

7. PARCOURSTEKENING

a. De parcourstekening moet tenminste 1,5 uur voor de start van de vaardigheidsproef voor de deelnemers beschikbaar zijn. Tenminste één uur voor de start van de proef voor elke rubriek van de wedstrijd moet een tekening in de voorring worden opgehangen, waarop de lengte, de snelheid in meters per minuut en de toegestane tijd staan vermeld, voor de desbetreffende rubriek.

8. VERKENNING

a. Tenminste 1,5 uur voor de start van de proef moet het parcours worden vrijgegeven voor verkenning. Alleen de deelnemers, grooms en trainers in correcte kleding, mogen het parcours te voet verkennen.

b. Uitsluitend de parcoursbouwer en zijn medewerkers mogen aan het gehele parcours werken of daarin veranderingen aanbrengen. Indien een deelnemer of lid van zijn team, op enigerlei wijze, het parcours eigenhandig verandert, of zich bemoeit met de werkzaamheden van de parcoursbouwer en zijn medewerkers, zal de deelnemer worden gediskwalificeerd.

c. Een deelnemer mag de barrage niet meer verkennen zodra hij het basisparcours heeft gereden.

Artikel 462 - De vaardigheidsproef

1. SNELHEDEN PER RUBRIEK EN TIJDWAARNEMING

a. Van elke deelnemer wordt met behulp van een stopwatch of elektronische tijdwaarneming de tijd opgenomen vanaf het moment dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de startlijn passeert tot het moment dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de finishlijn passeert. Strafpunten kunnen worden opgelopen tot het moment dat de gehele aanspanning de finishlijn is gepasseerd.

b. Bij kampioenschappen moet elektronische tijdwaarneming gebruikt worden. Voor zover mogelijk moet de display zichtbaar zijn voor de deelnemer.

c. De tijd wordt, ~~in geval van elektronische tijdwaarneming,~~ genoteerd tot op 1/100 sec.

d. De maximumtijd is 2 maal de toegestane tijd. Overschrijding van de maximumtijd heeft uitsluiting tot gevolg.

e. De toegestane tijd wordt indoor berekend op basis van een snelheid die minimaal 10 m/min lager is dan de maximale snelheden genoemd in Art. 462.1f~~. ligt tussen de 200 m/min en 230 m/min.~~

f. De toegestane tijd wordt outdoor berekend aan de hand van de volgende maximale snelheden in meters per minuut:

	Klasse L	Klasse M	Klasse Z (VA)	Klasse Z (SWM) Klasse ZZ (VA)
Enkelspan pony	235	240	250	260
Tweespan pony	235	240	245	250
Tandem pony	210	220	230	240
Vierspan pony	210	220	230	240
Enkelspan paard	235	240	245	250
Tweespan paard	210	220	235	250
Tandem paard	210	220	230	240
Vierspan paard	210	220	230	240

g. De strafpunten voor overschrijding van de toegestane tijd zijn 0,5 strafpunt per begonnen seconde. De tijd wordt niet afgerond en de strafpuntenberekening zal 0,005 strafpunten zijn per 1/100 seconde.

2. AANVANG VAN DE PROEF

a. Wanneer de ~~technisch afgevaardigde~~ TA of bij zijn afwezigheid de parcoursbouwer zeker is dat het parcours volledig in orde is, meldt hij dat aan de voorzitter van de jury.

b. De wedstrijd kan niet van start gaan zonder een bevestiging van de ~~technisch afgevaardigde~~ TA / parcoursbouwer dat het parcours gereed is.

c. Wanneer de proef eenmaal begonnen is, mag alleen de jury beslissen dat een ernstige vergissing is gemaakt bij de berekening van de lengte van het parcours. In dat geval heeft de jury de mogelijkheid de toegestane tijd te wijzigen. Dit kan alleen worden gedaan uiterlijk nadat de derde deelnemer in een rubriek het parcours heeft voltooid en voordat de vierde deelnemer in die rubriek start. Bij verlenging van de toegestane tijd dienen de eventuele strafpunten voor tijdsoverschrijding van de

eerste drie deelnemers die het parcours hebben voltooid, alvorens de tijd wordt herzien, te worden gecorrigeerd. De toegestane tijd mag ook worden verkort, mits de deelnemers die het parcours reeds hebben afgelegd hierdoor geen strafpunten krijgen.

3. GEBRUIK VAN DE BEL
   a. De bel wordt gebruikt om met de deelnemer te communiceren. Eén van de leden van de jury is verantwoordelijk voor de bel en het gebruik ervan. De bel dient om:
      - De deelnemers het teken te geven dat zij de ring mogen betreden voor verkenning, nadat het parcours gereed is.
      - De deelnemers het teken te geven, dat zij de ring dienen te verlaten, nadat de vereiste tijd voor de verkenning is verstreken.
      - De deelnemers het startsignaal te geven, nadat de parcoursbouwer of zijn vervanger heeft aangegeven dat het parcours gereed is en vrij. Na dit startsignaal dient de deelnemer binnen 45 seconden te starten door in de juiste richting de startlijn te passeren. Indien de deelnemer niet binnen 45 seconden in de juiste richting door de startlijn is gereden, zal de tijd voor zijn parcours na 45 seconden automatisch starten. Als de deelnemer niet na het belsignaal van de jury de ring binnenkomt om te starten zal de jury na het verstrijken van de 45 seconden nogmaals bellen en is de deelnemer uitgesloten.
      - Ongehoorzaamheden, losgeraakt tuig of een paard met het been over een streng en soortgelijke voorvallen welke plaatsvinden binnen het tijdsverloop tussen het luiden van de bel en het passeren van de startlijn worden niet bestraft. Bij onvoorziene omstandigheden heeft de jury het recht het aftellen d.m.v. het luiden van de bel te onderbreken. De deelnemer te doen halthouden, om welke reden ook, als gevolg van een onvoorzien voorval, waardoor hij het parcours niet kan voortzetten. De tijd wordt stopgezet. Wanneer het parcours gereed is, wordt gebeld en de tijdopname weer gestart.
      - Om door middel van herhaald bellen aan te geven dat de deelnemer is uitgesloten.
   b. Indien een deelnemer geen gevolg geeft aan het belsignaal om halt te houden kan hij, ter beoordeling van de jury, worden uitgesloten.
   c. Indien een deelnemer na een onderbreking een hindernis neemt zonder het belsignaal af te wachten, wordt hij uitgesloten.
   d. De deelnemer is zelf verantwoordelijk om in de nabijheid van de hindernis te blijven, wanneer deze moet worden opgebouwd.
   e. Het is de taak van het jurylid, verantwoordelijk voor de bel, om te bellen en de klok te starten wanneer de deelnemer in een goede positie is om het parcours voort te zetten.
   f. Wanneer de jury belt, tijdens het parcours van een deelnemer, moet de deelnemer ogenblikkelijk halthouden. Wanneer de deelnemer niet halt houdt, zal de jury voor de tweede maal bellen. Wanneer de deelnemer dan nog niet halt houdt, is hij uitgesloten. De groom mag de deelnemer er op wijzen dat de belsignaal heeft geklonken.

Artikel 463 - Strafpunten

1. START
   a. De deelnemer met de meeste strafpunten na de proeven A en B start eerst, de deelnemer met de minste strafpunten start het laatst. Dit geldt alleen als proef C het laatste onderdeel van de wedstrijd is (met in achtneming van artikel 413.1b).
   b. ~~Deelnemers die voor het startsignaal starten en door een hindernis rijden worden bestraft met 10 strafpunten en moet opnieuw starten.~~ Wanneer een deelnemer een hindernis neemt vóór het belsignaal al dan niet na het passeren van de startlijn (in de juiste rijrichting) zal de jury bellen en krijgt de deelnemer 10 strafpunten. De jury zal opnieuw bellen ten teken dat de deelnemer mag starten. Wanneer een deelnemer na het startsignaal een hindernis neemt zonder de startlijn te passeren wordt uitgesloten.
   c. Deelnemers die voor het starten van het parcours een hindernis trachten te nemen zullen worden bestraft met 10 strafpunten.
   d. De start- en finishlijn zijn geneutraliseerd zodra de deelnemer is gestart totdat de deelnemer de laatste hindernis heeft genomen met dien verstande dat de tijd start/stopt op het moment dat de deelnemer op de juiste wijze (rood rechts, wit links) de start-/finishlijn passeert.
   e. Het afwerpen van één of beide ballen van een enkelvoudige hindernis en wanneer afwerpbare elementen/bal van een meervoudige hindernissen worden afgereden wordt dit iedere keer bestraft met 3 strafpunten.
   f. Tussen start en finish moeten de grooms op hun plaats blijven zitten en mogen niet verschuiven of opstaan. Het is verboden rechtop achter de deelnemer te staan. Het niet op de plaats blijven zitten van de grooms heeft 5 strafpunten tot gevolg voor de eerste keer, 10 strafpunten voor de tweede keer en uitsluiting voor de derde keer.
   g. Na het nemen van de laatste hindernis moet de deelnemer de finishlijn overschrijden met de rode markering aan zijn rechterzijde en de witte markering aan zijn linkerzijde. ~~Wanneer dit niet gebeurt, volgt uitsluiting.~~ Een deelnemer die niet door de finish rijdt vanaf de correcte kant, niet corrigeert en de ring heeft verlaten, wordt uitgesloten.
2. VERGISSING IN HET PARCOURS
   a. Als een deelnemer een hindernis tracht te nemen in de verkeerde rijrichting en/of verkeerde volgorde, moet de voorzitter van de jury wachten tot de deelnemer de verkeerde hindernis geheel heeft genomen, alvorens te bellen. De deelnemer is dan uitgesloten.
   b. Wanneer een deelnemer welk deel ook van een hindernis omrijdt of afwerpt, welke reeds genomen was, wordt de deelnemer bestraft met 3 strafpunten.

c. Indien enig deel van een hindernis, welke later in het parcours nog moet worden gereden, wordt omver gereden of afgeworpen, alleen dan zal de voorzitter van de jury bellen direct na de hindernis voorafgaand aan de omver gereden hindernis en de tijd stopzetten voor de opbouw van de hindernis. Deelnemers krijgen 3 strafpunten en aan hun tijd wordt 10 seconden toegevoegd. Als de hindernis reeds overwonnen is, dan worden alleen 3 strafpunten toegekend.

d. Een hindernis wordt geacht te zijn genomen wanneer de gehele aanspanning tussen de markeringen is gepasseerd.

e. Indien niet de gehele aanspanning (rijtuig en paarden) tussen deze markeringen door rijdt, zal de voorzitter van de jury uitsluitend bellen en de tijd stopzetten indien er enig deel van de hindernis omgeworpen is. Na de opbouw van de hindernis zal de jury nogmaals bellen waarna de deelnemer de hindernis opnieuw moet trachten te nemen. De deelnemer krijgt in dat geval 10 strafseconden bovenop zijn gereden eindtijd en strafpunten voor ongehoorzaamheid (geen strafpunten voor de afgeworpen elementen ten tijde van het niet tussen de markeringen doorrijden).

f. Wanneer niet de gehele aanspanning tussen de markeringen doorrijdt, maar geen elementen afwerpt zal de jury niet bellen en mag de deelnemer zijn parcours vervolgen. De deelnemer krijgt dan alleen strafpunten voor de ongehoorzaamheid.

g. Wanneer de jury twijfelt of een hindernis op de juiste wijze is genomen, mag de deelnemer het parcours voltooien. Daarna zal de jury een beslissing nemen.

3. HERSTELLEN VAN EEN HINDERNIS

a. Het gehele rijtuig en alle paarden moeten tussen de markeringen door rijden, die de hindernis markeren.

b. Wanneer een deelnemer een deel van een meervoudige hindernis afwerpt, zonder de gehele hindernis op de juiste wijze te nemen (dat wil zeggen, weigeren voor een paar kegels, er vandoor gaan, voltes maken of uitbreken in een gesloten meervoudige hindernis) kan worden gebeld in dat geval wordt tijdopname stopgezet voor herstel van de hindernis. Aan de tijd van de deelnemer wordt 10 seconden toegevoegd.

c. In alle meervoudige hindernissen, open en gesloten, kan de deelnemer het parcours vervolgen, tenzij de jury belt (en de tijd wordt stopgezet) omdat een deel van de hindernis is omgereden. In dat geval moet de meervoudige hindernis weer worden opgebouwd.

d. Wanneer de meervoudige hindernis opnieuw opgebouwd is, wordt opnieuw gebeld en moet de deelnemer de gehele hindernis (vanaf A) opnieuw nemen en het parcours verder voortzetten. De tijdopname wordt gestart wanneer de deelnemer de opgebouwde doorgang bereikt. Het starten voor het belsignaal heeft uitsluiting tot gevolg. Vanaf het moment dat de deelnemer de meervoudige hindernis opnieuw aanrijdt, zijn de poorten niet meer geneutraliseerd en worden aan de fouten die dan gereden worden strafpunten toegekend.

e. Als een deelnemer vrijwillig halt houdt om de jury duidelijk te maken dat een hindernis die hij moet nemen niet goed gebouwd of niet goed hersteld is (bijv. verkeerd geplaatste kegels) dan moet de tijd worden stopgezet en de desbetreffende hindernis moet worden gecontroleerd. De consequenties zijn beschreven bij lid f en g.

f. Als de hindernis goed gebouwd is en de kegels correct geplaatst blijken te zijn, zal de deelnemer worden bestraft voor het halthouden in het parcours en aan zijn tijd zullen 10 seconden worden toegevoegd.

g. Indien het echter noodzakelijk is de hindernis of een deel ervan te herstellen of de kegels te herplaatsen, dan wordt de deelnemer niet bestraft. De tijd van de onderbreking moet worden geneutraliseerd en de ~~stopwatch~~ tijdwaarneming moet worden onderbroken tot het moment waarop de deelnemer zijn parcours hervat op het punt waar hij halt heeft gehouden. Met iedere vertraging die de deelnemer heeft opgelopen moet rekening worden gehouden en een passend aantal seconden zal moeten worden afgetrokken van de voor hem genoteerde tijd.

4. GEBROKEN TUIG

a. Wanneer tussen start en finish de deelnemers een losgeraakte disselboom, lamoen, (voor-)zweng of losgeraakte leidsels, strengen, disselkettingen of -riemen hebben, of wanneer een paard een been over de boom, het lamoen of een streng heeft, moet de voorzitter van de jury bellen en de tijd stilzetten.

b. De deelnemer moet een groom laten afstijgen om dit te herstellen, en wordt daarvoor wegens afstijgen van een groom bestraft.

5. AFSTIJGEN VAN DEELNEMERS EN GROOMS

a. Als afstijgen wordt beschouwd telkens wanneer een groom of een deelnemer met 2 voeten op de grond komt.

b. De deelnemer krijgt 20 strafpunten per keer dat hij afstijgt.

c. Telkens wanneer één of beide grooms afstijgen, krijgt de deelnemer strafpunten; 5 strafpunten voor de eerste keer, 10 strafpunten voor de tweede keer. Bij de derde keer wordt de deelnemer uitgesloten.

d. ~~De grooms moeten op het rijtuig zitten wanneer elke hindernis wordt gereden. Uitzondering: één~~ Eén of beide grooms mogen afstijgen om paarden bij het passeren van een hindernis te helpen. Voor het afstijgen worden strafpunten gegeven. De grooms moeten weer zijn opgestegen voor de volgende hindernis op straffe van uitsluiting.

6. DE ZWEEP

a. Deelnemers moeten de gehele proef met de zweep in de hand rijden, incl. wanneer zij de start- en finishlijn passeren, anders krijgen zij eenmalig 5 strafpunten.

b. Wanneer een deelnemer zijn zweep breekt of neerlegt, of laat vallen, mag een groom of wel de reservezweep aan de deelnemer overhandigen zonder strafpunten op te lopen, dan wel afstijgen om de zweep op te rapen. De deelnemer wordt dan gestraft voor het afstijgen van een groom.

7. ONGEHOORZAAMHEID

Een ongehoorzaamheid is:

a. Wanneer een deelnemer tracht een hindernis te nemen en zijn paarden net voor de hindernis opzij springen zonder enig deel van de hindernis aan te raken.
b. Wanneer de paarden uitbreken of, naar het oordeel van de voorzitter van de jury, de deelnemer de controle over de aanspanning heeft verloren.
c. Bij een ongehoorzaamheid in een meervoudige hindernis, wordt verwezen naar lid 3 en lid 7f, 7h en 7i.
d. Deelnemers worden niet bestraft, wanneer zij voor een enkel- of meervoudige hindernis stoppen, zonder enig onderdeel omver te werpen, maar onmiddellijk voorwaarts gaan en de hindernis foutloos nemen.
e. Wanneer de paarden en het rijtuig volledig tot stilstand komen en de paarden ook maar een enkele stap achterwaarts gaan, wordt de deelnemer bestraft wegens ongehoorzaamheid.
f. In een open meervoudige hindernis (slalom, zig-zag en wave), moet de deelnemer in geval van ongehoorzaamheid de gehele hindernis opnieuw nemen, indien enig onderdeel van de hindernis omver gereden is en de jury gebeld heeft.
g. Voltes rijden, rijden door de verlengde lijn van een hindernis of de eigen lijn kruisen worden niet als ongehoorzaamheid beschouwd, met uitzondering in een open meervoudige hindernis.
h. Wanneer er een volte gereden wordt in een open meervoudige hindernis (slalom, zig-zag en wave) wordt dit bestraft als ongehoorzaamheid. De jury zal uitsluitend bellen wanneer er door het rijden van de volte een element/bal wordt afgeworpen van een nog te nemen hindernis.

De eerste ongehoorzaamheid wordt bestraft met 5 strafpunten, de tweede ongehoorzaamheid met 10 strafpunten en de derde ongehoorzaamheid met uitsluiting. Strafpunten voor ongehoorzaamheid, waar ook over het parcours verkregen, worden gezamenlijk opgeteld.

8. VERZET

Er is sprake van verzet wanneer het paard om welke reden ook, weigert voorwaarts te gaan (al of niet achterwaarts gaande) geheel of gedeeltelijk omkeert of steigert. Verzet wordt bestraft als een ongehoorzaamheid (lid 7).

Artikel 464 - Fouten

1. De fouten worden uitgedrukt in strafpunten of strafseconden of aan de hand van de puntenproef of de tijdproef.
2. De fouten die worden gemaakt tussen de start en de finish moeten in aanmerking genomen worden. Ongehoorzaamheden gedurende de tijd dat het parcours is onderbroken, worden niet bestraft.

Artikel 465 - Strafseconden in tijdproef

1. De fouten worden omgerekend in seconden, die opgeteld worden bij de tijd die de deelnemer voor het afleggen van zijn parcours nodig had.
2. Wanneer er een tijdproef wordt verreden worden de in de puntenproef genoemde strafpunten geen strafpunten maar strafseconden. Genoemde overtredingen waar de maatregel uitsluiting of diskwalificatie voor genoemd staat zijn in beide proeven gelijk.
3. De tijd waarin het parcours is afgelegd, daarbij opgeteld de eventuele (straf)seconden wegens het overschrijden van de toegestane tijd en het aantal eventuele (straf)seconden voor fouten op de hindernissen geeft het totaalresultaat, in seconden van een deelnemer voor zijn parcours.

Artikel 466 - Barrage algemeen

1. Indien in het vraagprogramma van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM geen barrage is opgenomen, worden de deelnemers met een gelijk aantal strafpunten in het klassement opgenomen op basis van de gereden tijd van de eerste ronde. In geval van een gelijk aantal strafpunten en eenzelfde tijd worden de desbetreffende deelnemers ex aequo in het klassement opgenomen.
2. Indien in het vraagprogramma afzonderlijke prijzen voor proef C zijn opgenomen maar geen barrage, zal bij een gelijk aantal strafpunten de plaatsing worden bepaald door de gereden tijden in de eerste ronde.
3. Een deelnemer mag de barrage niet meer verkennen zodra hij het basisparcours heeft gereden.
4. Uitsluitend de deelnemers die na één of meer uitschakelende ronden van eenzelfde wedstrijd een gelijk aantal (straf)punten in het klassement opgenomen zijn voor de eerste plaats, mogen aan een barrage deelnemen. Het is niet toegestaan meer dan één barrage te laten verrijden om de winnaar van een wedstrijd aan te wijzen.
5. Een barrage moet plaatsvinden volgens dezelfde bepalingen en tabel van de oorspronkelijke wedstrijd, die aan de barrage voorafging en volgens de bepalingen betreffende de barrage voor dit type wedstrijd. Een barrage moet direct na de eerste ronde van de desbetreffende wedstrijd gereden worden.
6. Bij alle wedstrijden die op tijd worden gereden mag, in geval van gelijkheid van strafpunten en tijd voor de eerste plaats, gemeten op tienden of honderdsten van een seconde, een barrage plaatsvinden over een verkort parcours. Indien in het vraagprogramma geen barrage vermeld staat, wordt de wedstrijd zonder barrage verreden.
7. Indien na een barrage op tijd, gemeten op honderdsten van seconden, meerdere deelnemers precies dezelfde tijd en hetzelfde aantal strafpunten hebben worden de deelnemers ex aequo in het klassement opgenomen.

8. De startvolgorde in de barrage moet dezelfde zijn als die is vastgesteld voor de eerste ronde, tenzij het vraagprogramma anders bepaalt.
9. Het is toegestaan de barrage te laten verrijden aansluitend aan het basisparcours.

Artikel 467 - Hindernissen in de barrage

1. De hindernissen van de barrage mogen slechts voor een deel gewijzigd worden zonder de in artikel 460 vastgestelde maxima te overschrijden.
2. In een barrage van proef C mag geen meervoudige hindernis worden opgenomen.
3. Als het oorspronkelijke parcours van een vaardigheidswedstrijd één of meer meervoudige hindernissen bevat, moet er in de barrage tenminste één meervoudige hindernis voorkomen.
4. Bij alle vaardigheidswedstrijden mag het aantal hindernissen in een barrage tot 7 worden teruggebracht (meervoudige hindernis geldt als één hindernis). Het aanzicht, type en de kleur van de hindernissen mag niet veranderd worden. Nieuwe hindernissen zijn niet toegestaan, wel mag de volgorde waarin de hindernissen gereden moeten worden, gewijzigd worden.
5. De afstand tussen de kegels van de enkelvoudige hindernissen kan worden verkleind met 10 cm ter beoordeling aan de jury. Dit mag alleen wanneer de deelnemers aan de barrage in de eerdere rondes geen afgeworpen balletjes hadden.
6. Bij een barrage mogen de afmetingen van een meervoudige hindernis nooit gewijzigd worden.

Artikel 468 - Terugtrekken van deelname aan barrage

Een deelnemer die zich met toestemming van de jury voor de barrage terugtrekt, moet altijd worden als laatste worden geplaatst van alle deelnemers aan de barrage.

Artikel 469 - Speel uw spel

Minimum oppervlakte rijbaan outdoor: 3200 m².
Minimum oppervlakte rijbaan indoor: 1200 m².

1. In deze wedstrijd komen maximaal 12 hindernissen (geen combinatie) voor die, overeenkomstig de moeilijkheidsgraad en een bepaald aantal punten van 10 tot 120 toegewezen krijgen. De hindernissen moeten zodanig gebouwd worden dat zij in beide richtingen genomen kunnen worden. De aan de hindernissen toegewezen punten mogen, naar het inzicht van de parcoursbouwer, herhaald worden.
2. De deelnemer krijgt het aantal punten toegekend dat bij iedere hindernis die hij foutloos gereden heeft, behoort. Geen enkel punt wordt toegekend voor een omvergereden hindernis.
3. Iedere deelnemer krijgt 60-90 seconden tot zijn beschikking. Gedurende deze tijd kan hij naar eigen verkiezing de hindernissen rijden, in welke volgorde of richting hij wenst. Het overschrijden van de startlijn, in één van beide richtingen, is verplicht.
4. Een belsignaal geeft het einde van het parcours aan. De deelnemer moet dan de finishlijn in één van de beide richtingen passeren om de jury in staat te stellen de tijd op te nemen. Indien hij de finishlijn niet overschrijdt, wordt hij als laatste in het klassement opgenomen van diegenen die hetzelfde aantal punten behaalden.
5. Wanneer de vastgestelde tijd is bereikt op het moment dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning een hindernis passeert, telt de hindernis, indien goed gereden, mee.
6. Een tijdens het afleggen van het parcours omvergereden hindernis wordt niet meer opgebouwd. Indien deze toch opnieuw wordt genomen, worden daarvoor geen punten toegekend. Hetzelfde geldt voor het omverrijden van een hindernis en voor het verplaatsen van een markering of gedeelte van een hindernis. In het geval van een ~~weigering~~ ongehoorzaamheid zonder omverrijden, mag de deelnemer de betreffende hindernis rijden of doorgaan naar de volgende hindernis.
7. Iedere hindernis mag 2x gereden worden. Wanneer een hindernis voor de derde maal gereden wordt, of wanneer een deelnemer tussen de kegels van een reeds omvergereden hindernis doorrijdt, heeft dit geen uitsluiting tot gevolg. Er worden hem hiervoor geen punten toegekend.
8. Tijdens het rijden van een marathonachtige hindernis is een gereden poort neutraal totdat de laatste poort van de hindernis is gereden. Bijvoorbeeld wanneer poort A op de route ligt tussen poort C en D mag poort A gereden worden. Nadat de laatste poort gereden is, zijn de poorten niet meer geneutraliseerd. Wanneer de deelnemer vanuit de laatste poort voor de tweede maal deze hindernis wil nemen, moet hij weer bij A beginnen.
9. Ongehoorzaamheden straffen zichzelf in de tijd.
10. De deelnemer die het hoogste aantal punten heeft vergaard, is de winnaar. In geval van gelijkheid van punten geeft de tijd, gemaakt tussen start- en finishlijn, de doorslag. In geval van gelijkheid van punten en tijd voor de eerste plaats, wordt één barrage gereden overeenkomstig dezelfde voorwaarden, maar met een vastgestelde tijd van 40 seconden.
11. Een op de juiste wijze door markeringen begrensde en ‘Joker’ genaamde hindernis, mag onderdeel van het parcours uitmaken. De ‘Joker’ mag 2x gereden worden. De ‘Joker’ is tijdens het parcours nooit geneutraliseerd. Het goed rijden van deze hindernis levert iedere keer het door de parcoursbouwer toegekende aantal punten op, maar dit aantal punten wordt afgetrokken, indien deze hindernis fout of omvergereden wordt.
12. Wanneer tussen start en finish, de deelnemers een losgeraakte disselboom, lamoen, losgeraakte leidsels, strengen, disselkettingen of -riemen hebben, of wanneer een paard/~~pony~~ een been over de boom, het lamoen, (voor-)zweng of streng heeft, moet de voorzitter van de jury bellen waarbij de tijd doorloopt. De deelnemer moet een groom laten afstijgen om dit te herstellen en wordt hierbij in de tijd gestraft.

Artikel 470 - Kies uw lijn

Minimum oppervlakte rijbaan outdoor: 3200 m².

Minimum oppervlakte rijbaan indoor: 1200 m².

1. In deze wedstrijd mogen maximaal 8 hindernissen slechts eenmaal worden gereden in een door de deelnemers gekozen volgorde en richting binnen een maximale toegestane tijd van 90 seconden. Iedere deelnemer die niet alle hindernissen heeft genomen wordt uitgesloten. Combinaties van hindernissen zijn in deze wedstrijd niet toegestaan.
   De deelnemers mogen:
   a. De startlijn in één van beide richtingen overschrijden. De start- en finishlijn moeten van 4 markeringen zijn voorzien, een rode en witte markering aan iedere kant.
   b. Alle hindernissen in één van beide richtingen rijden, tenzij op de parcourstekening anders is vermeld en de hindernis is aangeduid met een rode en witte markering.
   c. De finishlijn in één van beide richtingen overschrijden na alle hindernissen gereden te hebben.
2. De toegestane tijd voor deze wedstrijd bedraagt 90 seconden; indien een deelnemer het parcours na 90 seconden niet heeft voltooid wordt hij uitgesloten. Deze wedstrijd wordt verreden ~~volgens tabel C (artikel 465)~~ zonder een voorgeschreven tempo. Ongeacht de lengte van het parcours en het aantal hindernissen wordt er een uniforme straf van 5 seconden per omvergereden hindernis gegeven.
3. Alle ongehoorzaamheden straffen zichzelf in de tijd.
4. In geval van gelijkheid van punten en tijd voor de eerste plaats wordt er een barrage op tijd verreden volgens de voorwaarden van het vraagprogramma over een verkort parcours.
5. Indien van een hindernis, die op dat moment niet als hindernis wordt genomen, een bal en/of kegel en/of enig ander onderdeel van de hindernis, omver wordt gereden, krijgt de deelnemer 10 strafseconden.
6. Wanneer betreffende hindernis tijdens het afleggen van het parcours reeds is genomen, wordt deze niet meer opgebouwd.
7. Wanneer de hindernis nog niet is genomen en de deelnemer deze moet rijden om het parcours te voltooien, wordt het parcours onderbroken door een belsignaal en wordt de tijd stopgezet. Wanneer het parcours weer in gereedheid is gebracht en de jury het belsignaal heeft gegeven om te starten, wordt de tijdopname in werking gezet en kan de deelnemer het parcours hervatten. In dit geval worden 10 strafseconden berekend als tijdcorrectie voor opbouw van de hindernis.
8. De onder punt 7 omschreven procedure is eveneens van toepassing wanneer ten gevolge van het omverrijden van enig onderdeel van een reeds genomen hindernis de voortzetting van het parcours wordt belemmerd en herstel van de hindernis door de jury noodzakelijk wordt geacht.
9. Wanneer tussen start en finish, de deelnemers een losgeraakte disselboom, lamoen, losgeraakte leidsels, strengen, disselkettingen of -riemen hebben, of wanneer een paard een been over de boom, het lamoen, (voor-)zweng of streng heeft, moet de voorzitter van de jury bellen waarbij de tijd doorloopt. De deelnemer moet een groom laten afstijgen om dit te herstellen en wordt hierbij in de tijd gestraft.
10. Gebeurt bovenstaande in een meervoudige of marathonachtige hindernis, dan moet de deelnemer na herstel beginnen bij A.

HOOFDSTUK 9 - MINIMARATHON

Artikel 471 - Algemeen minimarathon

1. Een minimarathon is een combinatie van een vaardigheidswedstrijd en een marathon. Deze wedstrijd kan zowel indoor als outdoor verreden worden. Het vaardigheidsaspect wordt bepaald door een aantal enkelvoudige ~~doorgangen~~ hindernissen, elk bestaande uit 2 of meerdere kegels (Oxer). Het parcours moet vloeiende lijnen bevatten, waarbij de marathonhindernissen een aparte behendigheid vragen. De wedstrijd wordt op snelheid gereden. Strafpunten worden in strafseconden omgezet. Degene met de snelste totaaltijd, samengesteld uit de tijd benodigd voor het afleggen van het parcours en de toegekende strafseconden, is de winnaar. Voor het publiek is een duidelijk zichtbare registratie van tijd en strafseconden gewenst om de wedstrijd goed te kunnen volgen.
2. Het parcours moet veilig en paardvriendelijk zijn. Voor het publiek moet het tevens attractief en overzichtelijk zijn.
3. De grooms mogen zich tijdens de minimarathon vrij op het rijtuig bewegen en zijn vrij om te praten.
4. Bij een minimarathon worden geen resultaten, winstpunten geregistreerd door de KNHS. Er is dan ook geen sprake van een promotiesysteem.

Artikel 472 - Het parcours

1. AARD VAN DE PROEF
   Afhankelijk van het inzicht van de parcoursbouwer en de beschikbare afmetingen van de wedstrijdring wordt het aantal enkelvoudige en marathonhindernissen bepaald. Het parcours moet in de juiste numerieke en alfabetische volgorde worden gereden (met uitzondering van de brug en geneutraliseerde hindernissen). Alle hindernissen worden genummerd en van rode en witte markeringen voorzien. Bepaalde overtredingen en fouten in het parcours worden uitgedrukt in strafseconden en bij de gereden tijd opgeteld. De deelnemer met het laagste aantal seconden is de winnaar. De proef moet het behoud van de snelheid over een groot deel van het parcours mogelijk maken. De marathonhindernissen moeten bij voorkeur alternatieven bieden die afhankelijk van de ervaring van deelnemer en diens paarden kunnen worden benut.
   Voor alles dient het parcours veilig, afwisselend en attractief te zijn voor deelnemers en publiek. De jury moet in de gelegenheid zijn het parcours geheel te kunnen overzien. Voor een parcours type ‘Speel uw Spel’ is de volgorde en richting waarin de doorgangen worden gereden naar eigen keuze.
2. MINIMALE AFMETING VAN EEN WEDSTRIJDRING, BODEM & AANTAL HINDERNISSEN

Bruikbare oppervlakte	Afmeting	Min. breedte	Aantal marathon-hindernissen	Aantal enkelvoudige hindernissen
wedstrijdring	1200 - 1800 m²	20 meter	Max. 2	Max. 12
	1800-2000 m²	20 meter	Max. 3	Max. 15
	>2000 m² Max. 5000 m²	20 meter	Max. 3	Max. 20
losrijterrein	450 m²	15 meter		

   De bodem moet veilig zijn voor alle aanspanningen.
   Zowel de wedstrijdring als het losrijterrein moeten op een veilige wijze omsloten zijn om de veiligheid voor deelnemers en publiek zo goed mogelijk te waarborgen.
3. START- EN FINISHLIJN
   De start- en finishlijn moeten met rode en witte markeringen worden aangeduid om de richting waarin deze gepasseerd moeten worden, kenbaar te maken. De start- en finishlijn moeten op minimaal 10 meter afstand liggen van respectievelijk de eerste en laatste hindernis.
4. TOEGESTANE TIJD
   De maximum toegestane tijd voor het afleggen van een parcours is 5 minuten. Overschrijding heeft uitsluiting tot gevolg.
5. PARCOURSTEKENING
   Tenminste 1 uur voor aanvang van elke rubriek moet een tekening van het parcours nabij de ingang van de ring opgehangen worden.
   Op de tekening moeten de hindernissen op schaal zijn ingetekend met een aangegeven volgorde en rijrichting, indien van toepassing, alsmede de start- en finishlijn.
   De rubriek en aard van de proef moeten daarop vermeld staan.
6. VERKENNING
   Ten minste 1 uur voor de start van de eerste deelnemer in een bepaalde rubriek moet het parcours voor verkenning vrijgegeven worden. Alleen deelnemers en de grooms mogen het parcours verkennen en alleen te voet.

Artikel 473 - Hindernissen

1. ENKELVOUDIGE HINDERNISSEN
   Twee kegels met elk een bal, een Oxer (zoals in de vaardigheid – vier kegels met elk een bal) vormen een enkelvoudige hindernis. Er mogen maximaal twee oxers gebouwd worden.
2. MARATHONHINDERNISSEN
   Bij marathonhindernissen moet er op iedere enkele paal, driehoek of vierkant ~~enz. afrijdbare elementen in de hindernis geplaatst worden. Maximaal~~ 1 afrijdbaar element per ~~iedere enkele paal, driehoek of vierkant enz. Hierbij dient wel lid 5b van dit artikel in acht genomen te worden.~~ geplaatst worden.
3. WATER EN BRUGGEN
   ~~Waterhindernissen en bruggen worden als marathonhindernis beschouwd en beoordeeld.~~

Waterhindernissen mogen niet dieper zijn dan 20 cm, voorzien van schuine kanten en tenminste 3 meter breed en 6 meter lang zijn.
Aan beide zijden mogen hindernissen gebouwd zijn met poorten van A t/m E.
Bruggen moeten ~~veilig en~~ van een deugdelijke constructie zijn met een trechtervormige aanleuning/vleugels aan de zijde van de ingang en de uitgang. ~~Het brugdek mag niet meer dan 35 cm boven de grond komen.~~ De minimale breedte van het brugdek moet ~~275~~ 250 cm zijn. De in- en uitgang moet minimaal 3 meter breed zijn. De leuningen moeten tenminste ~~110~~ 130 cm boven het loopvlak van de brug zijn aangebracht en moeten aansluiten op de trechtervormige aanleuningen. De brug mag niet korter dan 6 meter ~~en niet langer dan 10 meter~~ zijn. De brug moet in een rechte lijn aangereden kunnen worden. Goedkeuring van de brug dient door de voorzitter van de jury te geschieden voordat het parcours vrijgegeven wordt voor verkenning.
De brug kan van beide zijden worden gebruikt als enkelvoudige hindernis maar ook als onderdeel van een combinatie in een marathonhindernis. Één paar kegels moet deel uitmaken van de brug en minimaal 180 cm en maximaal 200 cm uit elkaar zijn. Indien de brug van beide zijden wordt gereden bijvoorbeeld nr. 4 en ander zijde nr. 12, worden deze hindernissen nooit geneutraliseerd; een afgeworpen bal wordt dus altijd bestraft. Als de bal wordt afgeworpen of kegel en bal worden bij het oprijden verplaatst, wordt dit bij het verlaten van de brug direct hersteld zonder dat hiervoor gebeld wordt of de tijd stopt (geen strafseconden voor het herstellen van de hindernis).

4. AANTAL MARATHONHINDERNISSEN
In een parcours mogen maximaal 3 marathonhindernissen zijn opgenomen. Het totaal aantal hindernissen dat maximaal mag worden opgesteld is afhankelijk van de afmetingen van de wedstrijdring en is in artikel 472.2 nader vastgelegd.

5. NUMMERING EN MARKERING VAN DE HINDERNISSEN
   a. Enkelvoudige hindernissen
   De markering bestaat uit rode en witte borden, hoezen of banden, die de richting aanduidt waarin de doorgang genomen moet worden, rood rechts, wit links.
   Het nummer moet voldoende groot zijn (hoogte tussen 15 cm en 20 cm) en moet op 15 cm afstand van de kegels worden geplaatst, met uitzondering van de hoezen die over de kegels geplaatst worden
   Het nummer en de markering mogen gecombineerd worden op één bord of hoes.
   Bij een parcours type ‘Speel uw Spel’ blijven de nummers en richtingsmarkeringen achterwege. De aan een doorgang toegekende waarde in punten wordt op een bord/hoes, rechts van de doorgang geplaatst, gezien vanuit beide rijrichtingen.
   b. Marathonhindernissen
   Een marathonhindernis is eveneens genummerd en alle verplichte doorgangen zijn duidelijk met een rode en witte band gemarkeerd en voorzien van een letter A t/m E, die de volgorde en richting waarin de doorgangen moeten worden genomen, aanduiden.
   Op elk van de elementen waaruit de hindernis is opgebouwd, ~~kan~~ wordt een af te rijden bal, houten klos of gelijkwaardige voorziening ~~worden~~ geplaatst. ~~Bij vaste elementen is dit verplicht, zie lid 2 van dit artikel.~~ De hoogte van elke verplichte doorgang in de marathonhindernis moet minimaal 110 cm zijn. In de verplichte doorgang mag geen enkel element lager zijn dan 110 cm.
   c. Meervoudige hindernissen
   Meervoudige hindernissen zoals zig-zag, wave, slalom, speedbox, L en U zijn niet toegestaan.

6. HINDERNISBREEDTE
De doorgangen tussen de enkelvoudige kegelhindernissen en de verplichte doorgangen in een marathon-hindernis zijn volgens onderstaande tabel bepaald:

Rubriek:	**Kegels:**	**Marathonelementen:**
Enkelspan pony	~~Max.~~ Min. 160~~-170~~ cm	Min. 300~~-350~~ cm
Tweespan pony	~~Max.~~ Min. 160~~-170~~ cm	Min. 300~~-350~~ cm
Tandem pony	~~Max.~~ Min. 170~~-180~~ cm	Min. 300~~-350~~ cm
Vierspan pony	~~Max.~~ Min. 170~~-180~~ cm	Min. 300~~-350~~ cm
Enkelspan paard	~~Max.~~ Min. 160~~-170~~ cm	Min. 300~~-350~~ cm
Tweespan paard	~~Max.~~ Min. 180~~-190~~ cm	Min. 350~~-400~~ cm
Tandem paard	~~Max.~~ Min. 190~~-200~~ cm	Min. 350~~-400~~ cm
Vierspan paard	~~Max.~~ Min. 190~~-200~~ cm	Min. 350~~-400~~ cm

In bovenstaande rubrieken wordt, onafhankelijk van individuele verschillen in spoorbreedte van de rijtuigen, uitgegaan van standaardbreedten voor de hindernissen.

Artikel 474 – Tijdwaarneming

1. De tijd wordt opgenomen vanaf het ogenblik, dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de startlijn in de juiste richting overschrijdt tot het ogenblik dat ~~de neus van het eerste paard~~ enig deel van de aanspanning de finishlijn in de juiste richting overschrijdt.
2. Het gebruik van een automatische tijdopname installatie wordt aangeraden bij alle wedstrijden en is verplicht tijdens het verrijden van een kampioenschap.
3. De voorzitter en een lid van de jury moet over een stopwatch beschikken.
4. In geval de automatische tijdopname installatie niet functioneert tijdens een wedstrijd, waar de tijd in honderdsten van seconden wordt opgenomen, ~~moeten de~~ worden nog steeds alle resultaten ook die voordien zijn geboekt, uitgedrukt worden in ~~tienden~~ honderdsten van seconden.
5. Wanneer de automatische tijdopname in de ring niet of deels functioneert, moeten tijdens alle ~~finale~~ parcoursen ~~en tijdens wedstrijden die direct op tijd verreden worden,~~ 2 officials, voorzien worden van een handvlag of andere markering. De één zal bij de startlijn en de ander bij de finishlijn plaatsnemen om het

passeren van de deelnemers te seinen, tenzij de start- en finishlijn direct vanaf de jurytoren kan worden waargenomen. De tijd waarin een deelnemer het parcours aflegt, moet door de jury kunnen worden waargenomen.

Artikel 475 – Rijden van het parcours

1. De deelnemer dient na binnenkomst de jury te groeten, tenzij de jury anders heeft bepaald, hetgeen de deelnemer voor het binnengaan van de ring moet zijn medegedeeld. Bij de tweede ronde hoeft er niet meer gegroet te worden.
2. Alleen de deelnemer mag gedurende de gehele proef de zweep, leidsels en rem hanteren. Voor jeugdrubrieken wordt een uitzondering gemaakt waardoor het is toegestaan dat de groom de zweep, leidsels en rem in noodgevallen voor een korte periode mag hanteren.
3. De startlijn is geneutraliseerd zolang het startsignaal voor de deelnemer nog niet door de jury is gegeven. De finishlijn is geneutraliseerd totdat de deelnemer de laatste hindernis heeft genomen.
4. Na het luiden van het startsignaal moet de deelnemer binnen 45 seconden starten. Indien de deelnemer niet binnen deze 45 seconden de startlijn passeert, wordt de tijdopname voor het afleggen van het parcours, na het verstrijken van 45 seconden, automatisch in gang gezet.
5. Wanneer tijdens het aftellen voor de start enig onderdeel van het tuig of rijtuig losraakt, breekt of anderzijds het voortgaan belemmert, dan wel een paard of pony over de streng, de boom, het lamoen of het zweng is geraakt, moet de ~~rijder~~ deelnemer stoppen om de belemmering op te lossen. Hij dient dit door middel van het opsteken van hand of zweep aan de jury kenbaar te maken, waarna de jury de tijd zal stoppen. Wanneer de ~~rijder~~ deelnemer niet zelf stopt, moet de jury bellen en het aftellen stopzetten. De ~~rijder~~ deelnemer krijgt, zonder strafpunten op te lopen, 5 minuten de gelegenheid om de belemmering op te heffen. Wanneer de deelnemer na het verstrijken van deze 5 minuten daarin niet is geslaagd, wordt hij uitgesloten.
6. Wanneer hetgeen onder punt 475.5 is beschreven tijdens het afleggen van het parcours plaatsvindt, geeft de jury een signaal dat de deelnemer verplicht is halt te houden en de belemmering op te heffen, alvorens verder te gaan. Wanneer voor het herstel de groom(s) moeten afstijgen, wordt het afstijgen bestraft. De tijd wordt stopgezet. Wanneer het oponthoud is opgeheven, geeft de voorzitter van de jury het signaal dat het parcours kan worden voortgezet. De tijd wordt weer gestart wanneer de deelnemer het punt heeft bereikt waar de jury eerder het signaal gaf om het parcours te onderbreken. Als een deelnemer een oponthoud niet binnen ~~vijf~~ 5 minuten kan opheffen wordt hij uitgesloten.
7. Wanneer hetgeen onder punt 475.6 is beschreven in een marathonhindernis plaatsvindt en deze nog niet is voltooid, moet de deelnemer na herstel, de hindernis vanaf A opnieuw rijden en wordt de tijd gestart wanneer de deelnemer doorgang A inrijdt (neus voorste paard). Het starten voor het belsignaal heeft uitsluiting tot gevolg.
~~8.~~ Grooms mogen vanaf het rijtuig aanwijzingen geven en dezelfde taken verrichten, die in proef B (marathon) reglementair zijn toegestaan. ~~Een deelnemer die voor het starten van een parcours een hindernis probeert te nemen, wordt uitgesloten.~~
9. Wanneer een deelnemer een hindernis neemt vóór het belsignaal ~~en/of~~ ~~zonder~~ al dan niet na het passeren van de startlijn ~~(in de juiste rijrichting)~~ zal de jury bellen en krijgt de deelnemer 10 strafseconden ~~en moet opnieuw starten.~~ De jury zal (opnieuw) een belsignaal geven ten teken dat de deelnemer mag starten. ~~deelnemer die voor het startsignaal door een hindernis rijdt krijgt 10 strafseconden en moet opnieuw starten.~~ Wanneer een deelnemer na het belsignaal de startlijn niet passeert en een hindernis neemt, wordt de deelnemer uitgesloten.
10. Een deelnemer die voortijdig de ring verlaat of niet door de finish rijdt en de ring heeft verlaten, wordt uitgesloten.

Artikel 476 - Fouten in het parcours

Een samenvatting van de strafseconden en uitsluitingen staat vermeld in artikel 426.

1. AFWERPEN VAN BALLEN EN AFRIJDBARE DELEN
   Voor het afwerpen van één of beide ballen van een enkelvoudige hindernis, alsmede voor het afwerpen van één of meer afrijdbare delen van een marathonhindernis worden 4 strafseconden per keer toegekend.
   ~~Afwerpen per afrijdbaar deel is 4 strafseconden.~~
   a. Wanneer een deelnemer welk deel ook van een hindernis omrijdt of afwerpt die al genomen was, wordt de deelnemer bestraft met 4 strafseconden.
   b. Indien enig deel van een enkelvoudige hindernis die later in het parcours nog moet worden gereden, omver wordt gereden of afgeworpen, zal de ~~voorzitter van de~~ jury bellen en de tijd stopzetten voor de opbouw van de hindernis. De deelnemer krijgt 4 strafseconden voor het afwerpen van de bal en aan de gereden parcourstijd wordt 10 seconden toegevoegd voor het opbouwen van het parcours. In totaal dus 14 strafseconden voor dit incident.
   c. De deelnemer dient met een wiel tussen de markeringen van een enkelvoudige hindernis door te rijden. Hij wordt dan geacht de hindernis te hebben genomen.
   d. Wanneer de deelnemer een onderdeel van een enkelvoudige hindernis, die hij op dat moment moet passeren, slechts vanaf de buitenzijde omrijdt, wordt dit als een ongehoorzaamheid beschouwd. De jury belt en zet de tijdopname stop. De afgeworpen bal wordt bestraft, de hindernis wordt opnieuw opgebouwd. De jury belt wanneer het parcours kan worden voortgezet. De tijdopname wordt gestart en voor de opbouw van de hindernis worden, na finishen van het parcours,10 strafseconden aan de gereden tijd toegevoegd. Het starten voor het belsignaal heeft uitsluiting tot gevolg.
2. VERGISSING IN HET PARCOURS
   a. Als een deelnemer een hindernis in de verkeerde rijrichting en/of verkeerde volgorde neemt, zonder de hindernis omver te rijden, wordt de deelnemer bestraft met 20 strafseconden. Er wordt dan niet

gebeld en de tijd blijft doorlopen. Wanneer wel enig deel van de hindernis af of om gereden wordt en deze hindernis later in het parcours nog gereden moet worden, moet de voorzitter van de jury bellen direct na de laatste hindernis voorafgaand aan de omver gereden hindernis en de tijd stopzetten. De deelnemer wordt bestraft met 34 strafseconden (20 strafseconden voor de verkeerde poort, 10 strafseconden voor de opbouw en 4 strafseconden voor de bal). Dit geldt niet voor een reeds gereden hindernis die neutraal wordt geacht.

b. Wanneer een deelnemer een foutief parcours rijdt in een marathonhindernis, moet hij dit herstellen, voordat hij de volgende hindernis neemt, anders wordt hij uitgesloten. ~~Hij moet de route vervolgen vanaf de plaats waar de fout is begaan. Voor een herstelde fout in een marathonhindernis krijgt de deelnemer 20 strafseconden.~~ Om een vergissing te herstellen, moet de deelnemer teruggaan en de gemiste doorgang nemen, alvorens naar de eerstvolgende doorgang in de goede volgorde te rijden. Alle doorgangen zijn geneutraliseerd totdat hij deze doorgang bereikt. Een herstelde fout wordt bestraft met 20 strafseconden.

c. Wanneer een deelnemer een doorgang van een marathonhindernis neemt welke later in het parcours nog genomen moet worden en hij rijdt hierbij een bal eraf, moet er gebeld worden voor opbouwen en krijgt hij ~~44~~34 strafseconden.

3. FOUT PARCOURS

Het rijden van het parcours anders dan in de numerieke volgorde en/of het rijden van een enkelvoudige hindernis in de verkeerde rijrichting, zonder dit direct te herstellen, heeft uitsluiting tot gevolg. De jury zal door middel van een belsignaal dit direct aan de deelnemer kenbaar maken. Een gereden hindernis is neutraal en wordt bij het opnieuw rijden niet als fout parcours gerekend.

4. OPBOUWEN EN HERSTELLEN VAN EEN MARATHONHINDERNIS

De gehele aanspanning moet tussen de markeringen doorrijden die de doorgangen afbakenen. Heeft een deelnemer een ~~weigering~~ ongehoorzaamheid en worden er delen van de hindernis omgereden of verplaatst voordat hij de gehele hindernis op juiste wijze heeft genomen (dit wil zeggen uitbreken uit een marathonhindernis, verzet of ~~weigering~~ ongehoorzaamheid) en wordt hierdoor de doorgang van een nog te rijden ~~poort~~ doorgang geblokkeerd dan zal de jury bellen om de hindernis te herstellen en wordt er 10 seconden toegevoegd aan de tijd van de deelnemer. Na herstel van de hindernis belt de jury om het parcours voort te zetten. De deelnemer moet de marathonhindernis opnieuw vanaf doorgang A rijden. De tijd gaat weer lopen op het moment dat hij doorgang A inrijdt (neus voorste paard). De ~~poorten~~ doorgangen zijn dan niet meer geneutraliseerd en worden aan de fouten die dan gereden worden strafseconden toegekend. Rijdt de deelnemer op weg naar bijvoorbeeld doorgang A ook doorgang D eraf maar is er niets geblokkeerd dan mag hij zijn weg vervolgen.

5. LOSGERAAKT OF GEBROKEN TUIG

Wanneer de deelnemer tussen de start en de finish een losgeraakte disselboom, lamoen, (voor-)zweng of losgeraakte leidsels, strengen, disselkettingen of -riemen heeft, moet de voorzitter van de jury bellen en wordt de tijd stopgezet. De deelnemer moet een groom laten afstijgen om dit te herstellen en hij wordt dan voor het afstijgen van een groom bestraft.

6. AFSTIJGEN VAN DEELNEMER OF GROOM

a. Als afstijgen wordt beschouwd telkens wanneer een groom of een deelnemer met beide voeten op de grond of op een hindernis komt.

b. De deelnemer krijgt strafseconden voor de eerste en tweede keer dat een groom afstijgt 5 strafseconden per keer. De derde keer dat de groom afstijgt heeft uitsluiting tot gevolg.

c. De deelnemer krijgt strafseconden als hij afstijgt. De eerste en tweede keer 20 strafseconden per keer. De derde keer dat een deelnemer afstijgt, heeft uitsluiting tot gevolg.

d. De grooms moeten zich op het rijtuig bevinden wanneer het rijtuig de start- en finishlijn passeert, op straffe van uitsluiting.

7. ONGEHOORZAAMHEID

Een ongehoorzaamheid wordt als volgt omschreven:

a. Wanneer een deelnemer ~~probeert~~ tracht een hindernis te nemen en zijn paarden net voor de hindernis opzij springen zonder de hindernis aan te raken.

b. Wanneer de paarden uitbreken of, naar het oordeel van ~~de voorzitter van de~~ jury, de deelnemer de controle over de aanspanning heeft verloren.

c. De eerste en tweede ongehoorzaamheid worden niet anders bestraft dan voor eventueel omverwerpen van enig onderdeel en dientengevolge herstel van de hindernis. De tijd blijft echter doorlopen. Een derde ongehoorzaamheid heeft uitsluiting tot gevolg.

d. Wanneer paarden uitbreken en de deelnemer de controle over de aanspanning heeft verloren, geeft de jury een signaal en wordt de deelnemer uitgesloten.

e. Weigeren voor een hindernis of verzet van de paarden wordt als een ongehoorzaamheid beschouwd en als zodanig gestraft. Wanneer tevens een of meer afrijdbare elementen worden afgereden, moet de jury handelen als onder artikel 477.3 aangegeven.

8. PAARD OVER ZWENG, STRENG, BOOM OF LAMOEN

Indien een paard met een been over de streng, het zweng, de boom of het lamoen raakt, dan wel anderszins in de beweging wordt belemmerd, geeft de jury een signaal en stopt de tijd en moet de deelnemer halthouden om de situatie te herstellen. Ook wanneer de deelnemer uit zichzelf stopt zal de jury bellen en de tijd stopzetten. De deelnemer wordt bestraft voor het afstijgen van een groom. De tijd wordt stopgezet.

Wanneer de deelnemer merkt dat een paard op bovenvermelde wijze wordt gehinderd heeft de deelnemer ook het recht zelf halt te houden, door middel van het opsteken van de hand en een groom te laten afstijgen om dit te herstellen. De deelnemer wordt bestraft voor het afstijgen van een groom. De tijd wordt stopgezet.

9. DE ZWEEP

Indien er een zweep gebruikt wordt mag deze uitsluitend door de deelnemer gehanteerd worden, op straffe van ~~uitsluiting~~ 20 strafpunten.

Artikel 477 - Wijze van beoordelen

1. Tijdens het rijden van een parcours worden afgereden ballen of verschoven kegels en/of elementen van een marathonhindernis uit veiligheidsoverwegingen niet op hun plaats gebracht. Wanneer de ~~voorzitter van de~~ jury, na overleg met de parcoursbouwer en de wedstrijdorganisatie, van mening is dat hiervan kan worden afgeweken en de veiligheid van medewerkers en deelnemers niet in gevaar komt, mag hiervan na uitdrukkelijke toestemming van de voorzitter van de jury worden afgeweken.
2. Het herstel van hindernissen tijdens het rijden van een parcours vindt alleen plaats wanneer de jury, om die reden ook, een signaal heeft gegeven en de deelnemer het parcours heeft onderbroken.
3. Wanneer één bal van een enkelvoudige hindernis is afgeworpen en op enig ander moment, tijdens het rijden van het parcours, tevens ~~de~~ een tweede/volgende bal wordt afgeworpen, betekent dit opnieuw 4 strafseconden.
4. Wanneer een deelnemer een bal van een nog te rijden enkelvoudige hindernis (aan de buitenzijde, ~~zonder de doorgang in zijn geheel te passeren~~) afrijdt, wordt dit bestraft met 4 strafseconden, vermeerderd met 10 strafseconden voor de opbouw van de hindernis. De jury zal op een voor de deelnemer geschikt moment seinen alvorens hij de hindernis heeft genaderd, de tijdopname stopzetten en de hindernis laten herstellen.
5. Wanneer de marathonhindernis is hersteld zal de jury een signaal geven dat het parcours kan worden voortgezet. De tijdopname wordt opnieuw gestart op het moment dat de deelnemer doorgang A inrijdt (neus voorste paard).
6. Op dezelfde wijze als in punt 5 wordt door de jury gehandeld bij het omrijden, verplaatsen of afrijden van een ~~afwerpbaar~~ afrijdbaar element van een marathonhindernis, die op een later moment in het parcours moet worden gereden met inachtneming van Art. 476.4.
7. Wanneer een deelnemer tijdens het rijden van een marathonhindernis een of meer onderdelen dusdanig omwerpt of verplaatst dat een nog te rijden ~~poort~~ doorgang geblokkeerd wordt, zal de jury bellen en de tijdopname stopzetten om de hindernis te laten opbouwen. De deelnemer krijgt 10 strafseconden voor de opbouw van de hindernis. Na herstel van de hindernis belt de jury om het parcours voort te zetten. De deelnemer moet de marathonhindernis opnieuw vanaf doorgang A rijden. De tijd gaat weer lopen op het moment dat de deelnemer doorgang A inrijdt (neus voorste paard).
8. Nadat de verplichte doorgangen van een marathonhindernis en/of enkelvoudige hindernissen in de juiste volgorde en richting zijn genomen, zijn deze geneutraliseerd en mogen de doorgangen op elk moment en in elke richting opnieuw worden gereden, zonder dat daarvoor strafseconden worden gegeven. Het afrijden van ballen wordt wel bestraft.
9. De niet met een letter en/of markeringen aangeduide doorgangen van een marathonhindernis zijn geneutraliseerd vanaf het moment dat het startsignaal klinkt. Echter het afrijden van een element zoals bal, blok hout, ballon wordt op elk moment in het parcours gestraft, ook al is de doorgang geneutraliseerd.
10. Tenminste één wiel van het rijtuig_moet tussen de rode en witte markering van de hindernisdoorgangen rijden. Indien dit niet het geval is geweest, wordt dit als een ongehoorzaamheid beschouwd ongeacht of een of meer afrijdbare elementen zijn afgereden.
11. Halthouden alsmede het kruisen van de eigen lijn en het rijden van een volte worden niet bestraft.
12. Elke hindernis moet worden gereden met hetzelfde aantal en dezelfde personen personen op het rijtuig waarmee de deelnemer het parcours is gestart. Indien tijdens het afleggen van het parcours een of meer grooms om welke reden ook het rijtuig hebben verlaten wordt dit als afstijgen beschouwd en als zodanig gestraft. Direct na het voltooien van de hindernis moet de ~~rijder~~ deelnemer halthouden om de groom weer op te laten stijgen. Het rijden van een hindernis zonder alle personen op het rijtuig wordt gestraft als het afstijgen van een groom. Het voor de derde maal afstijgen betekent uitsluiting. Dit wil zeggen dat een ~~rijder~~ deelnemer die, na het afstijgen van een groom, 2 hindernissen zonder groom op het rijtuig rijdt, wordt uitgesloten.
13. Wanneer een ~~rijder~~ deelnemer tijdens het afleggen van het parcours uit eigen beweging halthoudt omdat hij van oordeel is dat een hindernis niet correct is hersteld of niet geheel is opgebouwd en dit aan de jury kenbaar wil maken, moet de tijdopname worden stopgezet en de hindernis worden gecontroleerd. Dit wordt als volgt beoordeeld: Als de hindernis correct is gebouwd of hersteld, wordt de deelnemer bestraft met 10 strafseconden die aan de totaaltijd worden toegevoegd. Als de hindernis niet juist is hersteld zal deze alsnog moeten worden hersteld en zal de deelnemer niet worden gestraft. De tijd van de onderbreking moet dan in mindering gebracht worden van zijn tijd na finishen van het parcours.
14. Wanneer een groom en/of deelnemer het afrijden van een afrijdbaar element van een hindernis probeert te voorkomen door het element vast te houden of anderszins handelt waardoor afrijden van het element onmogelijk gemaakt is, wordt dit bestraft met ~~5~~ 10 strafseconden per keer.
15. Wanneer een deelnemer tijdens het rijden van het parcours genoodzaakt is om een of meer paarden uit te spannen om verder te kunnen rijden, wordt hij uitgesloten.

Artikel 478 - Proef over 2 ronden en finaleparcours

1. Een proef kan over 2 ronden worden gereden.
2. Dit moet duidelijk in het vraagprogramma worden vermeld met de eventuele nadere voorwaarden die hieraan worden gesteld.
3. De startvolgorde voor de eerste ronde wordt door de wedstrijdorganisatie bepaald.
4. Het parcours kan voor beide ronden hetzelfde zijn. Het parcours voor de tweede ronde mag ook worden gewijzigd wat het aantal doorgangen of hindernissen, de hindernisbreedte of de volgorde betreft. Dit naar inzicht van de parcoursbouwer, na overleg en instemming van de voorzitter van de jury en de organisatie.

5. De startvolgorde voor de eerste en de tweede ronde hoeft niet dezelfde te zijn. Een deelnemer die in de eerste ronde wordt uitgesloten, mag aan de tweede ronde deelnemen, tenzij de voorzitter van de jury anders beslist, ter bescherming van deelnemer en/of paard. De deelnemer wordt echter niet in het klassement opgenomen.
6. De wedstrijdorganisatie is gerechtigd het aantal deelnemers aan de tweede ronde terug te brengen tot 25% van het aantal deelnemers aan de eerste ronde, gebaseerd op de klassering in deze eerste ronde.
7. De wedstrijdorganisatie kan ook, wanneer een proef over 2 ronden voor alle deelnemers is uitgeschreven, een finale houden.
8. Aan de finale neemt minimaal 25% van het aantal startgerechtigden, na 2 ronden, deel.
9. In geval van een finaleparcours mag dit worden aangepast en/of gewijzigd naar inzicht van de parcoursbouwer, na instemming van de voorzitter van de jury en de wedstrijdorganisatie.
10. De voorzitter van de jury bepaalt na overleg met de wedstrijdorganisatie of een extra verkenning voor het finaleparcours wordt toegestaan.
11. De startvolgorde voor het finaleparcours is in omgekeerde volgorde van de klassering na 2 ronden.
12. Een deelnemer die in één van beide ronden is uitgesloten kan niet aan de finale deelnemen.

Artikel 479 - Speel uw spel

1. Deze proef gaat over een parcours dat uit een aantal enkelvoudige kegelhindernissen bestaat, zo mogelijk aangevuld met een of meerdere marathonhindernissen. Overeenkomstig de moeilijkheidsgraad wordt aan elke hindernis een aantal punten toegekend. De te behalen punten zijn alleen in tientallen uitgedrukt. De hindernissen moeten dusdanig zijn ontworpen en geplaatst, dat deze in beide richtingen kunnen worden gereden. Met uitzondering van een marathonhindernis, deze moet op lettervolgorde worden gereden. Een bepaalde waarde kan aan meerdere hindernissen worden toegekend, naar inzicht van de parcoursbouwer. Het totaal aantal hindernissen wordt bepaald door de beschikbare oppervlakte van het wedstrijdterrein.
2. Voor elke hindernis die de deelnemer foutloos neemt, krijgt hij het daaraan toegekende aantal punten. Voor een omgereden hindernis krijgt de deelnemer geen punten. De omgereden hindernis wordt tijdens het rijden van het parcours niet hersteld.
3. De deelnemer is vrij in de keuze van zijn parcours. Elke hindernis mag maximaal tweemaal worden gereden. De richting waarin de deelnemer de hindernis rijdt is vrij. Wanneer een deelnemer meer dan tweemaal door een hindernis rijdt, krijgt hij daarvoor geen punten meer.
4. Elke deelnemer krijgt maximaal 150 seconden voor het rijden van het parcours. Alleen deelnemers met een langspan paarden krijgen maximaal 180 seconden. Als paarden en pony's zijn samengevoegd, blijft de beschikbare tijd 180 seconden.
5. Het passeren van de start- en finishlijn is verplicht. De richting waarin de deelnemer deze lijnen passeert is vrij.
6. Wanneer de vastgestelde tijd is bereikt, geeft de jury een signaal en moet de deelnemer zo snel mogelijk door de finishlijn gaan om de totaaltijd voor het afleggen van het parcours vast te stellen. Wanneer op het moment van het signaal de neus van het voorste paard de grondlijn van een hindernis passeert, telt deze hindernis, indien goed genomen, mee in de totaalscore.
7. Het nemen van een al eerder omgereden hindernis leidt niet tot uitsluiting. Het omrijden van een nog niet gereden hindernis, evenals het omrijden van een markering of onderdeel van een marathonhindernis, levert geen strafpunten op. De hindernis wordt echter niet hersteld en kan dus ook geen punten meer opleveren bij het rijden er van.
8. Tijdens het rijden van een marathonhindernis is een gereden ~~poort~~ doorgang neutraal totdat de laatste ~~poort~~ doorgang van de hindernis is gereden (bijvoorbeeld wanneer ~~poort~~ doorgang A op de route ligt tussen ~~poort~~ doorgang C en D mag ~~poort~~ doorgang A gereden worden). Nadat de laatste ~~poort~~ doorgang gereden is, zijn de poorten niet meer geneutraliseerd. Wanneer de deelnemer vanuit de laatste ~~poort~~ doorgang voor de tweede maal deze hindernis wil nemen, moet hij weer bij A beginnen.
9. Wanneer in een marathonhindernis afwerpbare elementen worden toegepast en één of meer elementen op welk moment dan ook worden afgereden, telt deze marathonhindernis niet meer mee en worden hiervoor geen punten toegekend. Ook kan deze hindernis niet voor een tweede maal worden gereden om punten te verkrijgen.
10. Ongehoorzaamheden en voltes worden automatisch gestraft in de tijd.
11. De deelnemer die het hoogst aantal punten heeft behaald, is de winnaar. In geval van gelijk aantal punten is de gemaakte totaaltijd voor het afleggen van het parcours doorslaggevend. De deelnemer met de kortste tijd komt op de eerste plaats.
12. Een zogenaamde 'Joker' kan onderdeel van het parcours uitmaken. Deze mag eveneens tweemaal worden genomen. Het aantal te behalen punten wordt door de organisatie en parcoursbouwer vastgesteld. Wanneer de deelnemer echter een fout maakt op deze hindernis wordt het aan deze hindernis toegekende aantal punten van het tot dan behaalde totaal aantal punten afgetrokken.
13. De 'Joker' is tijdens het parcours nooit geneutraliseerd. Het goed rijden van deze hindernis levert iedere maal het toegekende aantal punten op, maar de toegekende punten worden afgetrokken, indien deze hindernis fout of omgereden wordt.
14. Wanneer tijdens het afleggen van het parcours, leidsels, strengen, disselriemen/kettingen, lamoen, disselboom of zwengen breken of los raken, geeft de voorzitter van de jury een signaal, ten teken dat dit moet worden hersteld. Na herstel geeft de jury door middel van een belsignaal aan dat het parcours vervolgd mag worden. De deelnemer wordt bestraft doordat de tijd door blijft lopen.
15. Wanneer een paard met een been over de boom, het lamoen, een streng of zweng raakt, of anderszins in de bewegingsvrijheid wordt belemmerd, belt de jury en moet een groom afstijgen om dit te herstellen. Na

herstel geeft de jury door middel van een belsignaal aan dat het parcours vervolgd mag worden. De deelnemer wordt bestraft doordat de tijd door blijft lopen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 - Veterinaire keuring....51
Bijlage 2 - De Dressuur 53
Bijlage 3 - Inschalingtabellen Dressuur-Vaardigheid 61
Bijlage 4 - Impulsrubrieken (jeugd- en BB-rubrieken)....63
Bijlage 5 - Jonge paarden/trainingsrubriek 64
Bijlage 6 - Winstpuntenregeling SWM 65
Bijlage 7 - Over en weer starten 67
Bijlage 8 - Enkelvoudige hindernis (Plastic kegel) 68
Bijlage 9 - Gesloten meervoudige hindernissen vaardigheid....70
Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Zig-zag 73
Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Wave 74
Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Slalom 75
Bijlage 11 - Tijdtabellen marathon 76
Bijlage 12 - Tijdtabellen vaardigheidsproef....77
Bijlage 13 - Dressuurring 30 x 60 meter 78
Bijlage 14 - Dressuurring 40 x 80 meter 79
Bijlage 15 - Dressuurring 40 x 100 meter 80
Bijlage 16 - Indoordressuurring 20 x 40 meter....81
Bijlage 17 - Indoordressuurring 20 x 60 meter....82

Bijlage 1 - Veterinaire keuring

ALGEMEEN

Artikel 1 - Algemene bepalingen

1. Het doel van een veterinaire keuring is ervoor te zorgen dat alleen paarden, die gezond, voldoende fit en vrij van verwondingen, drukkingen en/of andere het paard belemmerende kwetsuren zijn, aan de proef deelnemen.
2. Alle tot de veterinaire keuring behorende keuringsmomenten zijn een verplicht onderdeel van een wedstrijd samengesteld mennen.
3. De wedstrijdorganisatie dient ervoor te zorgen dat een uitstaptraject is uitgezet. Dit traject dient verhard, recht, niet hellend en zo min mogelijk in de nabijheid van hindernissen en het hoofdterrein van de wedstrijd te zijn.
4. De wedstrijdorganisatie dient tenminste één wedstrijddierenarts aan te stellen en de hieraan verbonden kosten voor haar rekening te nemen. Wanneer meerdere wedstrijddierenartsen worden aangesteld dient één van deze dierartsen als eindverantwoordelijke voor de veterinaire keuring te worden aangesteld.
5. De wedstrijdorganisatie is verplicht voldoende en gekwalificeerde assistenten (bijvoorbeeld studenten Diergeneeskunde) aan te wijzen om de wedstrijddierenarts te assisteren.
6. De veterinaire keuring (bestaande uit 3 keuringsmomenten) moet indien mogelijk op één locatie plaatsvinden.
7. Wanneer door het gestelde in lid 6 van dit artikel niet kan worden voldaan door de wedstrijdorganisatie, dient hiertoe toestemming te worden gevraagd door middel van vermelding in het door de KNHS goed te keuren vraagprogramma. Indien door de KNHS toestemming wordt gegeven om de controle op meer dan één plek te laten plaatsvinden, dient door de wedstrijdorganisatie een evenredig aantal wedstrijddierenartsen dan wel voldoende assistenten te worden aangesteld.
8. Op een keuringlocatie dient een wedstrijdklok aanwezig te zijn.
9. Indien een deelnemer niet, niet tijdig of zich onttrekt aan één of meerdere veterinaire controles heeft dit diskwalificatie tot gevolg. De FV zal dit aan de KNHS rapporteren.

Artikel 2 - Taken en bevoegdheden

1. De wedstrijddierenarts is gerechtigd taken te delegeren, maar behoudt hierover altijd de verantwoordelijkheid.
2. Een wedstrijddierenarts kan op ieder moment van de wedstrijd bepalen of van een paard de pols, ademhaling en/of de temperatuur wordt gemeten, dan wel dat andere onderzoeksmethoden worden toegepast. De deelnemer wordt hierover geïnformeerd.
3. De wedstrijddierenarts instrueert, voorafgaand aan de marathon, diegenen die hem assisteren over de wijze waarop de controles plaatsvinden.
4. Indien het paard naar het oordeel van de wedstrijddierenarts niet (verder) aan de wedstrijd zou moeten deelnemen, meldt de wedstrijddierenarts dit aan de jury.
5. Wanneer de (voorzitter van de) jury het advies van de wedstrijddierenarts overneemt, wordt de deelnemer door de voorzitter van de jury uitgesloten.
6. Wanneer de beslissing van de (voorzitter van de) jury afwijkt van het advies van de wedstrijddierenarts, dient dit te worden gerapporteerd door federatievertegenwoordiger met vermelding van de motivatie.
7. Wanneer een deelnemer een paard, dat tijdens een eerdere veterinaire keuring op eenzelfde wedstrijd niet in orde is bevonden, willen inzetten voor een volgende proef, dient hij dit paard voorafgaand aan deze proef aan te bieden voor een herkeuring.
8. Wanneer tijdens een controle door de wedstrijddierenarts wordt geconstateerd dat een paard drukkingen en/of anderszins verwondingen heeft, die bij vervolg van de wedstrijd de gezondheid en/of het welzijn van het paard negatief zouden kunnen beïnvloeden, kan de jury een deelnemer uitsluiten.
9. Het door een deelnemer niet of niet tijdig aanbieden van alle paarden van zijn aanspanning, het niet meewerken of het opzettelijk frustreren van een onderzoek/controle kan leiden tot uitsluiting of diskwalificatie, dit ter beoordeling van de jury.
10. De (voorzitter van de) jury neemt het besluit of een deelnemer wel of niet wordt uitgesloten. Tegen deze beslissing kan geen protest worden aangetekend.

MOMENT VAN DE KEURING

Artikel 3 - De verplichte keuringsmomenten

1. De veterinaire keuring bestaat uit drie keuringsmomenten, die op een vastgestelde locatie en op vastgestelde momenten (voor, tijdens en na afloop van de marathon) moeten plaatsvinden, te weten;
   a. voor de start van A-traject,
   b. tijdens de rust voor B-traject,
   c. na het verplichte uitstaptraject.

Artikel 4 - Onderzoek voor de start van het A-traject

1. Bij het onderzoek voor de start worden de paarden aangespannen gecontroleerd tenzij de jury, op advies van de Wedstrijddierenarts, anders beslist.
2. De deelnemer dient zijn aanspanning minimaal 15 minuten voor de start van het A-traject voor onderzoek aan te bieden.

Artikel 5 - Tijdens de rust voor het B-traject

1. Het doel van dit onderzoek is om te voorkomen dat overmatig vermoeide, verwonde of ~~kreupele~~ uitgesproken onregelmatige paarden starten in het B-traject.
2. Wanneer de terreinomstandigheden of de weersgesteldheid van dien aard zijn dat een verlenging van de rust noodzakelijk geacht wordt, kan de voorzitter van de jury, in overleg met de Wedstrijddierenarts en/of de ~~technisch afgevaardigde~~ TA, besluiten een extra rust in te lassen. Aan de deelnemers worden hiervoor geen strafpunten toegekend.
3. Indien een paard een sterk verhoogde, een afwijkend type of een zeer onregelmatige ademhaling of pols, dan wel een sterk verhoogde temperatuur heeft kan de jury, op advies van de Wedstrijddierenarts, besluiten dat een deelnemer een verplichte extra rustperiode van tien minuten moet houden.
4. Wanneer het paard na deze rustperiode ter beoordeling van de Wedstrijddierenarts niet of onvoldoende is hersteld, kan de deelnemer door de jury worden uitgesloten.

Artikel 6 - Onderzoek na het uitstaptraject

1. Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen of een paard tijdens het B-traject op een dusdanige wijze is gereden dat diens welzijn en/of gezondheid op generlei wijze in gevaar is gebracht.
2. Het onderzoek na het uitstaptraject vindt binnen 15 minuten plaats, aangespannen, nadat de deelnemer de finish van het B-traject heeft gepasseerd. Gedurende deze 15 minuten dient de deelnemer met zijn gehele aanspanning het uitstaptraject volledig af te leggen.
3. De deelnemer dient gedurende het gehele uitstaptraject zelf de leidsels te hanteren.
4. Tijdens het uitstaptraject is uitsluitend die verzorging van de paarden toegestaan, die het herstel van een paard na de proef bevordert en die het welzijn en de gezondheid van het paard bevorderen.
5. Wanneer van een paard, tijdens de keuring na het uitstaptraject, door de Wedstrijddierenarts wordt vastgesteld dat het onvoldoende herstelt of onvoldoende hersteld is, moet de deelnemer het desbetreffende paard **uiterlijk binnen** 30 minuten na deze keuring voor een herkeuring aanbieden bij de Wedstrijd-dierenarts.
6. Wanneer na de herkeuring door de Wedstrijddierenarts opnieuw wordt vastgesteld dat het paard onvoldoende herstelt of is hersteld, meldt de Wedstrijddierenarts dit aan de (voorzitter van de) jury en kan de deelnemer ~~kan~~ worden uitsloten.

Artikel 7 - Slotbepalingen

De KNHS kan te allen tijde wedstrijden aanwijzen waar - in het kader van nader (welzijns)onderzoek - veterinaire keuringen plaatsvinden volgens een vastgesteld protocol. Voor een deelnemer kan dit geen andere gevolgen hebben dan hetgeen in dit reglement is bepaald.

Bijlage 2 - De Dressuur

Doel en algemene principes
Het doel van de dressuur is de ontwikkeling van het paard tot een ‘happy athlete’ door een harmonieuze en systematische opleiding. Deze opleiding maakt het paard soepel, ontspannen en los, maar ook tevreden en oplettend. Het paard en de menner begrijpen elkaar volledig; er is harmonie.
Deze ontwikkeling wordt zichtbaar door:
- de ongedwongenheid en regelmaat van de gangen
- de ontspanning
- de aanleuning
- de impuls
- het rechtgericht zijn van het paard
- de verzameling

Het paard geeft in zijn werk de indruk dat het uit vrije wil datgene doet wat van hem wordt gevraagd. Met vertrouwen en oplettendheid geeft het zich edelmoedig over aan zijn menner. Het paard blijft daarbij volkomen recht bij al zijn bewegingen op de rechte lijn en past zijn buiging aan volgens de bogen van alle andere lijnen.
De stap is regelmatig, vrij en ontspannen. De draf is regelmatig, vrij, soepel, krachtig en actief. De galop is regelmatig, licht en gecadanceerd. De achterhand moet in alle omstandigheden actief zijn. Op de eerste vraag van de menner wordt deze actiever en verlevendigt daardoor de bewegingen van alle andere delen van het paard.
In al het werk dient het paard ‘aan het bit’ te gaan. Het paard is ‘aan het bit’ wanneer de hals, afhankelijk van de graad van africhting en de mate van verzameling in de gang, meer of minder opgericht en gewelfd is. Het paard accepteert het bit met een licht en soepel contact.
Dankzij de steeds aanwezige impuls en de elastische buigzaamheid van zijn gewrichten, die door geen enkele beperking worden tegengewerkt, gehoorzaamt het paard bereidwillig en zonder weifelen, met kalmte en stiptheid aan de verschillende hulpen van de menner. Het paard toont daarbij zowel geestelijk als fysiek een harmonisch en natuurlijk evenwicht. Het paard is volledig ontvankelijk voor de hulpen (durchlässig).

Het ‘scala van de africhting’ (Skala der Ausbildung):
Het doel van de dressuur waarbij het paard uiteindelijk een ‘happy athlete’ is geworden, wordt bereikt langs de weg van het ‘scala van de africhting’. Het scala ziet er als volgt uit:

Vertrouwensfase:	Ontwikkeling draagkracht:
1. Takt (zuiverheid van beweging)	4. Impuls
2. Souplesse/ontspanning/losgelatenheid	5. Rechtgerichtheid
3. Aanleuning	6. Verzameling

Geen van de 6 begrippen kan los van elkaar worden gezien. Alle begrippen hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. De eerste 3 criteria zijn vooral van toepassing op de klasse B, L, SWM L en SWM M. De overige criteria worden belangrijker naarmate de scholing van het paard vordert. Uiteindelijk wanneer alle bouwstenen optimaal verankerd zijn in het paard, zal het paard als vanzelf moeiteloos volkomen ontvankelijk zijn geworden voor alle hulpen van de menner. Dit noemen we ‘Durchlässigkeit’.
Dit scala geeft de bedoelingen van het FEI-reglement volledig weer en hier zijn onze dressuurproeven op afgestemd. Het beeld van het goed gaande paard wordt tot uitdrukking gebracht door de 6 principes van het ‘scala’. Dit scala geldt voor juryleden ook als leidraad voor de beoordeling. Geen van deze criteria mag ontbreken in een volledig geslaagde dressuurproef op hoger niveau.

Omschrijving van de begrippen van het scala van de africhting

1. Takt (zuiverheid van de beweging)

Met *takt* wordt ritme, exacte regelmaat en de juiste volgorde van de beenzetting behorende bij de desbetreffende gang bedoeld (stap viertakt, draf tweetakt en galop drietakt). Takt is de gelijkmatigheid van de beweging naar afstand (lengte) en tijd. Daarmee wordt bedoeld, dat iedere pas even groot is en even lang duurt alsook dezelfde bewegingsafloop heeft.

Met *ritme* wordt bedoeld de gelijkmatigheid in tijdsduur van de beweging tussen optillen en neerzetten van de benen. Dat wil zeggen dat iedere pas even lang duurt. Het door het paard in alle gangen vasthouden van het ritme is het basisbeginsel voor de dressuur.

Onder *regelmaat* wordt het gelijk blijven in tijdsduur van de ondersteuningsmomenten van de benen van het paard en de gelijke paslengte behorende bij de desbetreffende gang verstaan. Het gaat om gelijkmatigheid van de beweging naar afstand; iedere pas is even lang (bijvoorbeeld kort-lang is onregelmatig).

Onder *tempo* wordt de voorwaartse snelheid van de beweging in alle gangen verstaan.

Onder *cadans* verstaat men de kracht, het tactmatige, ritmische en harmonieuze van de beweging. Bij cadans is sprake van meer uitdrukking en meer ‘veer’.
Cadans, zoals deze zichtbaar is in draf, vloeit voort uit een zuiver evenwicht, te zien als het paard zich voortbeweegt in goede regelmaat, met impuls en in balans. De cadans moet in alle drafoefeningen en in alle variaties van de draf behouden blijven.

2. Souplesse/ontspanning/losheid

De taktmatige bewegingen zijn alleen juist als ze over een verende rug gaan en de spieren van het paard ongedwongen en soepel worden aangespannen en ontspannen. Alleen een paard, dat zowel psychisch als fysiek ontspannen is (ook ongedwongenheid genoemd), kan ontspannen gaan en tot zijn volledige werkwilligheid en prestatievermogen komen. De gewrichten van het ontspannen paard moeten zich gelijkmatig buigen en strekken en het paard moet duidelijk van binnenuit meewerken. Er mogen nergens blokkades optreden. Het paard moet open staan voor de hulpen van de menner.

3. Aanleuning/nageeflijkheid

Nageeflijkheid is 'losgelatenheid' in nek en kaakgewricht, ontstaan vanuit een vermeerderde ondertredende achterhand.

Onder *aanleuning* wordt verstaan de licht verende druk op de leidsel die het paard aanbiedt als gevolg van de voorwaartse inwerking van de menner nadat deze contact heeft genomen. De aanleuning wordt in de loop van de africhting steeds verder vervolmaakt en moet zo worden ontwikkeld, dat het paard op de rechte lijn de leidsel gelijkmatig aanneemt en in de wending of volte meer aan de buitenleidsel komt. De juiste aanleuning kan nooit door een terugwerkende hand verkregen worden, maar moet als resultaat ontstaan doordat het paard van achter naar voren naar de hand toe gereden wordt. De aanleuning is op beide leidsels gelijk als beide achterbenen evenveel aan de voortbeweging deelnemen.

Aanleuning vertegenwoordigt de controle over het gehele paard. Aanleuning is een wisselwerking. Er is een actieve achterhand nodig om tot aanleuning te komen en er is aanleuning nodig om de achterhand in tweede instantie tot vermeerderde activiteit te komen.

Bij al het werk, met inbegrip van het halthouden, moet het paard 'aan het bit gaan'. Een paard is 'aan het bit' wanneer de hals, afhankelijk van de graad van africhting en de mate van verzameling in de gang, meer of minder opgericht en gewelfd is.

Het paard toont daarbij gehoorzaamheid met een licht en soepel contact en algehele ontspannenheid. Het draagt het hoofd daarbij recht met de neus, in het algemeen, iets voor de loodlijn. Het nekgewricht blijft daarbij soepel en de nek het hoogste punt van de hals. Het paard toont geen enkele weerstand ten opzichte van zijn menner. Kortom het paard is ontvankelijk voor de hulpen van de menner.

Ontvankelijkheid betekent niet een onderworpenheid, maar het 'open' staan voor de hulpen van de menner, tot uiting komend door oplettendheid, goede wil en het constante vertrouwen in het hele gedrag van het paard, als ook door de harmonie, de lichtheid en het gemak in de uitvoering van de verschillende bewegingen en oefeningen.

Mond- en/of tongproblemen

Het paard mag zich nooit tegen de aanleuning verzetten. Het moet steeds vol vertrouwen een lichte aanleuning naar voren zoeken. Daarbij moet de mond gesloten zijn; het paard moet het bit afkauwen.
Het knarsen met de tanden of het zo nu en dan uitsteken of omhoog trekken van de tong wordt als een kleine fout beschouwd. Het over het bit gooien of het langdurig uitsteken van de tong wordt als een grotere fout beschouwd.

Als het paard zijn tong uitsteekt, de tong over het bit gooit of hem helemaal optrekt, met de tanden knarst of druk met een iets opgetrokken staart zwaait, zijn dit dikwijls tekenen van nervositeit, spanning of verzet van het paard. De juryleden moeten hier dus rekening mee houden in hun cijfers, zowel in het desbetreffende onderdeel als in het eindcijfer voor de gehoorzaamheid.

4. Impuls

De impuls wordt door de menner opgewekt en beheerst. Impuls is de benaming voor het doorgeven van een ijverige en energieke, goed gecontroleerde, stuwende activiteit, opgewekt vanuit de achterhand, die het atletisch vermogen van het paard benadrukt.
Het optimale beeld komt tot uiting in een soepel en verend ruggebruik, dat de verbinding vormt tussen de actieve achterhand en het vriendelijk contact tussen de hand van de menner en de mond van het paard.

Snelheid heeft op zich niets van doen met impuls; het resultaat hiervan is meestal het afvlakken van de bewegingen.
Een zichtbaar kenmerk van impuls is een meer uitgesproken ondertreden van de achterhand in een gelijkmatige, niet stotende, beweging. Als de achtervoet van de grond komt, moet de hak eerst voorwaarts bewegen en niet worden opgetrokken, maar zeker niet achterwaarts komen.

Een belangrijk onderdeel van impuls is de tijd van het zweefmoment ten opzichte van de tijd van het grondmoment; met andere woorden meer uitdrukking in de gangen.

5. Recht richten

Een *rechtgericht* paard is recht op de rechte lijn en zoveel gebogen op de gebogen lijn als die lijn van hem vraagt. Dit wil zeggen dat de afdrukken van de achtervoeten in het spoor van de afdrukken van de voorvoeten treden.
Men zegt ook dat het paard 'spoort'.

Stelling en lengtebuiging
Het rijden in *stelling* betekent, dat door het geven van de juiste hulpen van de menner het paardenhoofd iets naar links of naar rechts is gebogen.
Bij het rijden in stelling blijven de hals en de romp van het paard rechtgericht.

Bij de *lengtebuiging* is het paard door het gehele lichaam (van hoofd tot staart) gebogen. De lengtebuiging, die het goed gereden paard dient te tonen bij het rijden van voltes, wendingen, zijgangen en figuren, is afhankelijk van het verloop van de gebogen lijn in combinatie met de graad van africhting, behorend bij het gevraagde niveau.
De buiging die het paard in de hals en de wervelkolom kan tonen is echter beperkt.

6. Verzameling

Verzameling is het dragen van meer gewicht op de achterhand dankzij het sterker buigen van de heup-, knie- en sprongwrichten van de achterbenen en het daardoor verder treden onder het zwaartepunt.
Door het meer verzamelen op de achterhand verkrijgt men verlichting van de voorhand waardoor oprichting in de voorhand ontstaat en de voorbenen vrijer bewegen.
De stappassen, de drafpassen en de galopsprongen worden korter zonder in te boeten in vlijt en activiteit, wat in draf en galop leidt tot een verhevener beweging met volledig behoud van impuls.

Het doel van de verzameling van het paard is:
- het verder ontwikkelen en verbeteren van het evenwicht en de regelmaat van het paard dat min of meer gewijzigd is door de inwerking van de menner,
- het ontwikkelen en vergroten van het vermogen van het paard om zijn achterhand te laten dalen en zijn achterbenen meer onder de massa te brengen, teneinde de lichtheid en beweeglijkheid van de voorhand te bevorderen,
- het verbeteren van de ongedwongenheid, de zelfhouding en de gedragenheid van het paard.

Aldus is de verzameling niet het resultaat van het verkorten van de gang door middel van de weerstand biedende hand, maar door het drijvende en ondersteunende gebruik van de zweep en stem, ten einde de achterbenen meer dragend onder de massa van het paard te brengen.

De houding van het hoofd en de hals van het paard in de verzamelde gangen is natuurlijk afhankelijk van zijn graad van africhting en gedeeltelijk van zijn bouw.
Het moet in ieder geval een hals hebben, die ongedwongen opgericht is met een harmonieuze ronding van de schoft tot de nek, met de nek als hoogste punt. Het hoofd moet iets voor de loodlijn zijn. Echter op het moment dat de menner hulpen geeft om een korte of tijdelijke verzameling te krijgen, kan het hoofd van het paard dichter bij de loodlijn komen.

Evenwicht en balans
Onder evenwicht wordt verstaan, dat het paard in alle gangen zijn totale belasting gelijk over 4 benen verdeeld.

Bij de basisdressuur wordt daarbij gestreefd naar het zogenaamde ‘horizontale evenwicht’, waarbij de voorhand en de achterhand gelijkmatig worden belast. Bij het rijden in dit evenwicht wordt een betere gewichtsverdeling en gemakkelijker wendbaarheid verkregen.

Wordt de dressuur nog verder voortgezet, waarbij de achterhand nog meer gewicht overneemt van de voorhand, dan komt men tot meer gewicht op de achterhand.

Bij balans gaat het om de juiste evenwichtssituatie waarin het paard zich in alle gangen beweegt, waarbij het paard niet gestoord wordt door de menner.

Uitleg van de cijfers

10 - uitmuntend	Absolute perfectie. De gevraagde beweging wordt exact op de juiste wijze op de juiste lijn van punt tot punt uitgevoerd. Aan alle voorwaarden zoals beschreven in het ‘scala van de africhting’ is tot in de uiterste perfectie voldaan.
9 - zeer goed	De gevraagde beweging wordt exact op de juiste wijze op de juiste lijn van punt tot punt uitgevoerd. Aan alle voorwaarden, beschreven in het ‘scala van de africhting’, is tot bijna in de perfectie voldaan.
8 - goed	Precies en op de juiste lijn uitgevoerde oefening. Aan de voorwaarden zoals beschreven in het ‘scala van de africhting’ wordt ‘goed’ voldaan.
7 – ruim voldoende	Tamelijk precies en op de juiste lijn uitgevoerde oefening. Aan de voorwaarden zoals beschreven in het ‘scala van de africhting’ wordt ‘tamelijk goed’ voldaan.
6 - voldoende	Of de gevraagde oefening wordt exact en precies uitgevoerd, maar er zijn wat zwakheden in de basis van het ‘scala van de africhting’, of de gevraagde oefening wordt te weinig precies en exact uitgevoerd, maar er blijken wel goede basisvoorwaarden van het ‘scala van de africhting’ aan ten grondslag te liggen.
5 - matig	Of de gevraagde oefening wordt tamelijk exact en precies uitgevoerd, maar er zijn wat duidelijke zwakheden in de basis van het ‘scala van de africhting’. Of er zijn tamelijk ernstige fouten, maar er blijken wel tamelijk bevredigende basisvoorwaarden van het ‘scala van de africhting’ aan ten grondslag te liggen.

4 - onvoldoende	Of de gevraagde oefening wordt tamelijk exact uitgevoerd, maar er zijn duidelijke zwakheden in de basis van het 'scala van de africhting'. Of er zijn duidelijke fouten, maar er blijken wel tamelijk bevredigende basisvoorwaarden van het 'scala van de africhting' aan ten grondslag te liggen.
3 - tamelijk slecht	Weinig precies uitgevoerde oefening met serieuze problemen in de basis van het 'scala van de africhting'
2 - slecht	Weinig precies uitgevoerde oefening met zeer ernstige problemen in de basis van het 'scala van de africhting'
1 - heel slecht	De uitgevoerde oefening is nauwelijks meer te herkennen. Het paard verzet zich, stormt weg, deinst achterwaarts, enz.
0 - niet getoond	Hier is geen enkel fragment van de oefening uitgevoerd

De gangen van het paard en de beoordelingscriteria
De kwaliteit van de gangen wordt beoordeeld naar de totaalindruk, zoals genoemd in het 'scala van de africhting', wat wil zeggen de regelmaat van de beweging, de ontspanning en de aanleuning, de impuls, het recht gericht zijn en waar gevraagd de verzameling. De veerkracht van de taktmatige passen, voortkomend uit een soepele rug en de goed ondergebrachte achterhand, en het vermogen hetzelfde ritme en natuurlijk evenwicht te behouden, ook tijdens en na een overgang van de ene gang in de andere, bevestigt de totaalindruk.

De stap
De stap is een marcherende gang met een viertakt (vier tempi). De vier benen worden in de stap afwisselend en afzonderlijk opgetild en weer neergezet. De stapbeweging moet door het gehele lichaam van het paard vloeien. De benen aan dezelfde laterale zijde vormen herkenbaar een V voor een kort moment.

De volgende soorten stap worden onderscheiden: verzamelde stap, arbeidsstap, middenstap, uitgestrekte stap en vrije stap.

De verzamelde stap:
Het in de hand gestelde paard beweegt zich resoluut voorwaarts en blijft daarbij aan het bit. Het paard toont een duidelijke oprichting. De stand van het hoofd nadert de loodlijn. Er wordt een soepel contact met de mond onderhouden. De achterbenen worden goed onder de massa gebracht en het spronggewricht gebogen. De gang van het paard blijft marcherend en energiek met een regelmatige beenzetting. Ieder pas dekt minder terrein en is verhevener dan in de arbeidsstap, doordat alle gewrichten meer gebogen worden en het paard zich duidelijk draagt. De verzamelde stap is korter dan de middenstap of uitgestrekte stap en blijft actief zonder gehaast of onregelmatig te worden.

De arbeidsstap:
Het paard beweegt zich monter, regelmatig en ongedwongen voort. Het vertoont een actief en rustig beeld. De stap is gelijkmatig en vastberaden. De menner leidt het paard in een constante lichte aanleuning.

De uitgestrekte stap:
In de uitgestrekte stap dekt het paard zoveel mogelijk terrein zonder zich te overhaasten en zonder de regelmaat van de beenzetting te veranderen. De stapbeweging moet vooral door het gehele lichaam van het paard vloeien. De voorbenen stappen vrij en ruim voorwaarts en de achtervoeten treden duidelijk voorbij de afdrukken van de voorvoeten. De menner staat het paard toe zijn hals te verlengen en het hoofd naar voren te brengen, zonder echter het contact met de mond te verliezen. De neus komt hierbij ongeveer tot borst/boeghoogte.

De vrije stap:
De vrije stap is een ontspannen gang in rust. De menner staat het paard toe zijn hoofd en hals naar voren en naar beneden te brengen tot minimaal horizontale lijn, met een lichte aanleuning.

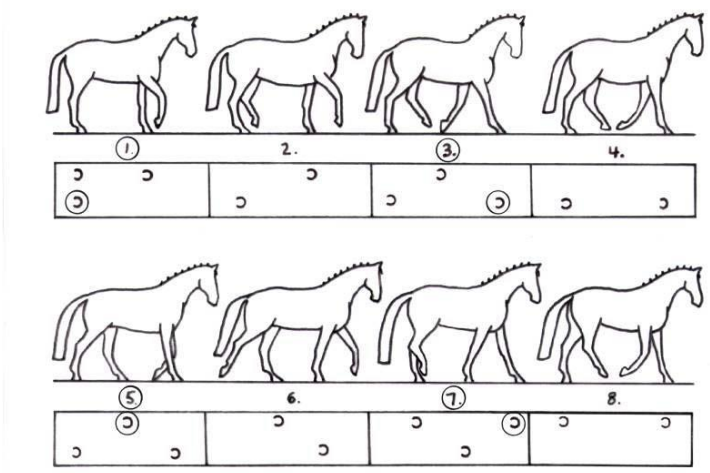

De draf
De draf is een gang met een tweetakt (twee tempi). Het paard beweegt zich voorwaarts door het opeenvolgend gelijktijdig neerzetten van het diagonale benenpaar (linksvoor met rechtsachter en omgekeerd), afgewisseld met een zweefmoment. De draf is altijd vrij, actief en regelmatig in de beenzetting en moet zonder aarzeling worden aangegaan.

De volgende soorten draf worden onderscheiden: de verzamelde draf, de arbeidsdraf, de middendraf en de uitgestrekte draf.

De verzamelde draf:
Het in de hand gestelde paard beweegt zich met opgerichte en gewelfde hals voorwaarts. Deze halsvorm komt voort uit de achterhand, waarbij de spronggewrichten van het achterbeen gebogen onder de massa zijn gebracht en de impuls wordt onderhouden. Het paard maakt kortere en meer verheven passen dan in de andere drafgangen en is lichter en beweeglijker. Het paard geeft de indruk zich steeds bergopwaarts te bewegen.

De arbeidsdraf:
De arbeidsdraf is een gang tussen de verzamelde draf en de middendraf. In deze drafgang dient een paard dat in zijn africhting nog niet klaar is voor de verzamelde bewegingen, zich in een goed evenwicht te tonen. Terwijl het paard in de hand gesteld blijft, beweegt het zich voorwaarts met gelijke en elastische passen, waarbij de achterhand heel actief blijft. De uitdrukking ‘actieve achterhand’ betekent niet dat er verzameling in deze gang wordt gevraagd, maar onderstreept het belang van de impuls, die zorgt dat de achterhand tot stuwen en dragen komt.

De middendraf:
De middendraf is een gang tussen de arbeidsdraf en de uitgestrekte draf in. Het paard beweegt zich vrij voorwaarts en verlengt zijn passen zichtbaar, met een middelmatige verruiming en daarbij passende verlenging in de bovenlijn. Deze verruiming komt voort vanuit een duidelijke impuls met stuwende kracht vanuit de achterhand, waarbij het paard dezelfde houding heeft als in de arbeidsdraf. De menner staat het in de hand gestelde paard toe de hals iets te verlengen, waarbij het paard het hoofd wat meer voor de loodlijn houdt dan in de verzamelde draf en in de arbeidsdraf. De passen blijven regelmatig en de beweging is in evenwicht en ontspannen.

De uitgestrekte draf:
In de uitgestrekte draf dekt het paard zoveel mogelijk terrein. Het paard beweegt zich vrij voorwaarts en verlengt zijn passen tot zijn maximale kunnen dankzij een zeer sterke impuls met stuwende kracht vanuit de achterhand, waarbij het in dezelfde takt en cadans blijft. De menner staat zijn in de hand gestelde paard toe hals en lichaam te verlengen en meer bodem te nemen. De voorvoeten komen neer op het punt waarnaar zij wijzen. De bewegingen van de voorbenen en de achterbenen zijn parallel. De gehele beweging is in evenwicht. De overgang naar de verzamelde draf is vloeiend, waarbij meer gewicht op de achterhand wordt genomen.

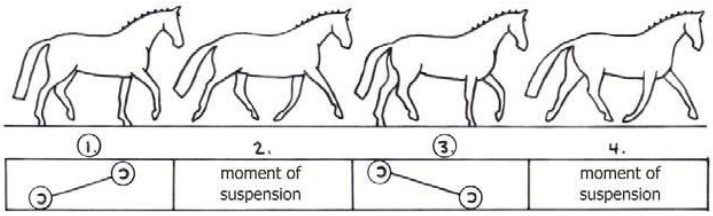

De galop
De galop is een gang met een drietakt (drie tempi), met in bijvoorbeeld de rechtergalop de volgende beenzetting: linksachter, linkerdiagonaal (linksvoor tegelijkertijd met rechtsachter), rechtsvoor, gevolgd door een zweefmoment voor de volgende sprong. De galop is altijd regelmatig met gecadanceerde sprongen en wordt met lichtheid uitgevoerd en vanaf het aangalopperen resoluut begonnen.

De volgende soorten galop worden onderscheiden: de verzamelde galop, de arbeidsgalop, de middengalop, de uitgestrekte galop en de contragalop.

De verzamelde galop:
Het in de hand gestelde paard beweegt zich met opgerichte en gewelfde hals voorwaarts. Deze halsvorm komt voort uit de achterhand, waarbij de spronggewrichten van het achterbeen gebogen onder de massa zijn gebracht en de impuls wordt onderhouden. Deze galop wordt gekenmerkt door de lichtheid van de voorhand en het onderbrengen van de achterhand. Dat wil zeggen: de schouders soepel, vrij en beweeglijk en de achterhand heel actief. De sprongen van het paard zijn korter en meer verheven dan in de andere galopgangen. Het paard geeft de indruk zich steeds berg opwaarts te bewegen.

De arbeidsgalop:
Dit is een gang tussen de verzamelde galop en de middengalop in. In deze galopgang dient een paard, dat in zijn africhting nog niet klaar is voor de verzamelde bewegingen, zich in een goed evenwicht te tonen. Terwijl het in de hand gesteld blijft, beweegt het paard zich met gelijke, 2 lichte en gecadanceerde sprongen voorwaarts; de achterhand blijft actief. De uitdrukking ‘actieve achterhand’ betekent niet dat verzameling in deze gang wordt gevraagd, maar onderstreept het belang van de impuls, die zorgt dat de achterhand tot stuwen en dragen komt.

De middengalop:
Dit is de gang tussen de arbeidsgalop en de uitgestrekte galop in. Het paard beweegt zich vrij voorwaarts en verlengt zijn sprongen zichtbaar, met een middelmatige verruiming en daarbij passende verlenging in de bovenlijn. Deze verruiming komt tot stand vanuit een duidelijke impuls vanuit de achterhand, waarbij het paard dezelfde houding heeft als in de arbeidsgalop. De menner staat het in de hand gestelde paard toe de hals iets te verlengen, waarbij het paard het hoofd wat meer voor de loodlijn mag houden dan in de verzamelde galop en de arbeidsgalop. De sprongen moeten ruimer en gelijkmatig zijn. De beweging moet in zijn geheel in evenwicht en ontspannen zijn. De cadans in de overgangen van de middengalop naar de arbeidsgalop of de verzamelde galop blijft gehandhaafd.

De uitgestrekte galop:
In de uitgestrekte galop dekt het paard zoveel mogelijk terrein. Het paard beweegt zich vrij voorwaarts en verlengt zijn sprongen tot zijn maximale kunnen dankzij een zeer sterke impuls vanuit de achterhand, waarbij het in dezelfde cadans blijft. Het verliest daarbij niets van zijn kalmte of lichtheid. De menner staat zijn in de hand gestelde paard toe hals en lichaam te verlengen, het hoofd meer naar voren te brengen en meer bodem te nemen. De overgang naar de verzamelde galop is vloeiend, waarbij meer gewicht op de achterhand wordt genomen.

De contragalop:
Dit is een galop waarbij de menner het paard op de linkerhand met opzet rechts laat galopperen of op de rechterhand met opzet links laat galopperen. De contragalop is een oefening ter verbetering van de balans. Op een volte in contragalop houdt het paard zijn natuurlijke stelling naar de buitenkant van de volte en is dus licht gebogen naar de zijde van de desbetreffende galop.

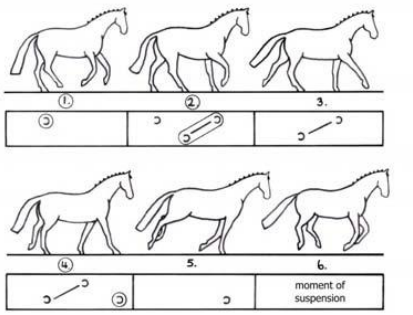

Het halthouden
Bij het halthouden staat het paard attent, gesloten, onbeweeglijk en recht, waarbij het gewicht over de vier benen verdeeld is. Het paard blijft nageeflijk, met de neus licht voor de loodlijn en is klaar om op een kleine aanwijzing van de menner voorwaarts te gaan. Het halthouden op de gevraagde plaats moet worden bereikt door een verplaatsing van het gewicht van het paard naar zijn achterhand. In de lagere klassen wordt het zogenaamde vierkant halthouden niet gevraagd. Belangrijker is dat het gewicht van het paard gelijkmatig over vier benen verdeeld is. Vanaf de M-klasse is vierkant halthouden wel vereist. Het halthouden mag nooit door een sterke inwerking van de hand van de menner alleen tot stand worden gebracht, maar moet, voornamelijk door de stemhulp en het aanleggen van de zweep, altijd licht gebeuren. De overgang naar het halthouden mag niet met stoten of met een plotselinge ophouding worden uitgevoerd, ook al zou de achterhand daarbij toch goed worden ondergebracht. De voorwaartse beweging moet vriendelijk en licht worden opgevangen, vooral doordat de achterbenen meer tot dragen komen. Indien er geen voorgeschreven aantal seconden halthouden wordt gevraagd, staat de combinatie zolang onbeweeglijk stil en rijdt daarna voorwaarts dat het voor de jury duidelijk is dat het initiatief en de controle voor de overgangen steeds bij de menner lag. Het niet onbeweeglijk stil staan is een grote fout. De kwaliteit van het halthouden wordt beoordeeld naar de totaalindruk zoals genoemd in het ‘scala van de africhting’. Dat wil zeggen de aanwezigheid van de regelmaat (takt) van de beweging, de ontspanning en souplesse, de aanleuning, de impuls, het recht gericht zijn en waar gevraagd en van toepassing de verzameling, ook in de overgangen naar en van het halthouden.

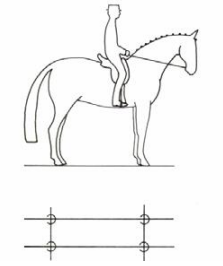

Overgangen
Overgangen zijn de basis van de rijkunst. In de lagere klassen B en L is geen enkele overgang gemarkeerd, maar wordt alles geleidelijk uitgevoerd, en progressief. In de zwaardere klassen worden overgangen bij gemarkeerde punten gevraagd. Dit is eenvoudiger uit te voeren dan op de rechte lijn. Zowel bij het rijden van overgangen bij een gemarkeerd punt als bij overgangen waar een ruimere marge voor wordt genomen, is de rijkunstige basis van de overgang het belangrijkst. In de lagere klassen wordt de overgang voorbereid en als het paard er klaar voor is ingeleid en uitgevoerd. De overgang wordt nooit met de hand alleen ingeleid, maar altijd door een samengaan van alle hulpen stem, zweep en hand, de halve ophouding. Overgangen en tempowisselingen in de hogere klassen

moeten duidelijk waarneembaar bij de voorgeschreven letter worden uitgevoerd. Zij moeten vlot, licht en vloeiend en vooral niet bruusk uitgevoerd worden.

Het uitvoeren van overgangen
Bij de overgangen naar verzamelde gangen komt de nageeflijkheid het best tot uiting. Hier moet zichtbaar worden dat de halve ophouding door het gehele paardenlichaam vloeit en dat bijvoorbeeld bij de overgang naar verzamelde galop de krachtige galopsprongen meer verheven worden, terwijl de takt en sprong bewaard blijft. Bij de overgang van een verzamelde gang of arbeidsgang naar een middengang of uitgestrekte gang moet er op worden gelet, dat hierbij de hals van het paard langer wordt en de neus dienovereenkomstig naar voren komt, zodat het voor het paard ook mogelijk wordt de paslengte groter te maken. Hierdoor kan het paard zijn ontspanning en takt bewaren en in draf met zijn passen en in galop met zijn sprongen duidelijk meer grondruimte beslaan. Vanuit het achterwaarts gaan wordt het paard (afhankelijk van het gevraagde niveau) onmiddellijk met een doorgaande en vloeiende beweging voorwaarts in de gevraagde gang gebracht. De overgang van (arbeids)galop naar (verzamelde) stap vindt altijd plaats vanuit een galopbeweging die in de laatste sprongen meer verzameling toont. Hetzelfde geldt indien de overgang van (verzamelde) stap naar galop wordt gevraagd.

Halsstrekken
De menner staat het paard toe zijn hoofd en hals in een geleidelijke beweging naar voren te brengen, met de neus voor de loodlijn tot ongeveer kniehoogte. Het paard volgt hierbij de uitnodigende en toestaande hand van de menner onvoorwaardelijk. Het tempo en de takt in arbeidsdraf veranderen tijdens het hals strekken niet. De menner bewaart het contact met de mond en onderhoudt een lichte aanleuning. Het weer in de hand stellen gebeurt op een vloeiende manier. Het paard blijft daarbij ontspannen en in het juiste tempo en komt als vanzelf nageeflijk aan het bit weer in de juiste houding. Het weer even naar boven komen en weer opnieuw de hals strekken, eventueel op verzoek van de menner, mag niet beschouwd worden als grote fout. Het naar beneden vallen van het hoofd van het paard, waarbij de leidsel uit de hand van de menner wordt getrokken, moet wel als grote fout gezien worden. De kwaliteit van het halsstrekken wordt veel meer beoordeeld naar de totaalindruk zoals genoemd in het ‘scala van de africhting’. Dat wil zeggen dat de regelmaat (takt) van de beweging, de ontspanning en souplesse, de aanleuning, de impuls, en het recht gericht zijn de kwaliteit van de oefening mede bepalen.

De rijbaanfiguren
Bij een verandering van richting moet de buiging van het paard in overeenstemming zijn met de lijn die het volgt. Het paard moet soepel blijven en de aanwijzingen van de menner zonder enig verzet volgen, waarbij geen verandering in de gang, takt, tempo of aanleuning mag optreden. Bij het doorrijden van de hoeken van de rijbaan, volgt het paard in de verzamelde en arbeidsgangen de lijn van een kwart volte van circa 6 meter doorsnee. De kwaliteit van alle rijbaanfiguren wordt beoordeeld naar de totaalindruk zoals genoemd in het ‘scala van de africhting’. Dat wil zeggen de aanwezigheid van de regelmaat (takt) van de beweging, de ontspanning en souplesse, de aanleuning, de impuls, het recht gericht zijn en waar gevraagd en van toepassing de verzameling, ook bij het maken van een rijbaanfiguur.

De volte:
De volte is een cirkel waarbij de doorsnee wordt aangegeven. Uitzondering is de grote volte, die de hele rijbaan beslaat. Het paard heeft in wendingen en voltes de stelling en buiging volgens het beloop van de volte. Dat wil dus zeggen dat de achterhand op de volte het spoor van de voorhand volgt.

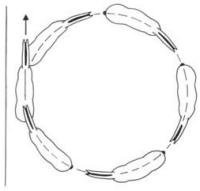

De slangenvolte:
De slangenvolte bestaat uit halve voltes, verbonden door rechte verbindingslijnen. Bij het passeren van de middenlijn is het paard parallel aan de korte zijde. Afhankelijk van de grootte van de halve voltes variëren de rechte verbindingen in lengte.

De figuur S:
Deze figuur wordt gebruikt om van hand te veranderen. Het omstellen van de ene halve volte naar de andere gebeurt door middel van een rechte lijn van één paardlengte.

De gebroken lijn:
Bij de gebroken lijn aan de lange zijde onderscheiden we een dubbele en een enkele gebroken lijn. De hoek kan worden aangegeven in meters afstand van de lange zijde (bijvoorbeeld 5 meter) of kan worden bepaald door in de omschrijving de rijbaanletters te gebruiken (bijvoorbeeld X). In alle gevallen is het noodzakelijk dat het paard met de achterhand het spoor van de voorhand blijft volgen en dat het overgaan van de ene lijn naar de andere lijn geleidelijk verloopt.

Het achterwaarts gaan
Het achterwaarts gaan is een diagonale achterwaarts stappende beweging, waarbij de benen als diagonale paren worden opgelicht en neergezet. De voeten moeten duidelijk opgetild worden en het achterwaarts hoort recht te zijn.

Het paard blijft steeds nageeflijk: in de voorbereiding, bij het halthouden, bij het achterwaarts treden zelf en bij het vloeiend weer voorwaarts gaan na het achterwaarts. De totale indruk van het achterwaarts gaan wordt gevormd door de basis van het 'scala van de africhting', waarbij takt, ontspanning, aanleuning, de impuls bij het met voorwaartse drang actief achterwaarts treden, het recht blijven en voor zover van toepassing de verzameling de criteria zijn. Het halthouden wordt actief ingeleid voor het achterwaarts gaan. Dan is het paard klaar om voorwaarts of achterwaarts te gaan zodra de menner dat vraagt. De eerste pas achterwaarts dient meteen een ruime, diagonale pas naar achter te zijn. Bij het aangaan van de stap, draf of galop volgend op het achterwaarts gaan, gaat het paard onmiddellijk zonder halt te houden of een tussenpas te maken in deze gang over. In de L-klasse wordt het niet als fout gerekend als het paard even aarzelt alvorens achterwaarts te gaan.

De eindcijfers
Het 'scala van de africhting' met de zes begrippen takt, ontspanning/souplesse, aanleuning, impuls, recht richten en verzameling geeft de bedoelingen van het FEI-reglement volledig weer. Hier zijn onze dressuurproeven op afgestemd. Natuurlijk komen deze zes begrippen ook weer tot uitdrukking in de eindcijfers bij een dressuurproef. De taktzuiverheid komt terug in de eindcijfers voor de stap, voor de draf en voor de galop. Ook voor de impuls wordt een eindcijfer gegeven. De impuls is de activiteit die door de menner wordt opgewekt en beheerst. Vanaf de klasse M en Z wordt dit cijfer uitgebreid tot 'impuls en verzameling', waarbij de nadruk komt te liggen op de activiteit, opgewekt vanuit de achterhand. Deze resulteert in het meer uitgesproken ondertreden van de achterhand, een verend ruggebruik en een meer gesloten, los door het lijf en meer bergopwaarts bewegend paard. Het volgende eindcijfer wordt gegeven voor 'het recht gerichte, ontspannen en in aanleuning gaande paard'. Die begrippen zijn allemaal in het scala terug te vinden. Ten slotte krijgt ook de menner een eindcijfers. Dit cijfer is voor de 'rijvaardigheid en het effect van de hulpen'. Met rijvaardigheid demonstreert de menner zijn gevoel voor de inwerking op zijn paard. Hij geeft zijn hulpen op het juiste moment, in de juiste hoeveelheid en in de juiste samenwerking. Hierbij is het 'scala van de africhting' het na te streven doel. Uit de rijvaardigheid blijkt dus het mennergevoel. Het effect van de hulpen is het gevolg dat het paard aan de hulpen geeft. Daarnaast wordt er in alle klassen een cijfer geven voor de presentatie en geschiktheid van de aanspanning. De toegekende punten voor de eindcijfers zijn uiteraard een weerspiegeling van de toegekende cijfers voor de diverse onderdelen. Een paard dat bijvoorbeeld in de diverse oefeningen heeft gescoord op de algemene indruk van zijn impuls, krijgt ook een hoog eindcijfer voor impuls (en verzameling).

Richtlijnen voor de verzorging van het geheel
Conditie en toilettering paard:
Het paard wordt in wedstrijdconditie voorgesteld. Het al dan niet dragen van hoefijzers is voor de beoordeling niet van belang. Voor de wijze van het correct toiletteren van het paard/de pony wordt een aantal mogelijkheden gegeven in voorkeursvolgorde. Voor paarden en pony's van rassen waarbij een andere wijze van toilettering gebruikelijk is, zoals Fjorden, Haflingers, IJslanders, Shetlanders en Friezen, is deze voorkeursvolgorde uiteraard niet van toepassing.

De manen:
a. Gevlochten in één enkele rij van dubbel geslagen vlechtjes of Los gedragen goed verzorgde naar één zijde liggende manen van gelijke lengte.
b. Op andere wijze dan onder (a) aangegeven ingevlochten manen.
c. Totaal afgeschoren manen.

Bij voorkeur wordt vlak achter de oren een stukje manen verwijderd ('derde oor'), zodat het hoofdstel een goede ligplaats heeft.

De bovenkant van de staart:
a. De haren van de staart ingevlochten over een afstand van tenminste een vierde deel van de staartwortel.
b. De haren van de staartwortel 'bijgetrokken'.
c. De haren van de staartwortel 'bijgeknipt' of 'bijgeschoren'.

De onderkant van de staart:
a. Recht afknipt. De lengte in 'gedragen' toestand reikt tenminste een handbreedte onder de spronggewrichten.
b. Gedragen in niet bijgewerkte toestand, lengte als onder (a).

Bijlage 3 - Inschalingtabellen Dressuur-Vaardigheid

1. Inschalingtabel enkelspan dressuur

Hoogste persoonlijke stand Dressuur	stand paard Dressuur	Dressuur starten in klasse:
-/B	-/B, L, M, Z	B
L	-/ of B	B
L	L, M, Z	L
M	-/B	B, L
M	L	L
M	M, Z	M
Z	-/ of B	B, L, M
Z	L	L, M
Z	M	M
Z	Z	Z
ZZ	-/ of B	B, L, M
ZZ	L	L, M
ZZ	M	M
ZZ	Z	Z
ZZ	ZZ	ZZ
2x Z	-/B of L	L, M, Z
2x Z	M	M, Z
2x Z	Z ,ZZ	Z
2x ZZ	-/B of L	L, M, Z, ZZ
2x ZZ	M	M, Z, ZZ
2x ZZ	Z	Z, ZZ
2x ZZ	ZZ	ZZ

2. Inschalingtabel tweespan dressuur

Hoogste persoonlijke stand tweespanstand Dressuur	stand paard 1	stand paard 2	start in klasse:
B	-/B, L, M, Z, ZZ	-/B, L, M, Z, ZZ	B
L	B	B, L, M ,Z, ZZ	B
L	L, M, Z, ZZ	L, M, Z, ZZ	L
M	B	B, L, M, Z, ZZ	B of L
M	L	L, M, Z, ZZ	L
M	M, Z, ZZ	M, Z, ZZ	M
Z	-/B	-/B, L	B, L
Z	L	L	L, M
Z	L	M, Z, ZZ	L, M
Z	M	M	M
Z	M	Z, ZZ	M, Z
Z	Z, ZZ	Z, ZZ	Z
ZZ	-/B	-/B	B, L, M
ZZ	-/B, L	L	L, M
ZZ	-/B, L	M, Z, ZZ	L, M, Z
ZZ	Z	Z, ZZ	Z
ZZ	ZZ	ZZ	ZZ
2X Z	-/B, L	-/B, L, M, Z, ZZ	L, M, Z
2X Z	M	M, Z, ZZ	M, Z
2X Z	Z	Z, ZZ	Z
2X ZZ	B, L	-/B, L, M, Z, ZZ	L, M, Z, ZZ
2X ZZ	M	M, Z, ZZ	M, Z, ZZ
2X ZZ	Z	Z, ZZ	Z, ZZ
2X ZZ	ZZ	ZZ	ZZ

3. Inschalingtabel enkelspan vaardigheid

Hoogste persoonlijke stand vaardigheid	Stand paard Vaardigheid	Vaardigheid starten in klasse:
L	-/ of L	L
L	L,M,Z	L
M	-/L	L
M	L	L
M	M,Z	M
Z	-/ of L	L,M
Z	L	L M
Z	M	M
Z	Z	Z
ZZ	-/ of L	L M
ZZ	L	L,M
ZZ	M	M
ZZ	Z	Z
ZZ	ZZ	ZZ
2x Z	L	M,Z
2x Z	M	M,Z
2x Z	Z,ZZ	Z
2x ZZ	L,M	M,Z,ZZ
2x ZZ	Z	Z,ZZ
2x ZZ	ZZ	ZZ

4. Inschalingtabel tweespan vaardigheid

Hoogste persoonlijke stand tweespan vaardigheid	stand paard 1	stand paard 2	start in klasse:
L	-/- of L	L, M ,Z, ZZ	L
L	L, M, Z, ZZ	L, M, Z, ZZ	L
M	L	L, M, Z, ZZ	L
M	M, Z, ZZ	M, Z, ZZ	M
Z	-/- L	-/-, L	L
Z	-/- of L	M, Z, ZZ	L, M
Z	M	M	M
Z	M	Z, ZZ	M, Z
Z	Z, ZZ	Z, ZZ	Z
ZZ	-/- of L	L	L
ZZ	-/- of L	M, Z, ZZ	L, M, Z
ZZ	Z	Z, ZZ	Z
ZZ	ZZ	ZZ	ZZ
2X Z	-/- ,L of M	-/-, L, M, Z, ZZ	M, Z
2X Z	Z	Z, ZZ	Z
2X ZZ	-/-,L of M	-/-, L, M, Z, ZZ	M, Z, ZZ
2X ZZ	Z	Z, ZZ	Z, ZZ
2X ZZ	ZZ	ZZ	ZZ

5. Bij het toepassen van een van de inschalingtabellen moet wel de minimumleeftijd van paard/~~pony~~ in achtgenomen worden, welke geldt voor de desbetreffende klasse.
6. Bij overgang van tweespan naar tandem aanspanning start het nieuwe span één klasse lager dan de klasse waarin het tweespan is opgenomen.

Bijlage 4 - Impulsrubrieken (jeugd- en BB-rubrieken)

Een wedstrijdorganisatie kan een impulsrubriek(en) uitschrijven. Een impulsrubriek is een rubriek waar alle KNHS-leden aan kunnen deelnemen, zonder dat ze startpas hebben. In de discipline mennen kennen we 2 impulsrubrieken, namelijk:

- Jeugdrubriek
- BBrubriek

	min. leeftijd deelnemer	min. leeftijd groom(s)
Enkelspan pony	8	~~18~~ 16
Tweespan pony	10	~~18~~ 16
Enkelspan paard	10	~~18~~ 16
Tweespan paard	16	~~18~~ 16

De leeftijd wordt gemeten in het jaar, dat men deze leeftijd bereikt.
De maximum toegestane leeftijd van een deelnemer aan de jeugdrubriek is het jaar waarin hij 18 jaar wordt.

Voor Impulsrubrieken gelden de volgende aanvullende/afwijkende regels:

- ~~Voor alle jeugdrubrieken geldt een helmverplichting.~~
- ~~Bij jeugdrubrieken is het dragen van een rug- of bodyprotector (EN 13158 en EN 1621) voor de deelnemer verplicht.~~ Deelnemers, grooms en passagiers jonger dan 18 jaar dienen bij alle wedstrijdonderdelen en tijdens het losrijden een veiligheidshelm (GOEDGEKEURD VOOR PAARDENSPORT) en een bodyprotector (EN13158) te dragen. Op straffe van uitsluiting.
- Bij een tweespan paard is een tweede groom toegestaan.
- Bij jeugdrubrieken mag de groom omwille van de veiligheid ingrijpen (overnemen van leidsels, zweep en rem).
- ~~De kledingkeuze is vrij mits de veiligheid niet in het geding is.~~
- Een deelnemer moet lid zijn van de KNHS, maar behoeft geen startpas te hebben.
- In jeugdrubrieken mag niet met hengsten worden deelgenomen.
- De resultaten worden niet geregistreerd, wel mag erop de wedstrijd een klassement opgemaakt te worden.
- Voor de beoordeling en toezicht geldt dat er minimaal één jurylid moet zijn en in geval van een vaardigheidsproef en/of (mini)marathon moet er een officiële KNHS-parcoursbouwer zijn die het parcours goedkeurt.
- Het niveau van de impulsrubrieken is bij dressuur gelijk aan het B-niveau en bij vaardigheidswedstrijden gelijk aan het L-niveau.
- Bij ~~samengestelde wedstrijden~~ een SWM is er een aparte BB-dressuurproef, de marathon en de vaardigheidsproef zijn gelijk aan die voor de klasse L.
- Organisaties mogen bij deze rubrieken afwijken van de strafpuntentabellen om zo hun eigen identiteit aan hun evenement te geven.
- Organisaties mogen in geval van een marathon bij deze rubrieken zelf bepalen of er een traject of desgewenst deze inkorten.

Bijlage 5 - Jonge paarden/trainingsrubriek

De jonge paardenrubriek heeft tot doel dat onervaren paard kunnen worden opgeleid. Deze rubriek kan worden uitgeschreven door wedstrijdorganisaties van ~~samengestelde~~ SWM's en minimarathonwedstrijden. De jonge paardenrubriek moet aan de volgende voorwaarde voldoen:

- Minimum leeftijd paarden 4 jaar (gemeten vanaf 1 januari).
- Deelnemer moet lid zijn van de KNHS, maar hoeft geen startpas te hebben.
- Geen competitie (geen finale, geen barrage enz.).
- Geen klassement.
- Dressuurproef: klasse BB.
- Vaardigheidsproef: zonder toegestane tijd (spoorbreedte zoals klasse L): maximaal 4 minuten
- Marathon: Er mogen maximaal 4 marathonhindernissen gereden worden (incl. waterhindernis). De maximaal toegestane tijd is 2 - 5 minuten per hindernis (vooraf aan te geven door de wedstrijdorganisatie).
- Een paard/~~pony~~ mag maximaal 1 maal per 4 weken worden uitgebracht. Om dit te kunnen controleren moet de deelnemer de gegevens van het vierjarig (vierjarige) paard(en) die hij wil uitbrengen naar de KNHS e-mailen (mennen@knhs.nl). De deelnemer krijgt dan van de KNHS een bevestiging dat hij mag starten. Deze bevestigings-email moet de deelnemer tonen op desbetreffende wedstrijdsecretariaat en bij de dienstdoende KNHS-official.
- Er moet in geval van een ~~samengestelde wedstrijd~~ SWM een veterinaire controle plaatsvinden.
- Bij een minimarathon wordt er geen tijd opgenomen, maar mag de deelnemer binnen 150 - 180 seconden (vooraf aan te geven door de wedstrijdorganisatie) het parcours in willekeurige volgorde afleggen. Ook bij de minimarathon wordt geen klassement opgemaakt van deze rubriek.
- Er moeten KNHS-officials zijn die toezien op het correct rijden.

Bijlage 6 - Winstpuntenregeling SWM

Klasse M		Enkelspan paard Enkelspan pony Tweespan pony		Tweespan paard		Tandem pony Vierspan pony		Tandem paard Vierspan paard	
3	Winstpunten	0	135,99	0	150,99	0	160,99	0	195,99
2	Winstpunten	136	145,99	151	160,99	161	170,99	196	205,99
1	Winstpunt	146	165,99	161	180,99	171	190,99	206	225,99
0	Winstpunten	166	205,99	181	219,99	191	230,99	226	275,99

Klasse L en Z		Enkelspan paard Enkelspan pony Tweespan pony		Tweespan paard		Tandem pony Vierspan pony		Tandem paard Vierspan paard	
3	Winstpunten	0	120,99	0	140,99	0	145,99	0	170,99
2	Winstpunten	121	130,99	141	150,99	146	155,99	171	180,99
1	Winstpunt	131	154,99	151	175,99	156	180,99	181	215,99
0	Winstpunten	155	190,99	176	210,99	181	215,99	216	240,99

Wanneer bij proef A (dressuur) minder dan 50% van het maximaal te behalen aantal punten wordt behaald dan kan er over de gehele wedstrijd geen winstpunt worden behaald.
Wanneer de dressuurscore beter dan 50% van het totaal te behalen aantal punten, kunnen winstpunten worden behaald tot een bepaald maximum. En wel als volgt:

Vanaf	80 strafpunten of meer	0 winstpunten
Tussen	79,99 en 75 strafpunten	1 winstpunt
Tussen	74,99 en 70 strafpunten	2 winstpunten
Vanaf	69.99 en minder strafpunten	3 winstpunten

Indien een deelnemer uit de klasse Z deelgenomen heeft aan een wedstrijd met 7 of 8 hindernissen, wordt het totaal aantal strafpunten, opgelopen in de 7 of 8 hindernissen, vermenigvuldigd met de factor 6/7 of 6/8. Het dan verkregen aantal strafpunten wordt gebruikt voor de bepaling van het aantal winst- en verliespunten.

Promotieregeling

Klasse	**Mag over naar de volgende klasse met:**	**Moet over naar de volgende klasse met:**
Klasse L	15 winstpunten	25 winstpunten
Klasse M	15 winstpunten	**Geen promotieplicht**
Klasse Z		

Terugplaatsing
Iedere deelnemer kan terugplaatsing aanvragen naar een lagere klasse na twee onvoldoende prestaties (verliespunten) of wanneer de deelnemer met een nieuw span start.

Er kan niet worden gestart in lagere klassen met een gelijksoortige of kleinere (bijv. van vierspan naar tweespan) aanspanning. Wel kan er hors concours (buiten mededinging) met een nieuw span deelgenomen worden met goedkeuring van de wedstrijdorganisatie.

Wanneer een deelnemer van enkelspan naar meerspan over wil gaan, begint hij in de naast gelegen lagere klasse met 10 winstpunten.
Wanneer een deelnemer de overstap maakt van vierspan of tandem naar enkel- of tweespan volgt geen terugplaatsing.

Registratie winstpunten
De rekenkamer zal er voor zorgdragen dat de KNHS binnen een week na desbetreffende wedstrijd de eindresultaten (Proef A, Proef B en Proef C) in haar bezit heeft.

Voor de klasse Z ~~rijder~~ deelnemers worden er maximaal 10 winstpunten geregistreerd.

Bijlage 7 - Over en weer starten

A. Voorwaarden voor deelnemers die ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's rijden in de klasse L, M en Z en willen deelnemen aan dressuurwedstrijden B t/m ZZ en/of vaardigheidsproeven L t/m ZZ, voor winstpunten.

1. Om deel te nemen aan dressuur B t/m ZZ dienen de combinaties in de volgende klassen te starten:

samengesteld klasse L	B dressuur
samengesteld klasse M	B of L dressuur
samengesteld klasse Z	M of Z dressuur

Doorstromen naar ZZ dressuur volgt, na behalen van voldoende winstpunten. Een deelnemer met een stand in de klasse Z moet ook een 'nieuw' span in de L dressuur uitbrengen. Deze deelnemers mogen geen paarden in de klasse B dressuur uitbrengen, anders dan hors concours (buiten mededinging).

2. Om deel te nemen aan de vaardigheidsproeven L t/m ZZ dienen de combinaties in de volgende klassen te starten:

samengesteld klasse L	L vaardigheid
samengesteld klasse M	M vaardigheid
samengesteld klasse Z	Z of ZZ vaardigheid

Een deelnemer met een stand in de SWM klasse Z moet ook een 'nieuw' span in de M vaardigheid uitbrengen. Deze deelnemers mogen geen paarden in de klasse L vaardigheid uitbrengen, anders dan hors concours (buiten mededinging).

B. Voorwaarden voor deelnemers die alleen dressuur B t/m ZZ en/of vaardigheid L t/m ZZ rijden en willen deelnemen aan ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's klasse L, M en Z

3. Om deel te nemen aan ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's mogen deelnemers B t/m ZZ dressuur in de volgende klassen starten:

B-L dressuur	klasse L samengesteld
M dressuur of hoger	klasse M samengesteld

Doorstroming naar SWM klasse Z vindt plaats na behalen van voldoende winstpunten.

4. Om deel te nemen aan ~~samengestelde wedstrijden~~ SWM's dienen deelnemers, die uitsluitend L t/m ZZ vaardigheid hebben gereden in de volgende klasse te starten:

vaardigheid L	klasse L samengesteld
vaardigheid M	klasse L samengesteld
vaardigheid Z	klasse L of M samengesteld
vaardigheid ZZ	klasse L of M samengesteld

5. Voor deelnemers die zowel dressuur als vaardigheid hebben gereden, zijn de resultaten van de dressuur bepalend voor de klasse waarin samengesteld mag worden gestart (zie ~~B~~ punt 1)

C. Voorwaarden voor deelnemers met een persoonlijke stand in SWM klasse Z of 2x een Z of ZZ stand om deel te nemen vaardigheidsproeven L t/m ZZ en/of B t/m ZZ dressuurproeven

Persoonlijke stand:

2 x Z-vaardigheid	>	geen L vaardigheid meer starten
2 x ZZ-vaardigheid	>	geen L vaardigheid meer starten
2 x Z-dressuur	>	geen B dressuur meer starten
2 x ZZ-dressuur	>	geen B dressuur meer starten

Persoonlijke stand:

Klasse Z SWM	>	geen L vaardigheid en geen B dressuur meer starten

Bijlage 8 – Enkelvoudige hindernis (Plastic kegel)

Materiaal:	zacht, veerbaar plastic
Kleur:	niet reglementeerd met in achtneming Art. 461.1d en 461.1g
Hoogte:	minimaal 50 cm
Basis:	ca. 42 cm
Hoek:	ca. 60°

Markers:	rood / wit, bordjes of hoezen met aanduiding nummer / letter of blanco
Afstand markers:	15 cm tussen achterzijde kegel en marker
Bal:	verzwaard kunststof, identiek

Op zandbodem / all weatherbodems bestaat de mogelijkheid om de kegels te voorzien van blokjes (‘cone lifter’) om het schuiven te voorkomen.

Afmeting:	50 x 50 x 40 mm (zie tekening)
Materiaal:	PE LD60 40 mm
Gewicht:	5,5 gram
Plaatsing:	De blokjes dienen zo ver mogelijk naar de voorkant geplaatst te worden (zie tekening)

Oxer (enkelvoudige hindernis)
Een oxer is opgebouwd uit 2 paar kegels in een rechte lijn. De afstand tussen de eerste en het tweede paar kegels is tussen de 150 cm en 300 cm. ~~Het telt qua strafpunten als een enkelvoudige hindernis, dus of je nu 1 of meerdere ballen eraf rijdt, je krijgt slechts 3 strafpunten.~~
Het eerste paar kegels wordt genummerd en rood en wit afgevlagd het tweede paar kegels worden alleen rood en wit afgevlagd.
Een oxer mag te allen tijde doorkruist worden tijdens het rijden van het parcours, maar niet tijdens het meten van de lengte van het parcours.

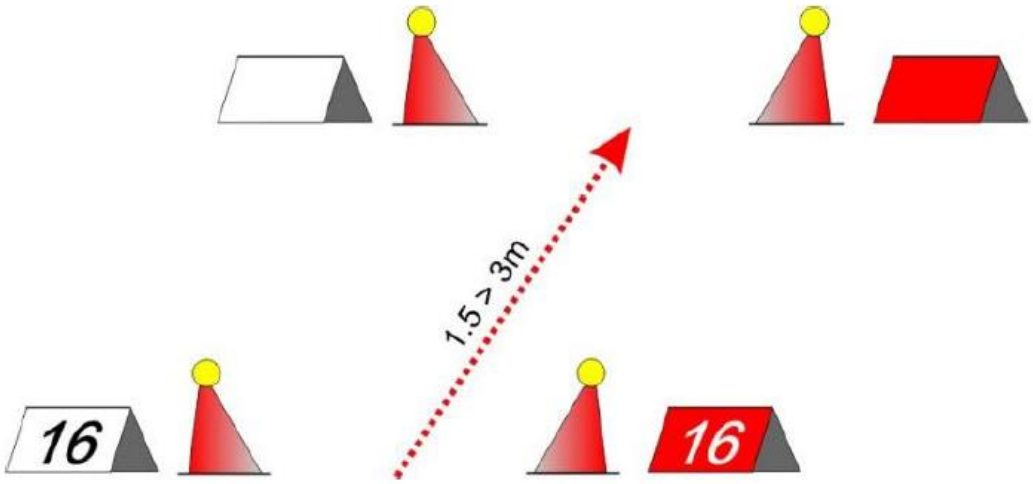

~~Afstand tussen de twee paar kegels is minimaal 150 cm, maximaal 300 cm.~~

Bijlage 9 - Gesloten meervoudige hindernissen vaardigheid

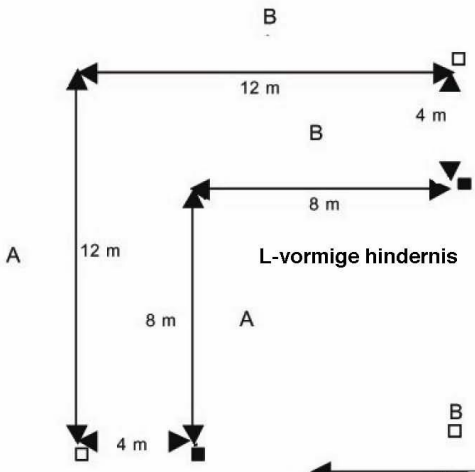

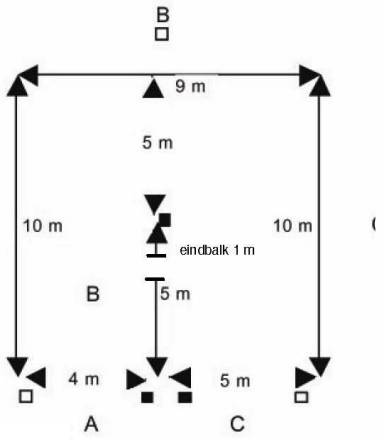

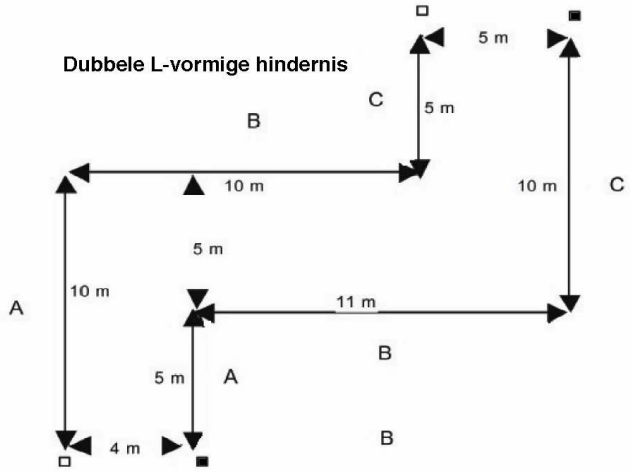

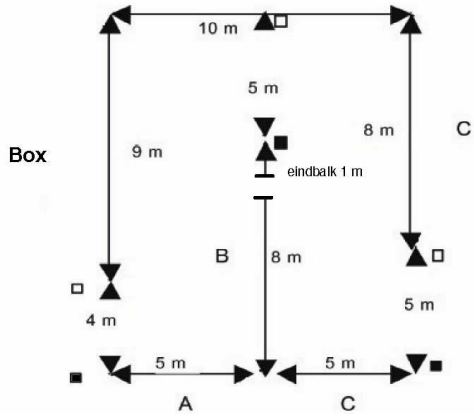

Maten in meters:	Ingang		Uitgang	
	L	U + andere	L	U + andere
vierspan paard/ tandem paard	4	4	4	5
tweespan/ enkelspan paard	3	3	3	4
vierspan/tweespan/ tandem pony	3	3	3	4
enkelspan pony	3	2	3	3

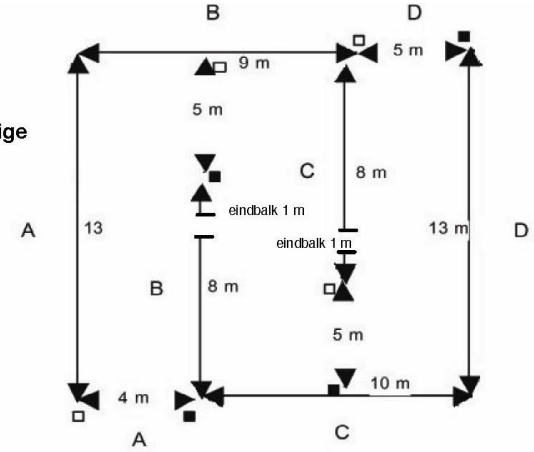

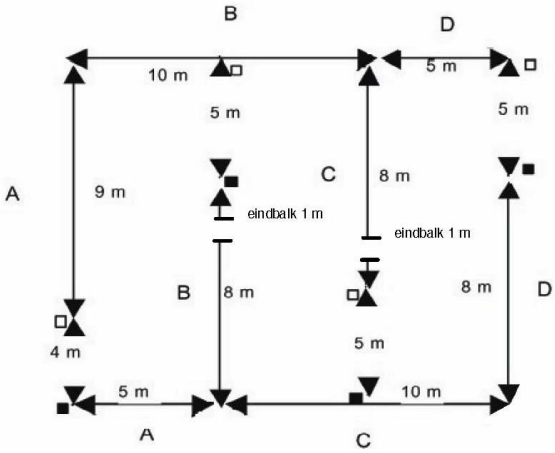

Dubbele box

~~Bijlage 9 - Gesloten meervoudige hindernissen vaardigheid~~

~~**Maten in meters:**~~	~~**Ingang**~~		~~**Uitgang**~~	
	~~L~~	~~U + andere~~	~~L~~	~~U + andere~~
~~vierspan paard/tandem paard~~	~~4~~	~~4~~	~~4~~	~~5~~
~~tweespan/enkelspan paard~~	~~3~~	~~3~~	~~3~~	~~4~~
~~vierspan/tweespan/tandem pony~~	~~3~~	~~3~~	~~3~~	~~4~~
~~enkelspan pony~~	~~3~~	~~2~~	~~3~~	~~3~~

~~Bijlage 9 - Gesloten meervoudige hindernissen vaardigheid~~

	~~Ingang~~		~~Uitgang~~	
~~**Maten in meters:**~~	~~L~~	~~U + andere~~	~~L~~	~~U + andere~~
~~vierspan paard/tandem paard~~	~~4~~	~~4~~	~~4~~	~~5~~
~~tweespan/enkelspan paard~~	~~3~~	~~3~~	~~3~~	~~4~~
~~vierspan/tweespan/tandem pony~~	~~3~~	~~3~~	~~3~~	~~4~~
~~enkelspan pony~~	~~3~~	~~2~~	~~3~~	~~3~~

Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Zig-zag

De kegels staan op normale hindernisbreedte (spoorbreedte plus minimaal 20-30 cm). De kegels op de middenlijn dienen gelijnd te worden aan de voorzijde, in het midden, of aan de achterzijde van de kegel.

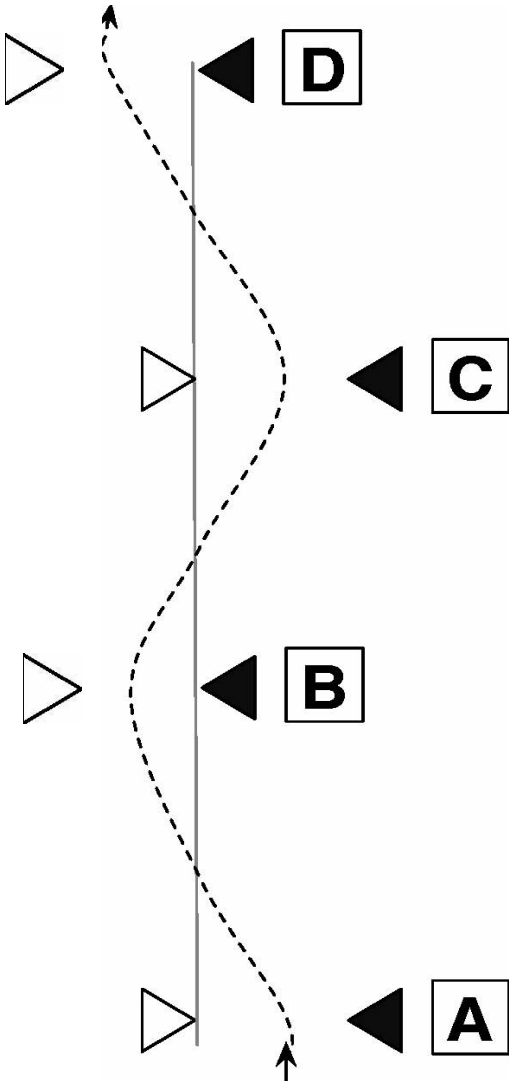

Afstand tussen de kegels bij een zig-zag	
vierspan paard en tandem paard	11-13 m
vierspan pony en tandem pony	9-11 m
tweespan en enkelspan paard	10-12 m
tweespan en enkelspan pony	9-11 m

Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid – Wave

Afstand tussen de kegels bij een wave

Vierspan paard en tandem paard	11-12 m
Vierspan pony en tandem pony	8-10 m
Tweespan en enkelspan paard	8-10 m
Tweespan en enkelspan pony	8-10 m
Hoek kegels	45 graden

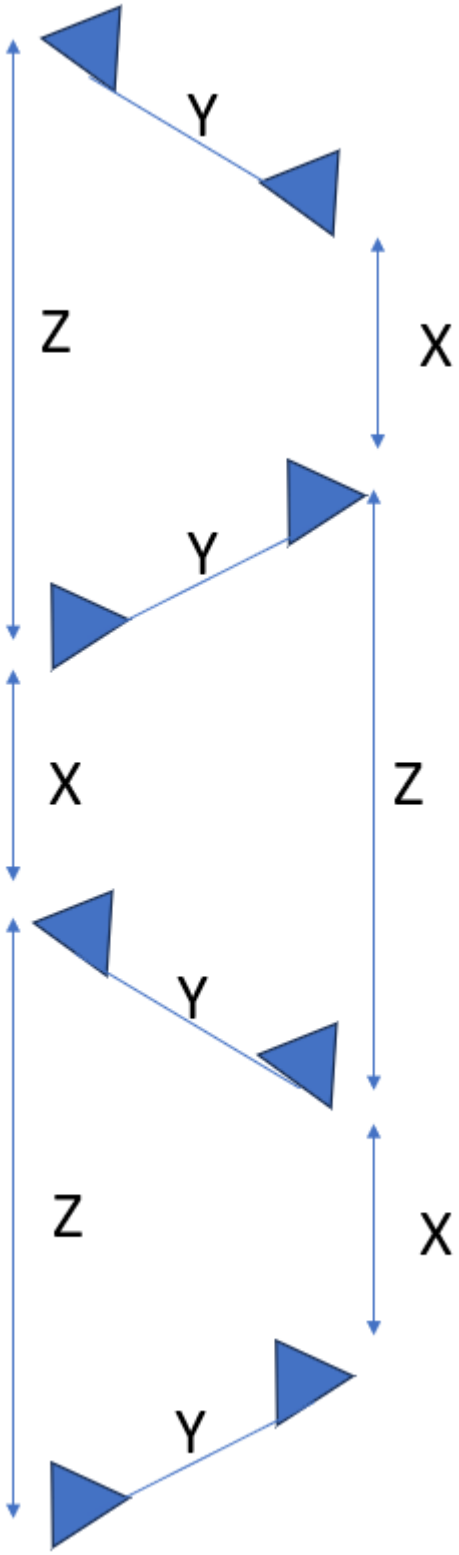

Richtlijnen afmetingen wave

Spoorbreedte = Y	Midden kegel	Z	X	Z + X	Z + X +
	8 meter	11,07	7,88	18,95	30,02
	9 meter	12,07	8,88	20,95	33,02
145 cm	10 meter	13,07	9,88	22,95	36,02
	11 meter	14,07	10,88	24,95	39,02
	12 meter	15,07	11,88	26,95	42,02
	8 meter	11,14	7,88	19,02	30,16
	9 meter	12,14	8,88	21,02	33,16
150 cm	10 meter	13,14	9,88	23,02	36,16
	11 meter	14,14	10,88	25,02	39,16
	12 meter	15,14	11,88	27,02	42,16
	8 meter	11,21	7,88	19,09	30,30
	9 meter	12,21	8,88	21,09	33,30
155 cm	10 meter	13,21	9,88	23,09	36,30
	11 meter	14,21	10,88	25,09	39,30
	12 meter	15,21	11,88	27,09	42,30
	8 meter	11,28	7,88	19,16	30,44
	9 meter	12,28	8,88	21,16	33,44
160 cm	10 meter	13,28	9,88	23,16	36,44
	11 meter	14,28	10,88	25,16	39,44
	12 meter	15,28	11,88	27,16	42,44
	8 meter	11,35	7,88	19,23	30,58
	9 meter	12,35	8,88	21,23	33,58
165 cm	10 meter	13,35	9,88	23,23	36,58
	11 meter	14,35	10,88	25,23	39,58
	12 meter	15,35	11,88	27,23	42,58
	8 meter	11,42	7,88	19,30	30,72
	9 meter	12,42	8,88	21,30	33,72
170 cm	10 meter	13,42	9,88	23,30	36,72
	11 meter	14,42	10,88	25,30	39,72
	12 meter	15,42	11,88	27,30	42,72
	8 meter	11,56	7,88	19,44	31,00
	9 meter	12,56	8,88	21,44	34,00
180 cm	10 meter	13,56	9,88	23,44	37,00
	11 meter	14,56	10,88	25,44	40,00
	12 meter	15,56	11,88	27,44	43,00
	8 meter	11,63	7,88	19,51	31,14
	9 meter	12,63	8,88	21,51	34,14
185 cm	10 meter	13,63	9,88	23,51	37,14
	11 meter	14,63	10,88	25,51	40,14
	12 meter	15,63	11,88	27,51	43,14

Bijlage 10 - Open meervoudige hindernissen vaardigheid - Slalom

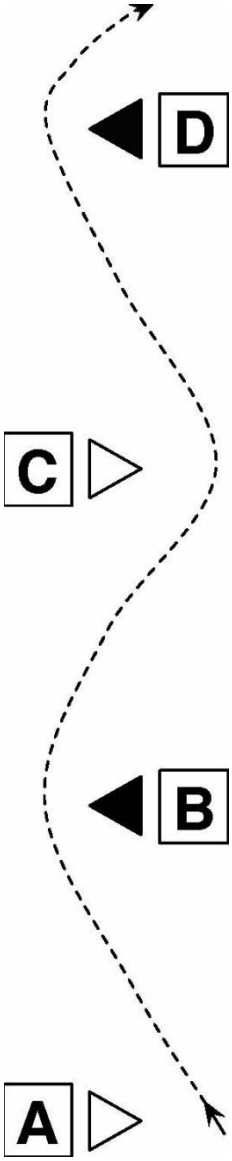

Afstand tussen de kegels bij een slalom in meters:

vierspan paard en tandem paard	10-12
vierspan pony en tandem pony	8-10
tweespan en enkelspan paard	6- 8
tweespan en enkelspan pony	6- 8

Bijlage 11 - Tijdtabellen marathon

snelheid km/uur lengte in meters	10	11	12	13	14	~~15~~	~~16~~
10	00:04	00:03	00:03	00:03	00:03	~~00:02~~	~~00:02~~
20	00:07	00:07	00:06	00:06	00:05	~~00:05~~	~~00:05~~
30	00:11	00:10	00:09	00:08	00:08	~~00:07~~	~~00:07~~
40	00:14	00:13	00:12	00:11	00:10	~~00:10~~	~~00:09~~
50	00:18	00:16	00:15	00:14	00:13	~~00:12~~	~~00:11~~
60	00:22	00:20	00:18	00:17	00:15	~~00:14~~	~~00:14~~
70	00:25	00:23	00:21	00:19	00:18	~~00:17~~	~~00:16~~
80	00:29	00:26	00:24	00:22	00:21	~~00:19~~	~~00:18~~
90	00:32	00:29	00:27	00:25	00:23	~~00:22~~	~~00:20~~
100	00:36	00:33	00:30	00:28	00:26	~~00:24~~	~~00:23~~
200	01:12	01:05	01:00	00:55	00:51	~~00:48~~	~~00:45~~
300	01:48	01:38	01:30	01:23	01:17	~~01:12~~	~~01:07~~
400	02:24	02:11	02:00	01:51	01:43	~~01:36~~	~~01:30~~
500	03:00	02:44	02:30	02:18	02:09	~~02:00~~	~~01:52~~
600	03:36	03:16	03:00	02:46	02:34	~~02:24~~	~~02:15~~
700	04:12	03:49	03:30	03:14	03:00	~~02:48~~	~~02:38~~
800	04:48	04:22	04:00	03:42	03:26	~~03:12~~	~~03:00~~
900	05:24	04:55	04:30	04:09	03:51	~~03:36~~	~~03:23~~
1000	06:00	05:27	05:00	04:37	04:17	~~04:00~~	~~03:45~~
1500	09:00	08:11	07:30	06:55	06:26	~~06:00~~	~~05:37~~
2000	12:00	10:55	10:00	09:14	08:34	~~08:00~~	~~07:30~~
2500	15:00	13:38	12:30	11:32	10:43	~~10:00~~	~~09:22~~
3000	18:00	16:22	15:00	13:51	12:51	~~12:00~~	~~11:15~~
3500	21:00	19:05	17:30	16:09	15:00	~~14:00~~	~~13:08~~
4000	24:00	21:49	20:00	18:28	17:09	~~16:00~~	~~15:00~~
4100	24:36	22:22	20:30	18:55	17:34	~~16:24~~	~~15:22~~
4200	25:12	22:55	21:00	19:23	18:00	~~16:48~~	~~15:45~~
4300	25:48	23:27	21:30	19:51	18:26	~~17:12~~	~~16:07~~
4400	26:24	24:00	22:00	20:18	18:51	~~17:36~~	~~16:30~~
4500	27:00	24:33	22:30	20:46	19:17	~~18:00~~	~~16:52~~
4600	27:36	25:05	23:00	21:14	19:43	~~18:24~~	~~17:15~~
4700	28:12	25:38	23:30	21:42	20:09	~~18:48~~	~~17:37~~
4800	28:48	26:11	24:00	22:09	20:34	~~19:12~~	~~18:00~~
4900	29:24	26:44	24:30	22:37	21:00	~~19:36~~	~~18:22~~
5000	30:00	27:16	25:00	23:05	21:26	~~20:00~~	~~18:45~~
5100	30:36	27:49	25:30	23:32	21:51	~~20:24~~	~~19:07~~
5200	31:12	28:22	26:00	24:00	22:17	~~20:48~~	~~19:30~~
5300	31:48	28:55	26:30	24:28	22:43	~~21:12~~	~~19:52~~
5400	32:24	29:27	27:00	24:55	23:09	~~21:36~~	~~20:15~~
5500	33:00	30:00	27:30	25:23	23:34	~~22:00~~	~~20:37~~
5600	33:36	30:33	28:00	25:51	24:00	~~22:24~~	~~21:00~~
5700	34:12	31:05	28:30	26:18	24:26	~~22:48~~	~~21:22~~
5800	34:48	31:38	29:00	26:46	24:51	~~23:12~~	~~21:45~~
5900	35:24	32:11	29:30	27:14	25:17	~~23:36~~	~~22:07~~
6000	36:00	32:44	30:00	27:42	25:43	~~24:00~~	~~22:30~~
6100	36:36	33:16	30:30	28:09	26:09	~~24:24~~	~~22:52~~
6200	37:12	33:49	31:00	28:37	26:34	~~24:48~~	~~23:15~~
6300	37:48	34:22	31:30	29:05	27:00	~~25:12~~	~~23:37~~
6400	38:24	34:55	32:00	29:32	27:26	~~25:36~~	~~24:00~~
6500	39:00	35:27	32:30	30:00	27:51	~~26:00~~	~~24:22~~
6600	39:36	36:00	33:00	30:28	28:17	~~26:24~~	~~24:45~~
6700	40:12	36:33	33:30	30:55	28:43	~~26:48~~	~~25:07~~
6800	40:48	37:05	34:00	31:23	29:09	~~27:12~~	~~25:30~~
6900	41:24	37:38	34:30	31:51	29:34	~~27:36~~	~~25:52~~
7000	42:00	38:11	35:00	32:18	30:00	~~28:00~~	~~26:15~~
7100	42:36	38:44	35:30	32:46	30:26	~~28:24~~	~~26:37~~
7200	43:12	39:16	36:00	33:14	30:51	~~28:48~~	~~27:00~~
7300	43:48	39:49	36:30	33:42	31:17	~~29:12~~	~~27:22~~
7400	44:24	40:22	37:00	34:09	31:43	~~29:36~~	~~27:45~~
7500	45:00	40:55	37:30	34:37	32:09	~~30:00~~	~~28:07~~
7600	45:36	41:27	38:00	35:05	32:34	~~30:24~~	~~28:30~~
7700	46:12	42:00	38:30	35:32	33:00	~~30:48~~	~~28:53~~
7800	46:48	42:33	39:00	36:00	33:26	~~31:12~~	~~29:15~~
7900	47:24	43:05	39:30	36:28	33:51	~~31:36~~	~~29:37~~
8000	48:00	43:38	40:00	36:55	34:17	~~32:00~~	~~30:00~~
8100	48:36	44:11	40:30	37:23	34:43	~~32:24~~	~~30:22~~
8200	49:12	44:44	41:00	37:51	35:09	~~32:48~~	~~30:45~~
8300	49:48	45:16	41:30	38:18	35:34	~~33:12~~	~~31:07~~
8400	50:24	45:49	42:00	38:46	36:00	~~33:36~~	~~31:30~~
8500	51:00	46:22	42:30	39:14	36:26	~~34:00~~	~~31:52~~
8600	51:36	46:55	43:00	39:42	36:51	~~34:24~~	~~32:15~~
8700	52:12	47:27	43:30	40:09	37:17	~~34:48~~	~~32:37~~
8800	52:48	48:00	44:00	40:37	37:43	~~35:12~~	~~33:00~~
8900	53:24	48:33	44:30	41:05	38:09	~~35:36~~	~~33:22~~
9000	54:00	49:05	45:00	41:32	38:34	~~36:00~~	~~33:45~~

Bijlage 12 - Tijdtabellen vaardigheidsproef

	Snelheid in meters/min								
Lengte in meters	200	210	220	230	235	240	245	250	260
400	02:00	01:54	01:49	01:44	01:42	01:40	01:38	01:36	01:32
410	02:03	01:57	01:52	01:47	01:45	01:42	01:40	01:38	01:35
420	02:06	02:00	01:55	01:50	01:47	01:45	01:43	01:41	01:37
430	02:09	02:03	01:57	01:52	01:50	01:47	01:45	01:43	01:39
440	02:12	02:06	02:00	01:55	01:52	01:50	01:48	01:46	01:42
450	02:15	02:09	02:03	01:57	01:55	01:52	01:50	01:48	01:44
460	02:18	02:11	02:05	02:00	01:57	01:55	01:53	01:50	01:46
470	02:21	02:14	02:08	02:03	02:00	01:58	01:55	01:53	01:48
480	02:24	02:17	02:11	02:05	02:03	02:00	01:58	01:55	01:51
490	02:27	02:20	02:14	02:08	02:05	02:02	02:00	01:58	01:53
500	02:30	02:23	02:16	02:10	02:08	02:05	02:02	02:00	01:55
510	02:33	02:26	02:19	02:13	02:10	02:07	02:05	02:02	01:58
520	02:36	02:29	02:22	02:16	02:13	02:10	02:07	02:05	02:00
530	02:39	02:31	02:25	02:18	02:15	02:12	02:10	02:07	02:02
540	02:42	02:34	02:27	02:21	02:18	02:15	02:12	02:10	02:05
550	02:45	02:37	02:30	02:23	02:20	02:17	02:15	02:12	02:07
560	02:48	02:40	02:33	02:26	02:23	02:20	02:17	02:14	02:09
570	02:51	02:43	02:35	02:29	02:26	02:23	02:20	02:17	02:12
580	02:54	02:46	02:38	02:31	02:28	02:25	02:22	02:19	02:14
590	02:57	02:49	02:41	02:34	02:31	02:27	02:24	02:22	02:16
600	03:00	02:51	02:44	02:37	02:33	02:30	02:27	02:24	02:18
610	03:03	02:54	02:46	02:39	02:36	02:32	02:29	02:26	02:21
620	03:06	02:57	02:49	02:42	02:38	02:35	02:32	02:29	02:23
630	03:09	03:00	02:52	02:44	02:41	02:37	02:34	02:31	02:25
640	03:12	03:03	02:55	02:47	02:43	02:40	02:37	02:34	02:28
650	03:15	03:06	02:57	02:50	02:46	02:43	02:39	02:36	02:30
660	03:18	03:09	03:00	02:52	02:49	02:45	02:42	02:38	02:32
670	03:21	03:11	03:03	02:55	02:51	02:47	02:44	02:41	02:35
680	03:24	03:14	03:05	02:57	02:54	02:50	02:47	02:43	02:37
690	03:27	03:17	03:08	03:00	02:56	02:53	02:49	02:46	02:39
700	03:30	03:20	03:11	03:03	02:59	02:55	02:51	02:48	02:42
710	03:33	03:23	03:14	03:05	03:01	02:58	02:54	02:50	02:44
720	03:36	03:26	03:16	03:08	03:04	03:00	02:56	02:53	02:46
730	03:39	03:29	03:19	03:10	03:06	03:03	02:59	02:55	02:48
740	03:42	03:31	03:22	03:13	03:09	03:05	03:01	02:58	02:51
750	03:45	03:34	03:25	03:16	03:11	03:08	03:04	03:00	02:53
760	03:48	03:37	03:27	03:18	03:14	03:10	03:06	03:02	02:55
770	03:51	03:40	03:30	03:21	03:17	03:13	03:09	03:05	02:58
780	03:54	03:43	03:33	03:23	03:19	03:15	03:11	03:07	03:00
790	03:57	03:46	03:35	03:26	03:22	03:17	03:13	03:10	03:02
800	04:00	03:49	03:38	03:29	03:24	03:20	03:16	03:12	03:05

Bijlage 13 - Dressuurring 30 x 60 meter

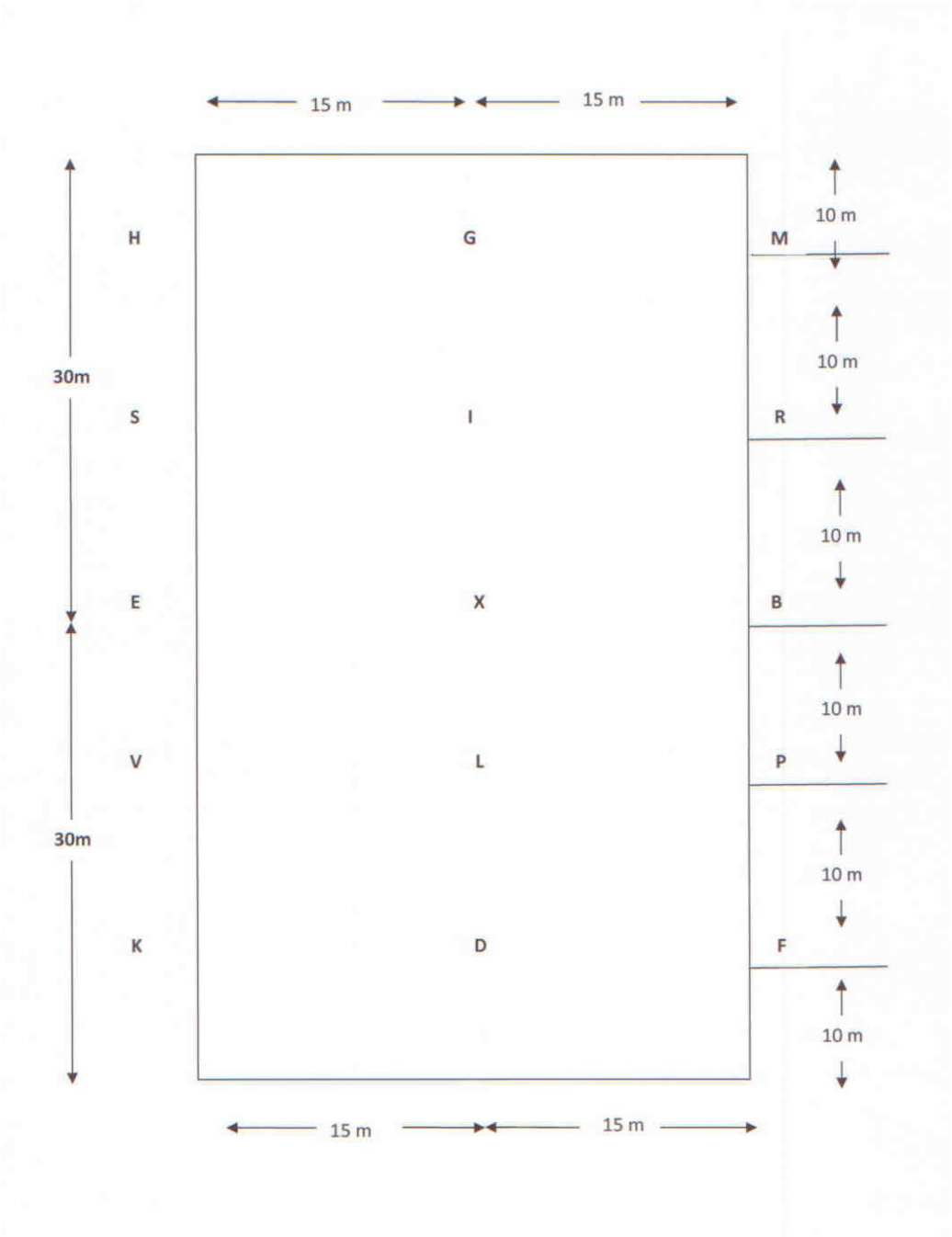

Afstand letters tot ring:	maximaal 1 meter
Afstand juryhokjes tot ring:	minimaal 3 meter
Afstand publieksafzetting tot ring:	minimaal 5 meter

Bijlage 14 - Dressuurring 40 x 80 meter

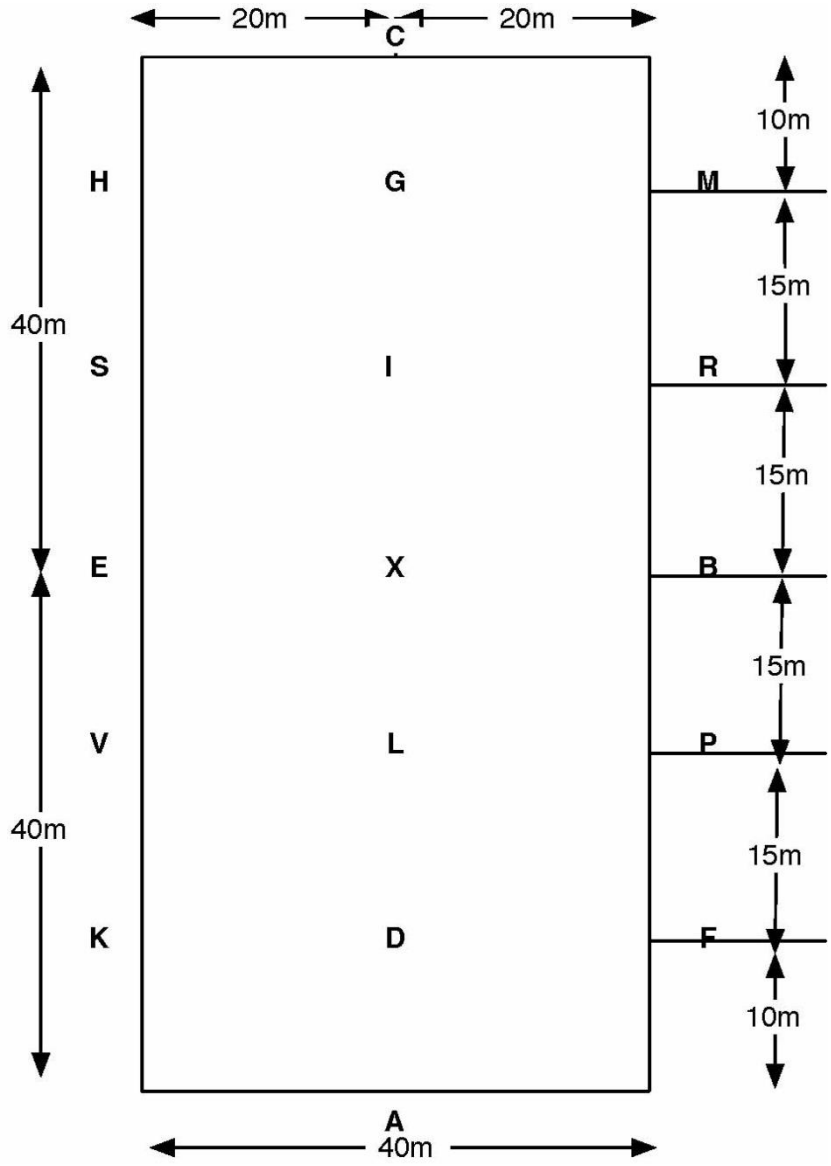

Afstand letters tot ring:	maximaal 1 meter
Afstand juryhokjes tot ring:	minimaal 3 meter
Afstand publieksafzetting tot ring:	minimaal 5 meter

Bijlage 15 - Dressuurring 40 x 100 meter

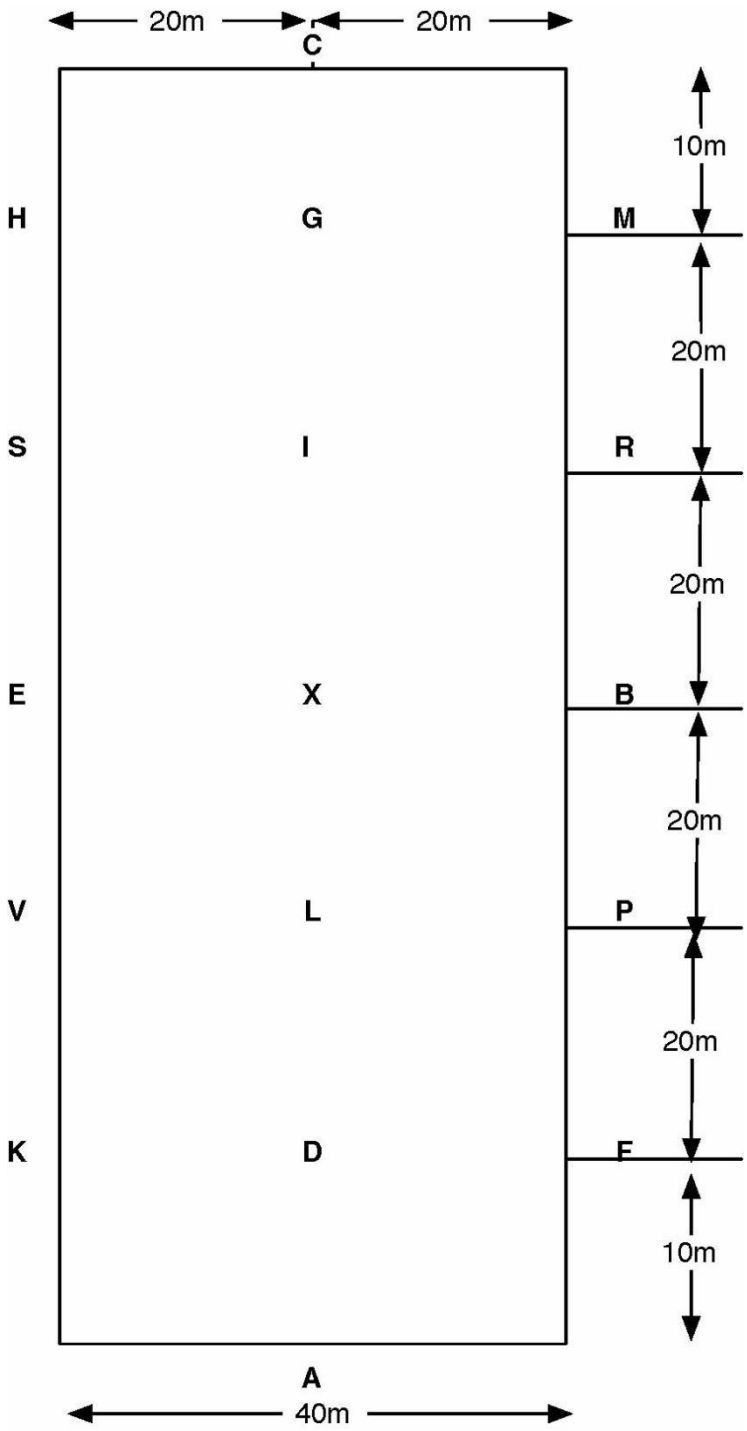

Afstand letters tot ring:	maximaal 1 meter
Afstand juryhokjes tot ring:	minimaal 3 meter
Afstand publieksafzetting tot ring:	minimaal 5 meter

Bijlage 16 - ~~Indoord~~Dressuurring 20 x 40 meter

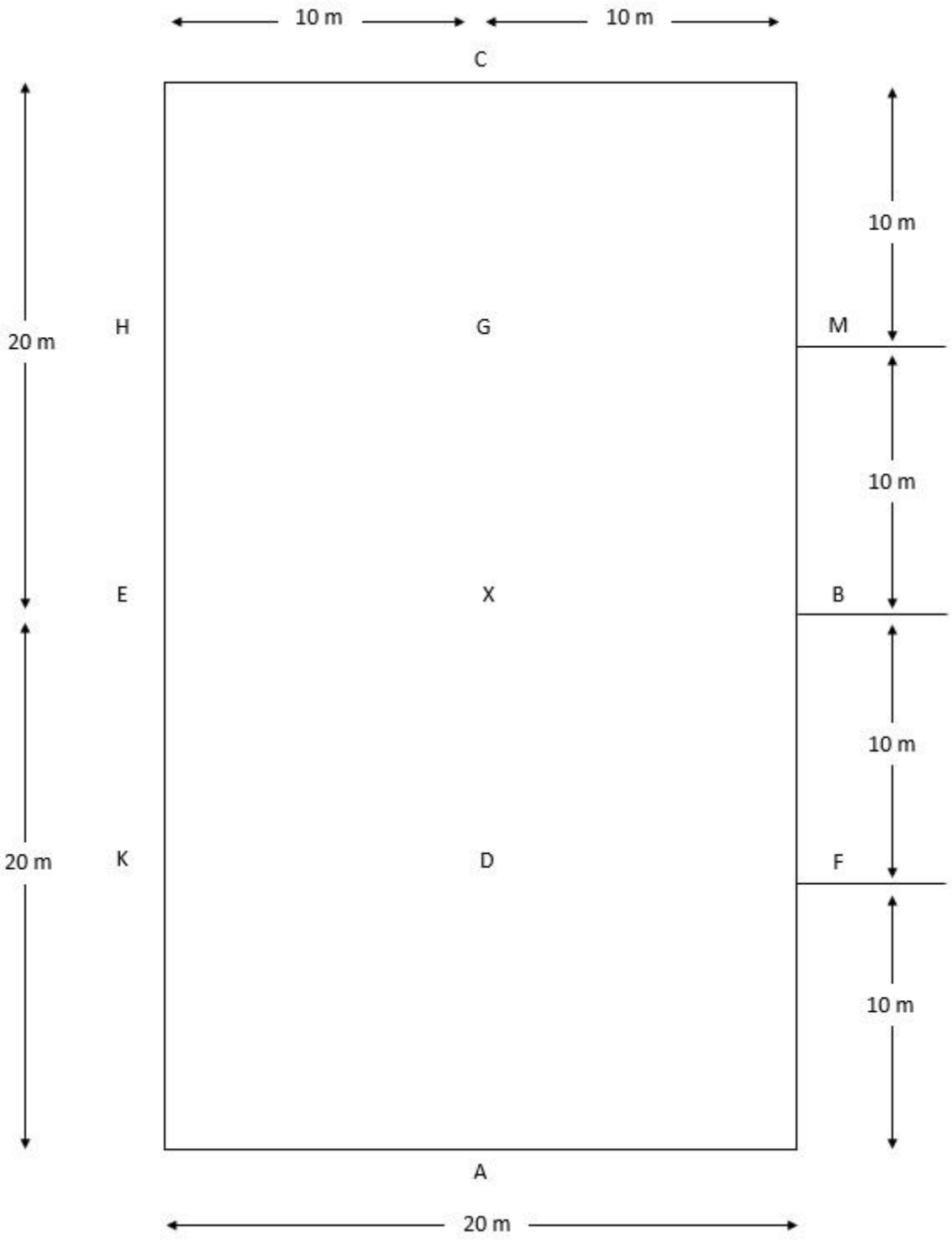
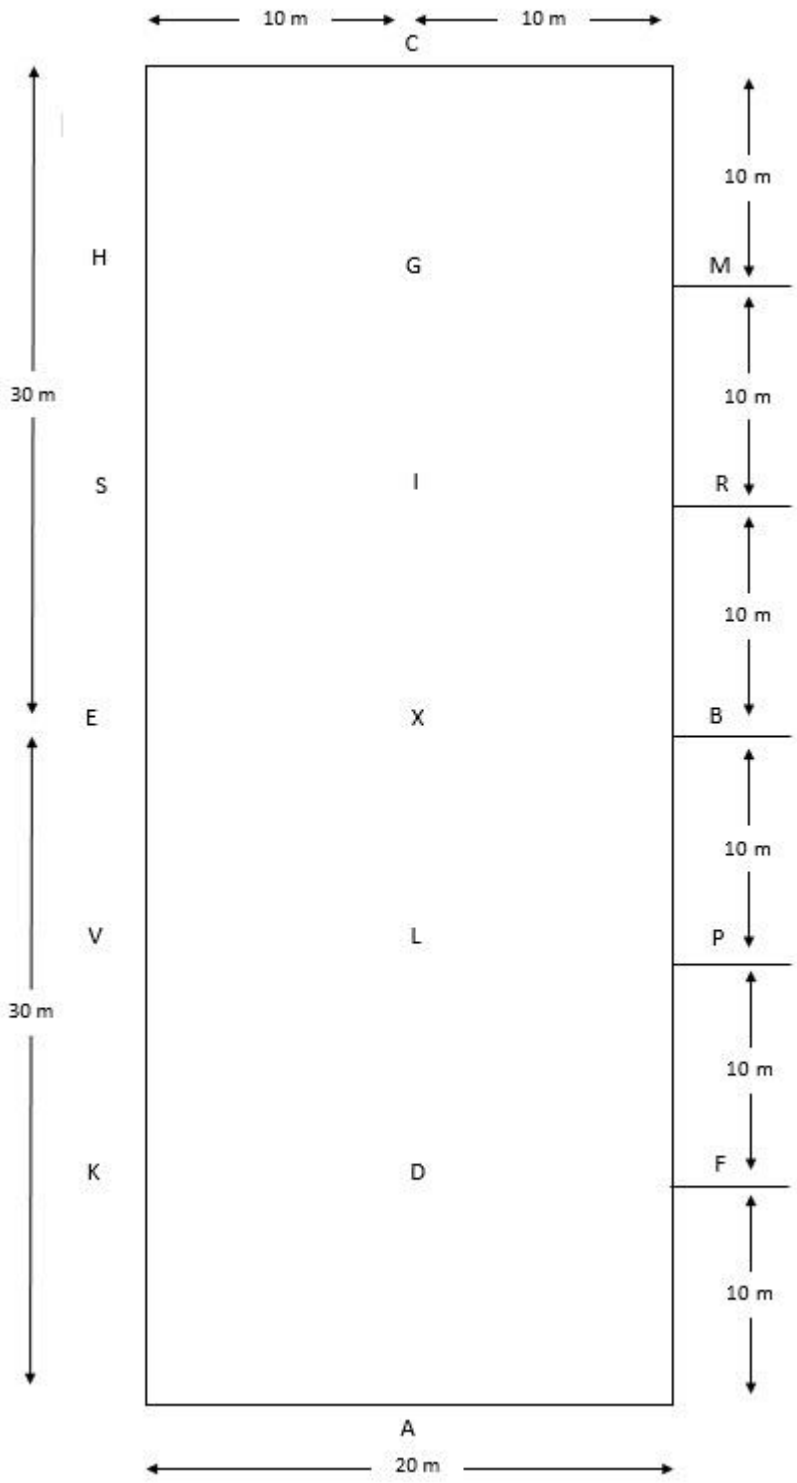
Bijlage 17 - ~~Indoord~~Dressuurring 20 x 60 meter